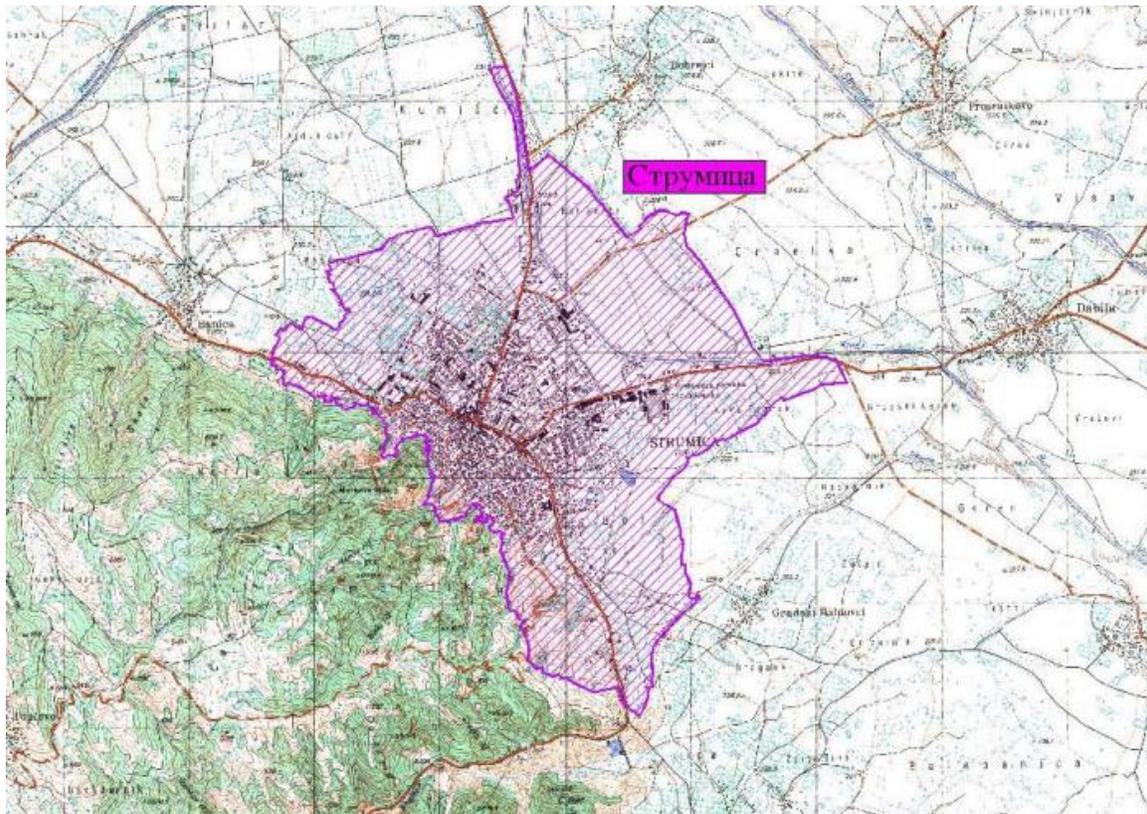

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ГРАД СТРУМИЦА

ФИНАЛЕН ИЗВЕШТАЈ

Октомври, 2023 година

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19 ТЦ - Тафталице/с3 лок 1 и 2, Скопје
тел/фак: 26138-360

Со цел навремено да се согледаат можните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на ГУП за Град Струмица, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,

Љупчо Аврамовски, дипл. економист,

Кети Стојановска, м-р. по менаџмент на човечки ресурси.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Уверение со број 12-4226/3 од 21.06.2022 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиرو Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19 ТЦ - Тафталице/с3 лок 1 и 2, Скопје
тел/фак: 26138-360

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за ГУП за Град Струмица како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за ГУП за Град Струмица.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 23 став (3), член 72 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина на („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22) и се стекна со правото да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Енвиرو Ресурси, ДОО Скопје
Управител

_____
Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4226/3
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратедиска оцена на животната средина

Стојановски Душан Емил роден на 01.03.1975 година во Скопје, дипломирал на ден 13.09.2007 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи стручниот испит за стратедиска оцена на животната средина на ден 26.12.2012 година, се стекна со статус на експерт за стратедиска оцена на животната средина, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратедиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4349/2
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Аврамовски Методија Љупчо роден на 01.03.1953 година во Скопје, дипломирал на ден 22.06.1977 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Економски факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 30.12.2010 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

Број: 0805-50/150120230028547

Датум и време: 31.10.2023 г. 12:01

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ

ЕМБГ/ЕМБС:	0103953450198
Име и презиме/Назив:	ЉУПЧО АВРАМОВСКИ
Адреса:	ВАСИЛ ЃОРГОВ бр.20-1/40 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00

Број: 0805-50/150120230028547

Страна 1 од 3

Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА

Управител

ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

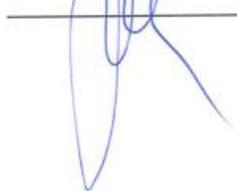
Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:

Содржина:

	Вовед	11
1.	Цели на Планскиот документ	15
1.1	Цели на заштита на животната средина	43
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	45
1.3	Употребена методологија	46
1.4	Законодавна рамка	47
1.5	Институционална рамка	49
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	51
1.7	Резиме	52
2.	Преглед на планскиот документ	53
2.1	Основи на Планскиот документ	53
2.2	Плански опфат	54
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	54
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	56
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	92
3.1	Сообраќајно поврзување	92
3.2	Комунална инфраструктура.....	96
3.3	Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации....	101
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	104
4.1	Карактеристики на просторот	104
4.1.1	Сообраќајна поврзаност	104
4.1.2	Релјефни карактеристики	105
4.1.3	Геолошки карактеристики	106
4.1.4	Сеизмолошки карактеристики на теренот	107
4.1.5	Хидролошки карактеристики	107
4.1.6	Климатски и микроклиматски услови на регионот	108
4.1.7	Население	109
4.1.8	Културно наследство	110
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	116
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	155
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	157
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	158
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	161
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	169
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	179

10.	Нетехничко резиме	181
11.	Прилози	184
	Додаток	186
	Користена литература	202

Вовед

Врз основа на Програмата за изработка на урбанистички планови за Општина Струмица и Одлуката на Советот на Општина Струмица, се пристапува кон изработка на Генерален Урбанистички План на град Струмица, за плански период 2023-2033 година. Вкупната површина на планскиот опфат на град Струмица изнесува 1069,78 хектари.

Планскиот опфат на градот утврден со постоечкиот ГУП главно се задржува, со одредени корекции кои произлегуваат од новите катастарски подлоги и пропишаниот начин на водење на граници на плански опфат согласно член 27 (став 7) од Правилникот за урбанистичко планирање.

Врз основа на одредбите од важечкиот ГУП на градот извршено е планирање на ниво на ДУП на значителен дел од планираните неизградени блокови планирани со проширувањето на планскиот опфат на градот. Деталните урбанистички планови на блоковите кои го зафаќаат изградениот станбен дел од градот се главно изготвени во периодот помеѓу 1980 и 1990 година и во меѓувреме не се изработени нови, усогласени со одредбите од важечкиот ГУП. Со најновите дигитализирани катастарски подлоги се појавуваат неусогласености помеѓу решенијата во ГУП-от и фактичката состојба на теренот, кое претставува пречка при планирањето на ниво на ДУП-ови, особено во делот на трасите на сообраќајниците. Од аспект на планираните намени со постоечкиот ГУП се дефинирани основни класи на намени кои го прават планот нефлексибилен во процесот на неговото спроведување на ниво на ДУП. Од аспект на сообраќајната инфраструктура, заради наведените разлики во ажурираните подлоги, се јавуваат проблеми во планирањето и усогласувањето на сообраќајните решенија на ниво на ДУП со фактичката состојба на теренот. Планирани сообраќајници не се поклопуваат со трасите на изведените сообраќајници во градот. Нивелманските коти на сообраќајниците често пати не се усогласени со котите на реализираните сообраќајници. На делови каде не се реализирани улиците, се јавуваат значителни разлики помеѓу котите на терен и котите на планираните сообраќајници. Класификацијата на уличната мрежа не соодветствува со големината на градот и условите за проточност кои треба одредена сообраќајница да ги обезбеди, како и фактичкото ниво на изграденост на поедините блокови во градот. Профилите на планираните сообраќајници не се усогласени со минимално пропишените ширини на профили со Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” 225/20 и 219/21). Неопходна е промена на класификацијата на уличната мрежа и усогласување на нејзините профили со пропишаните минимални ширини со Правилникот за урбанистичко планирање. Од аспект на инфраструктура, неопходно е усогласување на планските решенија со фактичката изграденост и плановите на комуналните фирми, како и планирање на инфраструктурна мрежа која ќе одговори на идните потреби на градот.

Според увидот во фактичката изграденост на планскиот опфат, планираните површини по одредени намени ќе ги задоволат потребите на градот и во наредниот плански период и не е согледана потребата од

проширување на планскиот опфат. Од аспект на планираните намени постои потреба од рedefинирање на делови од одредни наменски зони на ниво на групи на класи на намени кое ќе овозможи флексибилност при планирањето на ниво на ДУП. Според фактичката состојба на изграденост и планирани намени со постоечката планска документација, во станбеното јадро на градот единствено останата парцела со намена Г2 е парцелата на поранешниот тутунски комбинат Борис Кидрич на КП бр. 770. Постоечките градби повеќе не се во функција и постои интерес за промена на постоечката намена од Г-индустрија во намена А-домување. Планираната промена на намената е и од интерес на градот од аспект на расчистување на зоната за домување на градот од постоечки градби со намена индустрија. Од наведените причини се планира со донесувањето на предметниот ГУП, во обединета постапка да се изврши планирање на наведената парцела на ниво на ДУП со нејзино одвојување во посебен Урбан Блок, во согласност со член 33 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20).

Неопходна е анализа на потребите и условите за проширување на површините со намена урбано зеленило. Според податоците кои ќе бидат добиени од надлежните институции, неопходно е и преиспитување на постоечките површини со намени јавни дејности и институции со потребите на градот. Планираните површини за енергетика и индустрија во претходниот плански период во значителен степен не се реализирани и од тие причини не е изразена потребата од планирање нови површини со наведената намена.

Од сообраќаен аспект класификацијата на примарната улична мрежа е пречка за реализација на градби во изградените делови од градот каде што не постојат услови и оправданост од планирање на нова секундарна улична мрежа за обезбедување пристап до поедини градежни парцели.

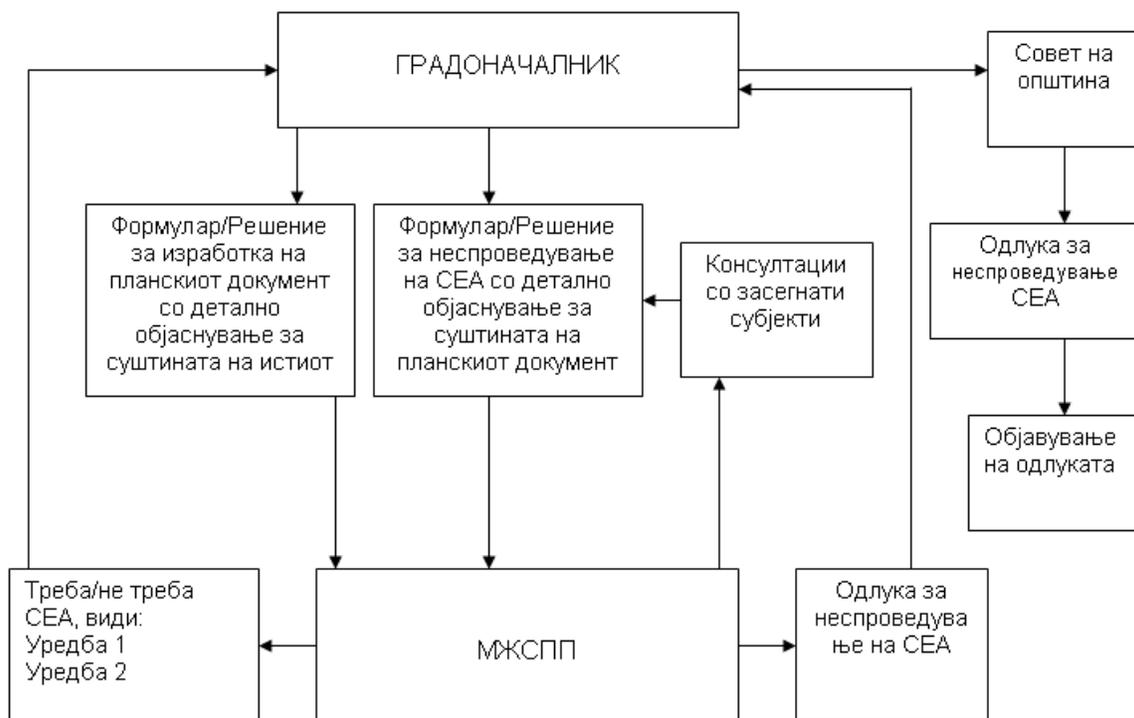
Генералниот урбанистички план се донесува и предвидува урбан развој за период на наредните 10 години. Предвидените активности треба да се реализираат на краток до среден рок. Реализацијата ќе зависи од можностите за обезбедување на неопходните финансиски средства. За реализација на активностите најодговорни ќе бидат општинските власти, со помош на надлежните министерства.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите. Исто така, цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Со самото реализирање на оваа планска задача во делот на извештајот на Стратегиската оценка на животна средина се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за

заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвува локалната управа (Screening)

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оцена на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оцена на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;

- основни податоци на животната средина;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, органот кој го подготвува планскиот документ е должен да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, органот кој го подготвува планскиот документ е должен да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој Извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Изработката на Генералниот урбанистички план на град Струмица има цел да изврши урбанизација на планскиот опфат и усогласување на планот со актуелната законска регулатива.

Сите согледани недостатоци во постоечката планска документација како и согледаните потреби за измени на планот произлезени се од анализата на постоечката состојба и потребите на градот и треба да се вградат во новата планска документација со цел да се добие ГУП кој ќе овозможи развој на градот во наредниот плански период. Планот ќе обезбеди услови за одржлив просторен развој со разумно користење на просторот, природните добра и животната средина.

Врз основа на Програмата за изработка на урбанистички планови за Општина Струмица и Одлуката на Советот на Општина Струмица се пристапува кон изработка на Генерален Урбанистички план на град Струмица, за плански период 2023-2033 година.

При изработка на ГУП применет е методолошки пристап и постапка согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 32/20,) како и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23). Постапката за донесување на Измена и дополнување на ГУП на град Струмица ќе се спроведува согласно законската регулатива во две фази: Нацрт План и Предлог План.

Планскиот опфат на градот Струмица го зафаќа просторот помеѓу 41°24 и 41°27, северна географска ширина и 22°37 и 22°40, источна географска должина. Се наоѓа на крајниот југоисточен дел од Републиката во близина на границата со р. Бугарија и р. Грција. Градот е расположен во југозападниот дел од Струмичката котлина на планините постанати од повремени водотеци на ридскиот комплекс Чам Чифлик, кој претставува водораздел помеѓу Бела река и реката Тркања. Над самиот град стрмно се издига ридот Цареви кули.

Вкупната површина на планскиот опфат на град Струмица изнесува 1069,78 ха.

Според достапните информации, постоела планска документација според која градот просторно се развивал. Првите геодетски подлоги за градот се изработени во триесетите години на минатиот век. Во годините после ослободувањето се прават напори да се регулира градежната активност, со дефинирање на улична мрежа низ слободните неизградени површини надвор од потесното градско подрачје.

Во 1961 година изработена е идејната студија на Урбанистичкиот план, која е прифатена од страна на Општинското Собрание. Врз база на идејната студија во 1961 година е изготвен и донесен Основниот урбанистички план на градот.

Во 1968 година под притисок на нараснатите просторни потреби, донесена е одлука за проширување на градежниот реон и изработка на детално урбанистичко решение за VIII станбена заедница, а од страна на надлежната урбанистичка служба при Собранието изготвени се парцијални решенија на

поедините делови на стариот дел од градот, спортско-рекреативниот центар, индустриската зона и сл.

Во 1978 година од страна на Собранието на општината донесена е Одлука за пристапување кон изработка на План за реализација на IX-та станбена единица за која цел е отпочната измена и дополнување на Основниот урбанистички план. Процесот на изработка на Планот за реализација за оваа станбена зедница, поради низа објективни околности, а пред се појавата на нестабилни површини - лизгалишта на овој терен и нивното детално истражување не е завршен.

Со цел да се обезбеди натамошна планска изградба на градот се пристапува кон изработка на Основен урбанистички план.

Основниот урбанистички план за град Струмица е усвоен 1986 година.

Во 1985 година е изработен Просторен план на Општина Струмица за период до 2000 година до кога можат да се усогласуваат сите поставки релевантни за просторот, а кои имаат претежно стратешки карактер.

Во 1985 година изработен е ДУП за станбена зона Девијација, додека во 1986 година усвоена е измена на ДУП-от Девијација и донесен е ДУП за станбена зона Белик.

Во периодот од 1985 -1988 година изработени се и усвоени ДУП-ови за Блоковите 1-23 со кои е извршена урбанизација на ниво на ДУП на најголемиот дел од планскиот опфат на градот (главно станбените зони) без да се урбанизираат на ниво на ДУП индустриските зони.

Измена и дополнување на Основен урбанистички план и донесување на ДУП за индустриска зона е донесен во 1994 година. Во истата година е донесен и ДУП за зона за сервиси и складови.

Во 1997 година е донесен ДУП Струма.

ДУП за централно градско подрачје е донесен 1998 година, додека во 2000 година е донесен ДУП за индустриска зона ЈУГ.

Во 2002 година донесен е ГУП на град (Усвоен со Одлука бр. 07-693/1 од 12.07.2002 година).

Во 2006 година донесена е Измена и дополнување на ГУП Струмица, плански период 2006-2020. ГУП (Усвоен со Одлука бр. 07-4826/1 од 18.07.2006 година), со кој се корегирани одредени технички недостатоци и пропусти согледани при реализацијата на ГУП-от од 2002 година.

Во 2010 година донесена е Измена на ГУП Струмица, за Блоковите 6, 11, 13, 19, 20, 32, 36 и 37 плански период 2010-2020 ГУП (Усвоен со Одлука бр. 07- 2531/1 од 16.04.2010 година).

Во 2018 година донесена е Измена на ГУП Струмица, за Блоковите 12, 40/2, 41/1 и Блок 41/2 (Усвоена со Одлука бр. 08-7579/1 од 28.12.2020 година).

Во периодот на важноста на ГУП на град Струмица од 2002-2022 година донесени се ДУП-ови за поголемиот дел од планскиот опфат на ГУП-от.

Домување

Вкупното резидентно население во градоот Струмица, според Пописот од 2021 година изнесува 33825 жители.

Табела: Структура на населението во општина Струмица според местото на живеење по пописни години

Пописна година	Вкупно население	Градско население		Селско население	
		Број	%	Број	%
1948	52.331	10.868	20.08	41.463	79.20
1953	59.015	12.149	20.60	46.866	79.40
1961	65.491	15.949	24.40	49.542	75.60
1971	76.908	23.034	30.00	53.874	70.00
1981	87.347	29.122	33.30	58.225	66.60
1991	94.347	34.424	36.50	59.923	63.50
1994	87.759	34.067	38.80	53.692	61.20
2002	54.676	35.311	64.60	19.365	35.40
2021	49995	33825	67,66	16 170	32,34

Табела: Структура на население по возрастни групи во градот Струмица според Пописот од 2021 година

Возраст (години)	Вкупен број	Процентуална застапеност во вкупниот број на жители
0-4 год	1842	5,4%
5-9 год	2093	6,2%
10-14 год	1860	5,5%
15-19 год	1781	5,3%
20-64 год	21034	62,2%
Над 64 год	6215	18,4%
Вкупно	33 825	

Според структурата на население, од вкупниот број жители, 16474 се мажи и 17351 жени.

Бројот на активно работоспособно население, (возрасни групи од 20-64 години) изнесува 21034 жители или 62,2% од вкупното население на градот.

Бројот на деца во претшколска возраст изнесува 1842 деца.

Бројот на деца на возраст за основно образование изнесува 3953 деца.

Бројот на деца на возраст за средно образование изнесува 1781 дете.

Во однос на старосната структура на населението, учеството на население со возраст над 64 години постојано расте и во моментот изнесува 18.4% од вкупното население во градот.

Во периодот од 2002 до 2021 година населението во општина Струмица се намалило за 4681 жител или 8,5%, додека само во град Струмица (без населените места) населението на градот се намалило за 1486 жители или градот има негативен прираст од за 4,2%.

Број на жители кои се отселиле од градот во 2021 година изнесува 173 лица, додека доселени лица во 2021 година изнесува 240 лица.

Во 2021 година вкупниот број на новородени деца во град Струмица изнесува 351 лице, додека бројот на умрени лица во 2021 година изнесува 418 лица или негативен прираст на населението од 67 лица.

Вкупниот број на домаќинства во општина Струмица изнесува 15076, додека само во градот Струмица вкупниот број на семејства изнесува 10179. Просечен број на членови на семејството 3.3 члена.

Станбени податоци

Според податоците од Пописот 2021 година, во општина Струмица се изградени вкупно 24621 стан со вкупна изградена површина од 1990250 м². Од вкупниот број на станови 16051 се населени, додека 8570 стана се ненаселени. Според степенот на уреденост на становите, 90% од станбената површина ги задоволува стандардите за живеење. Само во градот Струмица вкупниот број на станови изнесува 16619 стана со вкупна изградена површина од 1.343418 м², од кое произлегува дека постојат 1,63 стана по домаќинство. Просечната површина на становите е околу 80 м²/стан. Според вкупниот број на жители и изградената станбена површина, просечната изградена површина по жител изнесува 39,7 м²/жител.

Во табелата се прикажани состојбите со домувањето и елементите на станбениот стандард во периодот од 1971-2021 година.

Табела: релевантни податоци за домувањето по пописни години:

	1971	1981	1991	1994	2002	2021
Вкупно жители во градот	23.034	29.263	34.424	34.067	35.311	33825
Вкупно домаќинства	5.713	7.637	9.337	9.538	10.551	10 179
Просечен број на членови на домаќинство	4,0	3,8	3,7	3,6	3,4	3,3
Вкупно станови	5.590	7.753	10.047	10.347	18.460	16 619
Вкупна корисна станбена површина(м2)	288.000			735.961	1.093.75	1.343.418
Просечна корисна површина на стан (м2)	51,52			71,12	59,25	80
Просечна корисна станбена површина по жител	12,50			19,92	30,97	39,7
Просечен број на жители во стан	4,12			3,29	2,1	3,3

Заедничко домување

Згради за престој на пензионери, стари и немоќни лица

Во градот Струмица постои еден објект - Дом за пензионери изграден на ул. Ленинова. Објектот е изграден пред повеќе од 50 години и со вкупната изградена површина од 1356 м² и големина на парцелата од 2437 м² не ги задоволува зголемените потреби за сместување на стари лица кои ги има градот. Во поново време постојат изградени објекти во околните населени места како и отпочнати постапки за градба на нови објекти со таа намена, но останува заклучокот дека потребите на градот од објекти со таа намена не се задоволени.

Со постоечката планска документација постојат планирани градежни парцели со намена АЗ-времено сместување, но нема реализирани градби.

Згради за престој на ученици

Во градот Струмица постои еден објект за престој на ученици изграден на ул. Ленинова. Објектот е изграден пред повеќе од 50 години и со вкупната изградена површина од 1174 м² и големина на парцелата од 1611 м² не ги задоволува зголемените потреби за сместување на ученици кои ги има градот. Во поново време постојат изградени објекти во околните населени места како и отпочнати постапки за градба на нови објекти со таа намена, но останува заклучокот дека потребите на градот од објекти со таа намена не се задоволени. Со постоечката планска документација постојат планирани градежни парцели со намена А3-временно сместување, но нема реализирани градби.

Комерцијални и деловни намени

Комерцијалните и деловни намени се застапени на целата територија на градот. Најголем дел од постоечките дуќани, работилници, продавници, угостителски градби и банкарски експозитури се сместени во градби со намена домување како компатибилни дејности. Градбите со наведените намени како Супермаркети, Банки, Хотели, Ресторани и сл. кои функционираат во посебни градби и парцели.

Намена на градбите	Површина на парцела (m ²)
Единици за трговија и угостителска дејност - трговски центри - стоковни куќи - пазари - супермаркети - специјализирани продавници - ресторани	193 698 m ²
Деловни згради со канцеларии - банки - управни згради и администрации - пошта, телекомуникации	17632 m ²
Хотели и хотелски комплекси	18631 m ²
Вкупно:	229 961 m²

Во градот Струмица во моментот функционираат два отворени зелени пазари и затворен пазар во трговскиот центар Глобал.

На излезот од градот кон с. Просениково постои пазар на големо и сточен пазар.

После рушењето на стариот отворен градски пазар во центарот на градот и изградбата на трговскиот центар Глобал, отворениот зелен пазар е дислоциран на локација на ул. Браќа Миладинови. Локацијата според големината и сообраќајните услови (необезбеден простор за паркирање) не ги задоволува условите за организирање на современ отворен зелен пазар. Постоечкиот реонски отворен зелен пазар на ул. Елка Јанкова функционира

со минимален капацитет. Во изминатиот период изградени се и функционираат значителен број на градби со комерцијална намена во зоната за индустрија на градот.

Јавни дејности и институции

Образование

Основно образование

Во градот постојат 4 основни училишта со вкупно изградена нето корисна површина од 9016 м², додека вкупната површина на градежните парцели изнесува 22,92 ха.

Вкупниот прој на ученици во 2022 година изнесува 3953 ученика. Сите училишта работат во две смени.

Табела: Преглед на површини на Основни училишта

Локација и име на установата	Број на запишани ученици во 2022 год.	Изградена нето површина (м ²)	Површина на парцела (м ²)	Изградена нето површина по корисник (м ² /дете)	Површина на парцела по дете (м ² /дете)
ОУ "Никола Вапцаров"	903	2777	7315	3,1	8,1
ОУ "Сандо Масев "	961	2326	5950	2,4	6,2
ОУ"Видое Подгорец"	887	2350	5578	2,6	6,3
ОУ." Маршал Тито"	791	1563	4081	2,0	5,1
Вкупно:	3542	9016	22924	2,5	6,5

Изградените површини на објектите се движат околу 2,5 м² по дете, или сметајќи дека наставата се одвива во две смени 5,0 м²/дете, во смена. Површините на градежните парцели се движат околу 6,5 м²/дете, односно 13,0 м²/дете во смена.

Од наведеното произлегува дека постоечките изградени училишта со корисниот простор и површина на парцели не ги задоволуваат стандардите за квалитетно одвивање на наставата како и за обезбедување целодневен престој на учениците (7 м² изградена површина по ученик и 20 м² површина на градежна парцела по ученик).

Во градот Струмица постои и Училиште за основно музичко образование Боро Џони со корисна површина од 300 м² вкупна површина на парцела од 1062 м². Според демографските податоци за град Струмица, вкупниот број на деца на возраст за Основно образование изнесува 3953 деца.

Средно образование

Во градот постојат три училишта за средно образование: СОУ Димитар Влахов, СОУ Јане Сандански и СОУ Никола Карев.

Табела: Преглед на површини на Училишта за средно образование

Локација и име на установата	Моментален број на запишани ученици	Изградена нето површина (m ²)	Површина на парцела (m ²)	Изградена нето површина (m ² /ученик/смена)	Површина на парцела (m ² /ученик /смена)
СОУ "Димитар Влахов"	737 во две смени	3483	12500	9,4	34,0
СОУ "Јане Сандански "	917 во две смени	3422	10622	7,4	23,2
СОУ"Никола Карев "	1100 во две смени	6334	12402	11,6	22,6
Вкупно:	2754	13239	35524	9,6	25,8

Според демографските податоци за град Струмица, вкупниот број на деца на возраст за средно образование изнесува 1781 деца. Училиштата во Струмица ги покриваат потребите за средно образование и на општините кои се произлезени со поделбата на поранешна општина Струмица, односно општините Василево, Босилово и Ново Село.

Според наведеното разликата од утврдениот број на лица на возраст од 15-19 години во градот Струмица и вкупно запишаните ученици во училиштата за средно образование од 973 ученици ја прават учениците од околните општини.

Од наведеното произлегува дека постоечките изградени училишта со корисниот простор и површина на парцели ги задоволуваат стандардите за квалитетно одвивање на наставата (7 m² изградена површина по ученик и 25 m² површина на градежна парцела по ученик) имајќи го во предвид фактот дека училиштата работат во две смени.

Високо образование

На источната страна од градот, надвор од планскиот опфат на ГУП-от постои објект во кој се сместени простории на Универзитетот Гоце Делчев од Штип, во кој се одвива Високо образование на факултетот за земјоделие. Објектот е изграден пред повеќе од 50 години, но е реновиран и со вкупната изградена површина од 3028 m² и големина на парцелата од 13198 m² ги задоволува актуелните потреби на факултетот.

Установи за згрижување на деца од претшколска возраст

Во градот Струмица постојат 6 установи за згрижување на деца од претшколска возраст во детски градинки и јасли.

Вкупната изградена површина на детски градинки и јасли на ниво на град изнесува 7592 m² со вкупна површина на парцели од 27191 m².

Според изградените површини по корисник и површините на парцели по дете, постоечките објекти ги задоволуваат стандардите за згрижување на деца.

Според демографските податоци за град Струмица, вкупниот број на деца од предучилишна возраст изнесува 1842 деца. Според наведеното, во моментот постоечкиот капацитет на градинките во градот е за 48% од вкупниот број на деца.

Табела: Преглед на површини на детски градинки и јасли

Локација и име на преучилишната установа	Проектиран капацитет на деца	Изградена нето површина (м ²)	Површина на парцела (м ²)	Изградена нето површина по корисник (м ² /дете)	Површина на парцела по дете (м ² /дете)
К-1 на ул "Кочо Рацин"	40	153	472	3,8	11,8
К-2 на ул. Ѓуро Салај"	157	1307	5302	8,3	33,8
К-3 на ул "Младинска " бр.1	175	1647	6527	9,4	37,3
К-4 на ул." Браќа Миладинови"	140	922	3831	6,6	27,4
К-6 на ул "Младинска " бр 122	130	910	3918	7,0	30,1
Нова изградена градинка во Блок 36	244	2653	7141	10,9	29
Вкупно:	886	7592	27191	8,6	30,7

Здравство

Здравствената дејност во градот Струмица овозможува здравствена заштита како на жителите на градот, така и на жителите од околните општини. Оваа дејност се одвива на три локации во градот:

- Медицински центар на ул. Младинска. Неговата корисна изградена површина изнесува 9530 м² со површина на градежна парцела од 20281 м² (2,03 ха). Најголем дел од потребите за здравствена заштита жителите од градот Струмица и околните општини ги задоволуваат во наведениот објект.
- Здравен дом на ул. Димитар Влахов со корисна изградена површина изнесува 2041 м² со површина на градежна парцела од 4000 м².
- Стационар за нервни болести на ул. Ѓорѓи Василев со корисна изградена површина од 813 м² со површина на градежна парцела од 7970 м².
- Покрај наведените градби, во градот Струмица функционираат повеќе приватни здравствени организации сместени во постоечки станбени градби и градби за комерцијални и деловни намени.

Табела: Преглед на површини на здравствени установи

Локација и име на здравствената установа	Вкупна изградена површина (м ²)	Површина на парцела (м ²)	Површина на парцела по жител (м ² / жител)
Медицински центар на ул "Младинска"	12444 м ²	20281 м ²	0.95 м ² / жител
Здравствен дом на ул "Димитар Влахов"	2061 м ²	4006 м ²	
Стационар за нервни болести на ул "Ѓорѓи Василев"	813 м ²	7970 м ²	
Вкупно:	15318 м²	32257 м²	

Ветеринарно здравство

Ветеринарната станица која постоеше на источниот дел од градот, покрај патот за с. Просениково на КП 6513 веќе не постои и на нејзино место функционира трговски објект.

Култура

Културно просветните дејности заедно со воспитно образовниот систем се индикатори за степенот на развиеност и општествениот стандард на едно населено место. Застапеноста, бројноста и просторните можности на објектите во кои се вршат наведените дејности му даваат посебен печат и идентитет на населеното место.

Табела: Податоци од установи од културата во Струмица

Вид на дејност	Вкупна изградена површина (m ²)	Површина на парцела (m ²)
НУЦК "Антон Панов"	8672	7978
Уметничка галерија на г. Струмица	319	319
Градска библиотека "Благој Мучето"	2118	797
Дом на народна техника	1949	18218
Историски архив	813	792
Музеј	563	
Работнички универзитет	680	7545
Театар	1706	1247
Кино	506	834
Младински дом	348	192

Најголем број на активности од областа на културата во градот Струмица се одвиваат во НУЦК Антон Панов и градската библиотека. Објектот на поранешното Кино одамна не функционира со наведената намена и во моментот градбата е напуштена без никаква функција. Објектот на поранешниот Театар пред повеќе години е уништен од Пожар. Во меѓувреме е извршена реконструкција на објектот, но во моментот не се вршат градежни активности. Објектот е изграден со фасада, но комплетните градежни активности не се завршени и не може да биде ставен во функција.

Државни администрации и институции

Од органите на власт, во Струмица се застапени подрачни единици на поедините Министерства, Локалната самоуправа и судска власт од кои дел се сместени во посебни градби, додека дел се сместени во заеднички градби.

- Подрачната единица на Министерството за внатрешни работи е сместена во адаптирани градби од поранешната касарна во Струмица.
- Матичната служба, подрачната единица на Управа за приходи и Агенцијата за предмер и катастар се сместени во реконструирана градба на ул. Светозар Марковиќ.
- Заводот за вработување е сместен во посебен објект на ул. Први Мај.
- Подрачното одделение на Централен регистар е сместено во центарот на градот во објект на ул. Ленинова.

- Општинскиот суд и Јавното Правобранителство се сместени во објект на ул. Ленинова.
- Јавното обвинителство е исто така сместено во адаптиран објект на ул. Ленинова.
- Дирекција за заштита и спасување сместена во објект на ул. Моша Пијаде.

Според утврдената состојба постоечките градби главно ги задоволуваат потребите за вршење на дејностите на државната администрација.

Локална самоуправа

Локалната самоуправа за потребите за сместување на потребните одделенија и служби за најзино функционирање ги користи објектот на Старото градско собрание на ул. Сандо Масев, објектот на поранешен Дом на АРМ во градскиот парк на КП 492/1 и дел во објектот на ул. Ленинова на КП 1683/4 во кој е сместен секторот за урбанизам и комунални работи. Според констатираната состојба, во иднина би требало да се планира градба во која ќе се обезбедат услови за групирање на одделенијата и секторите на локалната самоуправа во заеднички објект.

Табела: Државни администрации и институции

Намена на градбите	Вкупно Изградена површина (m ²)	Површина на парцела (m ²)
Матична служба, подрачна единица на Управа за приходи и Агенција за премер и катастар	2100	1992
Завод за вработување	1828	2544
Подрачно одделение на Централен регистар	1380	404
Општинскиот суд	2524	2322
Јавното обвинителство, Подрачна единица на Министерство за земјоделие и Струмичко Поле	1749	930
Локална самоуправа	4188	19671
Јавни претпријатија	1587	4138
Дирекција за заштита и спасување	590	4329

Јавни претпријатија

Од страна на локалната самоуправа формирани се следните јавни претпријатија:

- ЈПКД Комуналец кое стопанисува со водоснабдувањето, канализација, одржување на градско зеленило, одвоз на смет и градски гробишта во Струмица.
- ЈП за енергетски дејности Струмица Гас Струмица чија основна дејност е дистрибуција и управување со системот за дистрибуција на природен гас;

- ЈП Паркиралишта Струмица чија основна дејност е изградба, одржување и користење на јавни простори и паркиралишта.

Сите наведени јавни претпријатија функционираат во посебни објекти кои главно ги задоволуваат нивните актуелни просторни потреби.

Територијална против пожарна единица сместена во објект во центарот на градот. Објектот според просторните и локациски услови како и според состојбата на градбата не ги задоволува условите за квалитетно вршење на основната дејност. Со постоечкиот ДУП објектот е планиран да се руши за сметка на дооформување на парцелата на Црквата која е во фаза на изградба.

Социјални установи

На подрачјето на градот Струмица постојат следните социјални установи:

- Центарот за социјални работи Струмица
- Општински црвен крст.

Центарот за социјална работа е сместен во станбена зграда како компатибилна намена. Општинскиот црвен крст е изграден на посебна градежна парцела. Неопходно е во иднина зголемување на капацитетот на центарот за социјални работи со кое (во услови на се поизразено социјално раслојување) ќе може да одговори на идните потреби на жителите од такви институции.

Државни институции за престој на луѓе во специјален режим

Намена на градбите	Вкупно Изградена нето површина (m ²)	Површина на парцела (m ²)
Подрачна единица на Министерството за внатрешни работи	3527	16244
Општински затвор	1281	26819
Противпожарна станица	373	434
Вкупно:		

Подрачната единица на Министерство за внатрешни работи е сместена во објекти на поранешната касарна во Струмица и нејзината парцела ги задоволува потребите за нормално функционирање на институцијата. Општинскиот затвор е изграден на парцела во северниот дел од планскиот опфат на периферијата на градот. Со ширењето на планскиот опфат со претходниот ГУП, околу него е планиран простор со намена домување. Во анкетата, од страна на Министерството за внатрешни работи не се искажани потреби од зголемување на површината на затворското одделение.

Противпожарната станица е сместена во центарот на градот на парцела која е планирана за оформување на градежната парцела на црквата во изградба Успение на Света Богородица. Постоечката парцела не ги задоволува потребите за нормално функционирање на противпожарната единица како од аспект на големината на парцелата, така и од сообраќаен аспект за овозможување брз и непречен пристап на Противпожарните возила до сите делови од градот и околината со избегнување на сообраќајни гужви.

Верски институции

Од Верските институции во градот постојат:

- 3 Православни цркви (Свети петнаесет Тивериополски Свештеночченици, Свети Кирил и Методиј и Успение на Света Богородица),
- 2 објекти на Источно католичка црква Света Богородица,
- Евагенлистичка црква,
- Џамија.

Намена на градбите	Вкупна Површина на парцели (m ²)
Православни цркви	12822
Објекти на Источно католичка црква	3274
Евагенлистичка црква	392
Џамија	1775
Вкупно:	18623

Меморијални простори

Градските (христијански) гробишта се лоцирани на крајниот западен дел од планскиот опфат. Во нивен склоп изградена е и градска капела. Муслиманските гробишта се лоцирани на високиот дел од градот во Урбан Блок 31.

Намена на градбите	Вкупна Површина на парцели (m ²)
Градски гробишта	82000
Муслимански гробишта	7500
Вкупно:	15700

Индустрија

Градот претставува економски, културен, административен, стопански и спортски центар. Сообраќајната поврзаност со соседните општини, а преку нив и со соседна Бугарија и Грција овозможуваат интензивна стопанска соработка со опкружувањето. Развојот на стопанството во изминатиот период се карактеризира со создавање на нови производни капацитети, додека за жал голем дел од постоечките капацитети наследени од претходниот систем престанале со работа. Една од карактеристичните дејности во градот е трговијата на големо која е застапена во значителниот број на изградените градби во зоната на индустрија. Индустријата, после трговијата има доминантно место во стопанскиот живот на градот. Во струмичката индустрија се застапени во поголем процент капацитети од дрвната индустрија, керамичка и прехрамбена индустрија. Индустриските капацитети се категоризирани како Г2 - лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија и Г-1 - Тешка загадувачка индустрија - (Г1.4- фабрика за тули Еленица и рудник Огражден) лоцирани на крајниот јужен дел од планскиот опфат на градот.

Од аспект на местоположба, индустрискиот дел од градот е правилно поставен во однос на Ружата на ветрови со почитување на правците на

доминантните ветрови, со кои негативните влијанија од функционирањето на индустриските објекти не се шират кон станбениот дел на градот.

Улицата Климент Охридски и физички го одделува индустрискиот од станбениот дел на градот.

Во изминатиот период како резултат на развојот на градот како и на урбанизацијата на Блоките со намени лесна и незагадувачка индустрија, изградени се значителен број на градби со намени производство, дистрибуција и сервиси. Значителен дел од изградените градби во индустриската зона функционира со намени Б - Комерцијални и деловни намени. Сите тие се во приватна сопственост.

Во истиот период, Индустриските комплекси на поранешната дрвна индустрија Јосиф Свештарот, Конфекцијата Герас Цунев и Жито Струмица, како и на Тутунскиот Комбинат Борис Кидрич и погонот за производство на санитарна керамика Санкерам, како и предилниците Струмичанка и Југотекс се приватизирани, но престанаа со вршење на нивната основна дејност.

Со Измена на ГУП за Блок 12 Индустриските комплекси на поранешната дрвна индустрија Јосиф Свештарот и Конфекцијата Герас Цунев се пренаменети во станбени зони.

Со промената на условите и сопственоста на објектите, се создаваат услови за планирање на нови намени и дислокација на производството од станбениот дел на градот.

Биланс на површините за работната зона

Работната зона во Струмица главно е сместена на влезот во градот (на североисточната страна). Сите работни капацитети зафаќаат простор од 59,85 ха. Во оваа зона постои и неизграден простор кој во проекцијата ќе се ангажира за соодветна намена према потребите на градот. Нешто малку од капацитетите се лоцирани на јужната страна на излезот од градот кон Валандово, додека извесни дејности се сместени во зоната на домување. Со ГУП на градот, вкупната планирана површина на зона со намена производство, дистрибуција и сервиси изнесува 374 ,63 ха.

Спортско рекреативни содржини

Градот Струмица има долга традиција на негување на спортот. Во рамки на градскиот парк изграден е фудбалски стадион и спортска сала, а во поново време и спортски центар Пандев во чиј состав е уште еден фудбалски терен. Изградени се и отворени терени за фудбал и тенис како и отворен базен. Реконструирани се и обновени игралишта за ракомет и кошарка во дворот на поранешен АРМ Струмица и населбата Чифлик. Од спортски објекти постои и сала на ДТВ Партизан. Во парцелите на училиштата во градот изградени се спортски сали и во моментот е во фаза на изградба нова спортска сала во дворот на гимназијата Јане Сандански.

Вкупната површина за спорт и рекреација на отворено заедно со паркот и просторите за собири и публика изнесува 23,17 ха. На западниот дел од градот, од поранешниот Ловен дом до манастирот Свети Илија и месноста Чам Чифлик е изградена пешачка рекреативна патека.

Простори за собири и публика и капацитет	Вкупна изградена површина (m ²)	Површина на парцела (m ²)
Градски стадион "Благој Истатов" 7500 гледачи	28235	2120
Спортска сала "Парк" 2300 гледачи	3865	3188
Спортска сала "Партизан" 300 гледачи	680	7545
Спортски центар "Пандев"	5082	12084
Вкупно:	37862	24937

Зеленило

Урбано зеленило

Во системот на урбани зелени инфраструктури во градот, основни категории на застапени зелени површини се:

- јавните зелени површини,
- зелените површини со ограничена намена, и
- зелените површини со специјална намена.

Од јавните зелени површини во градот постојат:

- уреден градски парк со површина од 9,42 ха сместен во северо-западниот дел на градот.
- помал градски парк во центарот на градот со вкупна површина од 0,45 ха.
- зелени плоштади-скверови со вкупна површина од 2.63 ха.

Од зелените површини со ограничена намена застапени се:

- дворно зеленило,
- линиско сообраќајно зеленило, разделно зеленило по должина на примарните сообраќајници како и дрвореди по должина на градската улична мрежа.
- дворови на градинките и училиштата,
- дворови на јавни објекти,
- дворови на поголеми станбени комплекси,
- дворови на комерцијални и деловни објекти, и
- дворови на индустриски комплекси.

Од зелените површини со специјална намена застапени се озеленети простори за гробишта со вкупна површина од 13.86 ха.

Комунална инфраструктура

Снабдување на градот со вода

Водоснабдувањето на градот се врши од повеќенаменската акумулација Турија на р. Турија на кота 394,00 мнв. Водата од браната кон градот се дистрибуира со цевковод Ф600 мм од кој на стационожа 12+800 км. Се одвојува цевковод Ф350 мм со техничка вода за поранешен ЗИК Струмица од стационожа 12+800 км. Цевковод со дијаметар Ф500 продолжува до фабриката за вода изградена на кота 282,50 мнв од каде пречистена вода за пиење се дистрибуира во градот и населените места. Вкупната должина на

доводниот цевковод изнесува 14,05 км. Количина на вода која се зафаќа изнесува 250 л/сек.

Градска водоводна мрежа

Од фабриката за вода, водата се дистрибуира во градот со цевковод Ф400 мм и цевковод Ф300 мм до индустриската зона.

Градот е поделен на две зони-ниска и висока зона. За ниската зона изградени се два резервоари за вода од кои едниот со капацитет од 1250 м³ се наоѓа во кругот на фабриката за вода на кота 280,0 мнв. Главниот резервоар за вода е изграден близу до локалитетот Свети петнаесет со капацитет од 5000 м³ на кота 271,5 мнв. За висока зона изградени се два резервоари со капацитет од по 400 м³ на кота 340,5 мнв. Снабдувањето на овие резервоари е преку дистрибутивната мрежа за ниска зона со пумпна станица со капацитет 40 л/сек. Со која се црпи вода од цевковод Ф400 мм и преку цевковод со Ф200 мм водата се носи до резервоарите. Должина на цевки за вода: 138 км.

Потрошувачка на вода

На градскиот водоснабдителен систем вклучени се и селските населби: Дабиле, Просениково, Добрејци, Баница, Градско Балдовци и Водоча. Индустрискиот капацитет Грозд има сопствен извор на вода. Вкупната количина на вода која се троши од градскиот водоснабдителен систем изнесува:

Табела: потрошувачка на вода од градска водоводна мрежа (фактурирана)

Потрошувачка на вода за :		МЗ/год	%
1	домаќинства	1.760.000	82,24
2	Индустија	380.000	17,76
Вкупно :		2 140 000	100

За одржување на зеленилото во градскиот парк изградена е посебна мрежа за техничка вода која се снабдува од цевководот од брана Турија. Загубите на вода во мрежата изнесуваат 28-32% во кои се сметани и корисно употребената вода и техничките загуби во системот. Дел од водата која се смета за корисно употребена е водата која се користи за полевање на зеленилото низ градот, миењето на јавни сообраќајни површини, испирање на резервоарите, канализационата и водоводната мрежа, како и водата потребна за технолошкиот процес на обработка на сурова вода (перење на филтри, припрема на раствори, перење на таложници), потрошувачка за ПП заштита, јавни чешми и фонтани, истекување на вода при санирање на мрежата, нерегистрирани потрошувачи и сл. Наведената количина на вода не се наплаќа. Техничките загуби на вода произлегуваат од застарениот водоснабдителен систем, квалитетот на цевките и дефекти кои тешко се откриваат, како и диви приклучоци.

Евакуација и третман на отпадните води

Канализациониот систем на град Струмица е сепаративен и водите од него гравитационо се испуштаат во реципиентите - реките Тркања и Водоча.

Изведен е претежно од азбест цементни цевки со пречник од Ф200 до Ф1400 мм. Канализационите цевки се водени по осовината на улиците, со заеднички ревизиони шахти за фекалната и атмосферската канализација. Фекалната канализација е решена преку еднаесет главни колектори (К1 - К11) во кои се приклучуваат соодветните секундарни канали. Сите колектори се сливаат во еден главен собирен колектор (К0) кој ја спроведува водата до Пречистителната станица, од каде прочистена се испушта во река Тркања.

Атмосферската канализација ги опфаќа каналите за одводнување на водите од урбаното градско подрачје, како и одводните канали кои ги прифаќаат надворешните површински води што го напаѓаат урбаното подрачје. Атмосферската канализација во градското подрачје се прифаќа во девет главни колектори (К1 - К8 и К11). Испуштањето на колекторите К1, К2 и К3 е директно во река Водоча, додека колекторите К4, К5, К6, К7, К8 и К11 се испуштаат во каналот Крушевска република, кој се влева во река Тркања. Должина на цевки за канализација (Фекална и атмосферска): 110 км.

Поројни води

Во градот проблеми предизвикуваат и надворешните води, односно атмосферските води кои потекнуваат од сливните подрачја надвор од урбаната зона и навлегуваат во градот во вид на поројни води. За одведување на поројните води изградени се одводните канали:

- Свети Илија кој ги зафаќа водите од Св. Илијски порој со сливно подрачје од 321 ха.
- Крушевска Република кој ги зафаќа водите од сливот Ѓупски 1 со сливно подрачје од 190 ха, Коритниче со сливно подрачје од 40 ха, и Ѓупски 2 со сливно подрачје од 40 ха.
- Ободен канал кој ги зафаќа водите од сливот Ѓупски 3 со сливно подрачје од 35 ха, Ѓупски 4 со сливно подрачје од 21 ха и Ѓупски 5 со сливно подрачје од 25 ха и ги одведува во коритото на р. Тркања.

За функционирањето на каналите проблем претставува и нивното редовно одржување.

Отстранување на цврст смет

Отстранувањето на цврстиот смет се врши со камиони други средства за таа намена. Сметот од градот се одведува на депонија близу до с. Добрашинци, со површина од 9,0 ха. Со Просторниот план на РМ наведената депонија се планира во иднина да прерасне во регионална депонија за цврст комунален отпад. Со изградбата на современа депонија според актуелната законска регулатива за заштита на животната средина, со идни мерки за селектирање и рециклирање на отпадот, значително ќе се придонесе за заштита на животната средина. Градот е покриен со систем за собирање, транспорт и депонирање на цврст комунален отпад. Предвидената количина на цврст отпад кој ќе се одвезува на санитарната депонија изнесува 1,3 кг/ден/жител. Отворен нерешен проблем на градот во моментот е и непостоењето на Депонија за индустриски отпад и градежен шут.

Електро-енергетска мрежа

Реонот на Струмица во електро-енергетскиот систем на Македонија е приклучен преку трафостаниците:

- Струмица 1 110/10 кВ; со два енергетски трансформатори 40 МВА и 31,5 МВА, Струмица 2 110/10 кВ; со енергетски трансформатори 20 МВА.

Трафостаниците приклучени се на електро-енергетска преносна мрежа на Македонија со 110 кВ далноводи:

- Струмица 1 - Радовиш на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од 3x240/40 мм² со вкупна должина од 29,8 км (изграден 1997 година, реконструиран 1986 година);
- Струмица 1 - Сушица (Р. Бугарија) на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од 3x240/40 мм² со вкупна должина од 16,9 км (изграден 1979 година, а реконструиран 1983 година);
- Струмица 1 - Струмица 2 на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од 3x240/40 мм² со вкупна должина од 1,9 км (изграден 1986 година);
- Струмица 2 - Валандово на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од 3x150/25 мм² со вкупна должина од 15,6 км (изграден 1971 година).

Електро-дистрибутивна мрежа

Електро-дистрибутивната мрежа во градот е изведена со помош на 10 кВ-ни кабли кои што се поставени во тротоарите на сообраќајниците. Во Општината во експлоатација е вкупно 340,22 км со 10 кВ водови од кои 253,94 км е надземна, а 86,28 км е подземна инсталација. Вкупната должина на 10 кВ кабли во градот во 1999 година изнесувала 58,40 км. Што се однесува до 10 кВ-ните трафостаници во Општината кон крајот на 2001 година во погон се вкупно 224 со вкупна инсталирана моќност од 65,14 МВА. Во градот во експлоатација се вкупно 148 трафостаници со 10/04 кВ преносен однос.

Гасоводна инфраструктура

Во Струмица веќе е во голем процент реализирана гасоводна инфраструктурна мрежа во изградениот дел од градот и активностите за нејзино постојано проширување се редовни на теренот. Имајќи во предвид дека до општина Струмица нема изградено национален цевковод за пренос на природен гас, единствено решение за гасификација на Струмица беше и сеуште е воспоставувањето на т.н. виртуелен гасовод. Тоа подразбира идентификација на блиска локација со пристап на природен гас, компримирање на гасот на висок притисок во метални резервоари, негов камионски транспорт до Струмица и декомпримирање на гасот пред внесувањето во локалниот дистрибутивен цевковод низ градот. Компримираниот гас со притисок од 250 бар се доставува до локацијата на декомпресијата станица во Струмица, лоцирана на ул. Климент Охридски на

десната страна на влезот во Струмица од страната на Валањово, со специјални мат модули (резервоари за гас или цилиндри во контејнерските модули), кои од транспортната приколка се растовараат врз посебни платформи кои се приклучени на декомпресиската станица преку посебна гасоводна инсталација. Декомпресиската станица врши симнување на притисокот од 250 бар (колку што е притисокот во гасните модули) на работниот притисок на дистрибутивната гасоводна мрежа кој е 4 бар. Покрај оваа станица во проектот за гасификација на општина Струмица има предвидено уште една локација за изградба на втора декомпресорска станица доколку за тоа има потреба, на десната страна на влезот во Струмица од населено место Дабиље. Дистрибутивната гасоводната мрежа во општина Струмица е изведена со полиетиленски цевки ПЕ 100 СДР 11, ИСО С-5, во профили од ДН355, ДН280, ДН250, ДН200, ДН160, ДН140, ДН110 и ДН90, Д63, ДН50, ДН40, ДН32 и ДН25, во согласност со важечките прописи за градење на ваков тип на гасоводи. Водени од специфичниот општествен карактер на градот и задоволување на неговите идни енергетски потреби, во претходните години е изградена дистрибутивна гасоводна мрежа во должина од 44.0 км.

Комуникациска инфраструктура

Современата комуникациска инфраструктура претставува нужна компонента за задоволување на потребите на современото живеење. Во градот Струмица оперираат 4 кабловски оператори: АД Телеком, Телекабел, Кабел нет и А1. Со нивната постоечка мрежа и инсталираните базни станици, покриено е целото подрачје на градот со кабловска и оптичка мрежа за интернет, телевизија и мобилна телефонија. Телекомуникациската мрежа делумно е изведена како подземна кабловска и делумно како надземна со самоносиви кабли поставени на бетонски и дрвени импрегнирани столбови. Карактеристично за мрежата е фактот дека се развивала према потребите на корисниците без трајни планки решенија и присутно е дуплирање на мрежи кабли на различните оператори.

Инвентаризација на изградениот градежен фонд и вкупната физичка супраструктура

За целосно согледување на постојната состојба извршено е детално истражување по пат на директен увид на лице место - теренска работа и направена е детална анализа на добиените податоци.

Поделба на градот на урбани единици

Со постоечкиот ГУП Градот Струмица е поделен на 9 урбани единици кои се поделени во 56 урбани Блока. За обезбедување континуитет во планирањето, поделбата на урбани единици и Блокови е задржана и со оваа планска документација.

Урбана Единица 1

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 1 12,91ха	А-домување , Б – комерцијални и деловни намени, В-јавни дејности и институции Д-зеленило и рекреација и меморијални простори, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени, на место на постојниот пазар е предвиден, Административно деловен центар
Блок 2 22,85ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени, дополнително е предвидено Основно училиште со капацитет од 380 места
Блок 3 26.49 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени
Блок 3а 8.65ха	А-домување , Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура, Градежно неизградено земјиште	Потврдени сите постоечки намени
Блок 4 24.00 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени
Блок5 24.02 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	В- јавни дејности и институции- радио станица, Г- рударство, енергетика и индустрија
Блок 6 26.70 ха	Градежно неизградено земјиште	Г- рударство, енергетика и индустрија
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ1 = 145.62 ха		

Урбана единица 2

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 12 29,44ха	А-домување , Б – комерцијални и деловни намени, В-јавни дејности и институции Г-рударство, енергетика и индустрија	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 13 14,99 ха	А-домување , Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
Блок 14 21,65ха	А-домување , В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
Блок 15 12,79ха	В-јавни дејности и институции, Г-рударство, енергетика и индустрија	Потврдени сите постоечки намени
Блок 16 18,86ха	Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктури	Потврдени сите постоечки намени
Блок 17 15.09ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 17/1 15.73 ха	А-домување , Б – комерцијални и деловни намени,	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 18 25,39 ха	Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктури	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 18/1 17,49 ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 18/2 21.05ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 18/3 13.83ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок19 24,59ха	Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктури	Г-рударство, енергетика и индустрија
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ2 = 230.90 ха		

Урбана единица 3

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 31 23,48 ха	А-домување, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори,-муслимански гробишта, Е-Инфраструктура-резервоар	Потврдени сите постоечки намени
Блок 32 19,15 ха	А-домување, Б-комерцијални и деловни намени, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ3 = 42,63 ха		

Урбана единица 4

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 33 26,51 ха	А-домување, Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции, Д-спорт и рекреација, Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени
Блок 34 27.58 ха	А-домување, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори, Е-Инфраструктура-филтер станица	Потврдени сите постоечки намени
Блок 35 14.99 ха	Градежно неизградено земјиште	А- Домување, Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 35/1 5.47 ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 35/2 13.40 ха	Градежно неизградено земјиште	А-Домување
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ4 = 87.95 ха		

Урбана единица 5

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 36 27,55 ха	А-домување, Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции	Потврдени сите постоечки намени, дополнително се предвидува простор со намена Д-зеленило и рекреација и меморијални простори,
Блок 37 19,32 ха	А-домување, В-јавни дејности и институции,	Потврдени сите постоечки намени
Блок 37/1 8,30 ха	А-домување, В-јавни дејности и институции Д-парковско зеленило, Е-Инфраструктура	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 38 27.20ха	А-домување, Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции, Д-спорт и рекреација	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 39 23,41ха	Градежно неизградено земјиште	А-домување
Блок 39/1 11,47ха	Градежно неизградено земјиште	А-домување
Блок 40 15,67 ха	А-домување, В-јавни дејности и институции-казнено поправен дом	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 40/1 14.92 ха	А-домување	А- домување
Блок 40/2 17.97 ха	А-домување, Градежно неизградено земјиште	А- домување
Блок 41 16.60 ха	А-домување, Г-производство енергетика и индустрија,Е- Инфраструктура	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 41/1 18.31 ха	Градежно неизградено земјиште	А-домување
Блок 41/2 9.37 ха	Градежно неизградено земјиште	А-домување
Блок 42 31.32 ха	Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-индустрија	Потврдени се сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ5 = 241.41 ха		

Урбана единица 6

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК7 21.17 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции	Потврдени сите постоечки намени
Блок 8 20,14 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, Е-Инфраструктура-автобуска станица, бензински станици, трафостаница	Потврдени сите постоечки намени
Блок 9 19.10 ха	Г-рударство, енергетика и индустрија,	Б – комерцијални и деловни намени
Блок 10 27.85ха	Г-производство енергетика и индустрија,	Потврдена постоечки намени
Блок 11 26.81 ха	Градежно неизградено земјиште	Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура (железничка станица, локална автобуска станица), Д- заштитно зеленило
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ6 = 115.07 ха		

Урбана единица 7

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК30 21.68 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции , Д-спорт и рекреација	Потврдени сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ6 = 21,68 ха		

Урбана единица 8

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
ВЛОК27 14,39 ха	А-домување , В-јавни дејности и институции	Потврдени сите постоечки намени
Блок 28 14,28 ха	А-домување, Б деловни и комерцијални намени	А- домување, Г-производство енергетика и индустрија
Блок 29 14,70 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ6 = 43,37ха		

Урбана единица 9

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 20 16,92 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени Д-парковско и заштитно зеленило, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени
Блок 21 19.07 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 21/1 19.81 ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 22 14.88ха	А-домување , Е-инфраструктура-бензинска станица, трафостаница	Потврдени сите постоечки намени,
Блок 23 12.31 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура(церински терминал)	Потврдени сите постоечки намени,
Блок 24 14.80 ха	Г-рударство, енергетика и индустрија	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 25 16.74 ха	А- Домување, Г- рударство, енергетика и индустрија	Потврдени сите постоечки намени,
Блок 26 26.54 ха	А-домување, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	А-домување
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ5 = 141.07 ха		

Централно градско јадро

Во централното градско подрачје се организираат содржини и објекти од јавна намена, трговија, деловни содржини, хотели, јавни пешачки комуникации и други заеднички содржини. Станбените површини на овој простор може да се организираат на површина од 30% од опфатот на централното подрачје. Централното градско подрачје зафаќа површина од 45.10 ха и е ограничено со следните улици: ул. 24 Октомври; ул. Младинска; ул. Ѓуро Ѓаковиќ, ул. Маршал Тито; ул. Сандо Масев; ул. 22-ри Декември; и ул. Ванчо Китанов. Истото не и припаѓа само на една Урбана единица туку зафаќа делови од шест урбани единици и тоа: од У.Е. 1; У.Е. 2 У.Е. 4; У.Е.5; У.Е. 6 и У.Е. 7.

ЦЕНТРАЛНО ГАРДСКО ПОДРАЧЈЕ	
ДЕЛ ОД У.Е.	ПОВРШИНА
I	11.15
II	3.31
IV	5.85
V	3.72
VI	9.36
VII	11.71
Вкупно	45.10

БИЛАНС НА ПОВРШИНИТЕ по намени на ниво на град Струмица

Број	Намена на површини	Површина	Процент (%)
1.	А-Домување и престој -домување во куќи -домување во згради -заедничко (групно) домување	275.63	25.76
2.	Б- комерцијални и деловни намени - мали единици за комерцијални и деловни дејности - големи единици за трговија -деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради -хотели и хотелски комплекси -простори за собири и публика	27.67	2.59
3.	В- Јавни дејности и институции -образование и наука -здравствена и социјална заштита -култура -државни институции и администрација -верски институции -заштитени споменици на културата -државни институции за престој на луѓе во специјален режим	29.65	2.77
4.	Г- рударство, енергетика, индустрија -лесна преработувачка и помалкузагадувачка индустрија	146.51	13.69
5.	Д- зеленило, рекреација и меморијални простори - парковско и пејсажно зеленило -заштитно и сообраќајно зеленило - спорт и рекреација на зелени површини -озеленети површини за гробишта, гробишта - христијански и муслимански гробишта	38.90	3.64
6.	Е- инфраструктури -сообраќајни линиски и други инфраструктури	66.34	6.20

	-згради и комплекси на инфраструктурните комплекси - реки, канали, суводолици и др.		
7.	Градежно неизградено земиште	485.08	45.35
	ВКУПНО	1069.78	100%

Заштитено културно наследство

Градот Струмица има долга и богата историска традиција. Опстојувал во континуитет низ античкиот период под имињата Астраион/Добер и Тивериопол и на исто место со ново словенско име Струмица продолжил да живее и во средновековната епоха се до денес. Низ сите развојни периоди во овие македонски краишта се создавал и одвивал интензивен живот исполнет со различни и содржајни историски појави и процеси. Овој евидентен историски континуитет е одразен во неговата стопанска, општествена, политичка и културна традиција. Во средновековната епоха градот Струмица претставувал мошне важно административно духовно и културно средиште во кое се вкоренила богата духовна писмена, книжевна, сликарска и градителска традиција. Во прилог на ваквата констатација одат не само историските извори туку и досегашните културно-историски, археолошки и архитектноски истражувачки сознанија, како и духовниот и народниот споменичен фонд. Тоа го потврдуваат и повеќе значајни археолошки локалитети и архитектонски градби од праисторискиот период па се до XIX и XX век. Такви локалитети, споменици на културата, се наоѓаат во стариот дел од градот како на пример што се: комплексот цркви Свети петнаесет тивериополски маченици, средновековната базилика во стариот дел на Струмица, археолошките локалитети Мачук и Цареви Кули, средновековната црква во подножјето на Цареви Кули, средновековните манастирски цркви Св. Леонтиј во с. Водоча, Пресвета Богородица - Милостива во Велјуса, понатаму од поново време црквата Св. Кирил и Методиј како и бројните градби од староградска архитектура кои го отсликуваат развојот на градот низ еден долг временски период.

Во епохата на Османлиската Империја, Струмица исто така израснала во значаен воено-политички, административен и културен центар од каде се управувале области и од поширокото опкружување на градот. Во него, во овој период на османлиска доминација, постоела не само административна, воена, судска и друга власт туку биле подигнати и муслимански верски училишта, џамии, текии, бањи, карван - сараи и други градби и објекти со муслимански, христијански и еврејски обележја и сл. Во градот живееле учени луѓе, писатели, муслимански и еврејски теолози, свештеници, монаси и сл. Треба да се каже дека македонските градови во тоа време по надворешен и внатрешен изглед попримиле и ориентален изглед: куќи со широки чардаци и балкони, со многу прозорци и светлост, со многу бавчи и зеленило, тенденција да се има повеќе простор и воздух итн. Во градовите живеело муслиманското население, додека во селата претежно имало христијани.

Во текот на XIX век, на овие простори започнало будењето на македонската национална свест (национална преродба), а со тоа и борбата против Османлиската власт. Националната преродба започнала со отворање

училишта во кои се учело на народен - македонски јазик и градење цркви во кои богослужбата се вршела на црковнословенски јазик. Во градот Струмица постоеле повеќе христијански цркви. Од тоа време е зачувана црквата посветена на словенските просветители Св. Кирил и Св. Методиј. Оваа црква која првенствено му служела на месното градско население за неговите верски потреби се наоѓа во југозападниот дел на Струмица. Црквата Св. Кирил и Методиј како целина (долна и горна црква) е изградена во периодот од 1897 година до почетокот на Балканските војни (1912/1913 година).

Најтешкиот и најголемиот удар градот го доживеал за време на двете балкански војни. За време на Втората балканска војна Струмица била окупирана од Грците, но со Мировниот договор била доделена на Бугарија. Грчката војска стационарана во тоа време во градот пред напуштањето на струмичката област, на 8 август 1913 година, го опожариле градот како одмазда за губењето на Струмица. Пожарот траел петнаесет дена и во текот на тој период биле изгорени повеќе од 1.900 јавни објекти. Изгорел речиси целиот град со исклучок на маалата Бабјак и Чифлик. Како последица од воените дејствија во првата светска војна, населението во градот постојано се намалувало така што од околу над 25.000 жители колку што имало во 1910 година, по Првата светска војна (1914-1918) број на населението опаднал на само 6.500. По Првата светска војна градот Струмица почнал одново да се развива и да се здобива со нов лик преку изградбата на станбени и административни објекти. Дел од нив денес се зачувани во централното градско јадро како типични претставници на западноевропското градителство. Таква е на пример трикатната зграда на денешното Собрание на општина Струмица изградена во периодот од 1926 до 1931 година.

Валоризација

Следејќи ја разместеноста на објектите со културно-историски вредности, може да се констатира дека постојат неколку целини во кои се застапени поголем број на објекти кои го одредуваат споменичкиот карактер на зоната и формираат споменички целини дефинирани како споменичка целина А, Б, В и Г. Најкомпактно сочувано е подрачјето на старата чаршија, односно нејзините сочувани блокови по ул. Маршал Тито, зградата на општинското собрание, зградата на Прокредит банка и малиот градски парк во кој се наоѓаат неколку спомен обележја (бисти и скулптури) и природна реткост дрвото јавор (*platanus orientalis*). Објектите во склоп на оваа споменичка целина, се заштитени со закон и истата е означена како А. Источната граница (контактната зона) на целината е улицата 1-ви Мај по нејзината должина кон југ до парцелата со КП 2882, на југ граничи со парцелите поставени по должината на улицата Димитар Влахов опфаќајќи ги нивните КП 2883, КП 2884/1, КП 2884/2, КП 2885, КП 2886, КП 2887, КП 2891, КП 2892, КП 2805, КП 2896, КП 2897, КП 2899, КП 2902, КП 2906, КП 2907, КП 2908, КП 2909, КП 2915, КП 2916, КП 2917, до пресекот на улицата Херој Карпош со КП 2923, опфаќајќи ја нејзината должина до пресекот со улицата Герас Цунев со КП 2922 и дел од нејзината должина која се движи кон север, КП 3739, КП 3743, КП 3748, КП 3749, КП 3750. Западната граница на

целината се КП 3753, КП 3752, КП 3765, пресекот на улицата Сандо Масев и на север границата отпочнува со КП 1222, КП 1224, КП 1225 ја пресекува улицата Благој Мучето, ја следи нејзината должина кон југ до пресекот со улицата Сандо Масев. Се движи по должината на улицата Сандо Масев до пресекот со улицата Ленинова и продолжува со КП 1702, КП 1703, КП 1709, КП 1715, КП 1714, КП 1717/2, КП 1717/3, ја пресекува улицата Страшо Пинџур, КП 1749, КП 1747, КП 1753, КП 1760, КП 1759, КП 1759/1, КП 1759/2 се до пресекот со улицата 1-ви Мај од каде започнува источната граница на споменичната Целина.

Втората споменичка целина означена како Б е лоцирана во старото урбано јадро на Струмица и ги опфаќа археолошките локалитети Орта џамија со самата џамија, археолошкиот локалитет на КП 4343 (Мачук) и куќата од стара градска архитектура, т.н. Турска пошта која е целосно реставрирана и ќе биде преуредена како етнолошки музеј. Во непосредна близина на оваа споменичка целина определена е и друга споменичка Целина означена како Г која ги опфаќа објектите црква Св. Кирил и Методиј, стариот суд и куќата на Белотлиевци, од старата градска архитектура. Споменичките целини Б и Г се сместени во подрачје на можни археолошки локалитети, согласно извршените рекогносцирања на теренот и историските податоци, така да нивната контактна зона е проширена до границите на очекуваните археолошки локалитети.

Источната граница на контактната зона на целините Б и Г започнува од пресекот на улиците 27 Март и Герас Цунев, движејќи се по должината на улицата Герас Цунев се до пресекот со улицата Стив Наумов. Продолжува по должина на улицата Стив Наумов се до пресекот со улицата Партизанска. На југ границата продолжува по должина на улицата Партизанска до пресекот со улицата Неретва и по нејзината должина која ја опфаќа целата западна страна на границата на контактната зона. На север, границата се движи покрај парцелите со КП 4235 и по должина на улицата Стив Наумов и парцелите со КП 3977, 3976, 3864, ја пресекува улицата Тошо Арсов и се движи по должина на улицата 27 Март до пресекот со улицата Герас Цунев од каде почнува границата на контактната зона од источната страна на споменичките целини Б и Г.

Споменичната целина В е дефинирана со најрепрезентативните и историски најподатливите објекти кои беа дел од касарните во Струмица, своевременно едни од најзначајните касарни на ниво на поранешна Југославија. Тоа се зградите на командата и двете најстари и најрепрезентативни објекти за сместување на регрутите. Границите на контактната зона на оваа споменична Целина се на источната страна по должина на улицата 11 Октомври, а на другите страни границата е оддалечена по 20 метри од надворешната страна од границата на споменичната целина.

Останатите објекти се разместени во различни делови од стариот дел на градот и се означени како поединечни објекти со културно-историски вредности, кои не формираат компактни зони со споменички вредности. Од овие поединечни објекти дел веќе го имаат статусот споменик на културата, а

дел од нив имаат доволно елементи врз основа на кои може да бидат анализирани и разработени со цел да бидат ставени под заштита.

Споменичка Целина А

- Зграда на Собрание на Општина Струмица - КП 3742
- Стара Нама - КП 1223
- Стара Чаршија - КП 1705/1, 1705/2, 1704, 1706, 1708, 1710, 1711/1, 1711/2, 1712, 1713, 1715, 1719/1, 1719, 1750, 1748, 1751, 1754, 1755/1, 1756, 1757, 2918, 2912, 2913, 2911, 2910, 2909, 2908, 2905, 2904, 2903, 2901, 2900, 2898, 2894, 2893, 2890, 2889, 2888, 2881, 2880.

Споменичка Целина Б

- Археолошки локалитет Орта џамија - КП 3862
- Турска пошта - КП 4264
- Мачук - КП 4343

Споменичка Целина В

- Касарна 3 објекти сите на КП 7034

Споменичка Целина Г

- Црква Св. Кирил и Методиј КП 4360
- Куќа Белотлиеве - КП 4427
- Стар суд - КП 4454

Поединечни заштитени добра по Ех LEGE

- Дом на култура - Антон Панов - КП 1273
- Библиотека Благој Јанков Мучето - КП 1652
- Државен архив и НУ Завод и Музеј Струмица - КП 3799
- Куќа на Благој Јанков Мучето - КП 2931

Поединечни заштитени добра

- Стар Театар - КП 3774
- Куќа Хаџитосеви - КП 4653
- Археолошки локалитет Св. Петнаесет - КП 5436 и КП 5437
- Феудална кула - КП 5300/2

Претходна валоризација со која е утврдено својство на споменик на културата е направена за следните заштитени добра:

- Археолошки локалитет Св. Петнаесет Тивериополски Маченици со Реш. бр. 03-92/2 од 19.01.1986 год.
- Археолошки локалитет Орта Џамија со Реш. бр. 03-33/1 од 04.07.1996 год.
- Археолошки локалитет Мачук со Реш. бр. 09-32/1 од 04.07.1996 год.
- Археолошки локалитет Цареви Кули 09-53/1 од 01.09.1998 год.
- Феудална кула со Реш. бр. 03-96/1 од 06.06.1981 год.
- Турска пошта со Реш. бр. 03-142/1 од 21.07.1981 год.
- Стара Нама со Реш. бр. 10-31/1 од 04.07.1996 год.
- Куќа на Хаџи Тосеви со Реш. бр. 10-30/1 од 04.07.1996 год.
- Зграда на Собрание на Општина Струмица со Реш. бр. 10-28/1 од 04.07.1996 год.

- Црква Св. Кирил и Методиј со Реш. бр. 10-37/1 од 04.07.1996 год.
- Стара Чаршија Реш. бр. 10-36/1 од 04.07 1996 година, со поединечни решенија за секој објект.
- Куќа на Белотлиеве со Реш. бр. 10-29/1 од 04.07.1996 год.
- Куќа на Благој Мучето со Реш. бр. 03-326/1 од 31.12.1986 год.
- Стар Театар Антон Панов, со Реш. бр. 18-21 од 21. 02. 2012 год.

Комплетните заштитно конзерваторски основи се приложени во документацијата на ГУП-от во системот е-урбанизам.

Анализа на степен на реализација на важечкиот урбанистички план

Врз основа на одредбите од важечкиот ГУП на градот извршено е планирање на ниво на ДУП на значителен дел од планираните неизградени блокови планирани со проширувањето на планскиот опфат на градот. Со постоечкиот ГУП градот е организиран во 9 урбани единици кои се поделени во 42 урбани Блока. Во периодот на важност на актуелниот ГУП на град Струмица изработена е урбанистичка документација на ниво на ДУП за Блоковите 3, 3а, 4, 5, 9, 10, 15, 16, 17, 17/1, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 36, 37, 38, 41. Од наведените Блокови, Блоковите 25, 26, 36, 37, 38, 41, се главно со намена А-домување, додека Блоковите 3, 3а, 4, 5, 9, 10, 15, 16, 17, 17/1, 18, 19, 21, 23 и 42 се главно со намена Г-Индустија. Деталните урбанистички планови на станбеното градско јадро изработени и усвоени во периодот од 1985-1988 година во најголем процент се уште на сила. Во понов период вршени се измени на делови од наведените ДУП-ови според поединечни иницијативи за решавање на одредени конкретни барања и проблеми на жителите на градот. Во наредниот период после донесувањето на предметниот ГУП неопходна е изработка на нови ДУП-ови за старото градско јадро за усогласување на условите за градење со актуелната законска регулатива. За Блоковите 6, 8, 11, 18/1, 18/2, 18/3, 21/1, 34, 35, 35/1, 35/2, 39, 39/1, 40/1, 40/2, уште не се изработени Детални Урбанистички Планови, додека ДУП за Блок 40 е во постапка на донесување.

Воочени проблеми во рамки на планскиот опфат

Со најновите дигитализирани катастарски подлоги се појавуваат неусогласености помеѓу решенијата во ГУП-от и фактичката состојба на теренот, кое претставува пречка при планирањето на ниво на ДУП-ови, особено во делот на трасите на сообраќајниците. Од аспект на планираните намени, со постоечкиот ГУП се дефинирани основни класи на намени кои го прават планот нефлексибилен во процесот на неговото спроведување на ниво на ДУП. Во периодот на важност на планот дел од производните капацитети изградени во градското јадро престанале со работа и постоечките сопственици немаат интерес за организирање на производни процеси во нив, кое го наметнува проблемот на пренамена на наведените површини. Од аспект на сообраќајната инфраструктура, заради неведените разлики во ажурираните подлоги, се јавуваат проблеми во планирањето и усогласувањето на сообраќајните решенија на ниво на ДУП со фактичката состојба на теренот. Планирани сообраќајници не се поклопуваат со трасите

на изведените сообраќајници во градот. Нивелманските коти на сообраќајниците често пати не се усогласени со котите на реализираните сообраќајници. На делови каде не се реализирани улиците, се јавуваат значителни разлики помеѓу котите на терен и котите на планираните сообраќајници. Класификацијата на уличната мрежа не соодветствува со големината на градот и условите за проточност кои треба одредена сообраќајница да ги обезбеди, како и фактичкото ниво на изграденост на поедините блокови во градот. Профилите на планираните сообраќајници не се усогласени со минимално пропишените ширини на профили со Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23). Неопходна е промена на класификацијата на уличната мрежа и усогласување на нејзините профили со пропишаните минимални ширини со Правилникот за урбанистичко планирање. Од аспект на инфраструктура, неопходно е усогласување на планските решенија со фактичката изграденост и плановите на комуналните фирми, како и планирање на инфраструктурна мрежа која ќе одговори на идните потреби на градот.

Оценка за можностите и ограничувањата за просторен развој

Планот треба да обезбеди услови за одржлив просторен развој со разумно користење на просторот, природните добра и животната средина. Да обезбеди рационално уредување и користење на просторот кое обезбедува ефикасно зачувување на просторните ресурси, капацитети и природни добра.

- Да овозможи создавање и унапредување на условите за хумано живеење и работа на граѓаните. Заштита на недвижното културно наследство и зачувување на автентичните културни вредности. Да обезбеди безбедност од природни и технолошки хаварии.
- Да обезбеди ефикасен систем на сообраќајна инфраструктурна мрежа.
- Да обезбеди ефикасен и одржлив систем на комунални и други инфраструктурни мрежи.

Од добиените податоци од Пописот во 2021 година се гледа дека бројот на жители во градот се намалува и има негативен прираст на жители. Според увидот во фактичката изграденост на планскиот опфат, планираните површини по одредени намени ќе ги задоволат потребите на градот и во наредниот плански период и не е согледана потребата од проширување на планскиот опфат. Станбената зона на градот, која со постоечкиот ГУП е проширена на месноста Софилар, во голем дел не е реализирана. Имајќи ги во предвид податоците од Пописот во 2021 година и негативниот прираст на население, со изработката на новиот ГУП неопходно е да се преиспита потребата од понатамошно ширење на станбената зона на Градот. Планираните површини за енергетика и индустрија во претходниот плански период во значителен степен не се реализирани и од тие причини не е изразена потребата од планирање нови површини со наведената намена. Во индустрискиот дел од градот воочена е состојба на реализација на градби на површини околу постоечки реализирани сообраќајници, додека на површините на Блоките 6, 10, 11, 17, 17/1, 18/1, 18/2, 18/3 освен на делови

ориентирани кон постоечките улици-нема реализација на градби. Немањето на пројавен интерес за градење во наведените блокови резултирало и со отсуство на ДУП-ови за дел од наведените Блокови. Од аспект на планираните намени постои потреба од редефинирање на делови од одредени наменски зони на ниво на групи на класи на намени кое ќе овозможи флексибилност при планирањето на ниво на ДУП. Неопходна е анализа на потребите и условите за проширување на површините со намена урбано заленило. Според податоците кои ќе бидат добиени од надлежните институции, неопходно е и преиспитување на постоечките површини со намени јавни дејности и институции со потребите на градот. Според фактичката состојба на изграденост и планирани намени со постоечката планска документација, во станбеното јадро на градот единствено останата парцела со намена Г2 е парцелата на поранешниот тутунски комбинат Борис Кидрич на КП бр. 770. Постоечките градби повеќе не се во функција и постои интерес за промена на постоечката намена од Г - индустрија- во намена А - Домување. Планираната промена на намената е и од интерес на градот од аспект на расчистување на зоната за домување на градот од постоечки градби со намена индустрија. Од сообраќаен аспект класификацијата на примарната улична мрежа со постоечкиот ГУП е пречка за реализација на градби во изградените делови од градот каде што не постојат услови и оправданост од планирање на нова секундарна улична мрежа за обезбедување пристап до поедини градежни парцели кои се ориентирани со влезови кон наведените сообраќајници.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските

економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на (ЕУ законодавство) од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 31/20 и 216/21);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15 и 63/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај. Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;

- Искористување на обновливите извори на енергија - како чиста енергија, преку имплементирање на концептот почиста средина;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Сочувување на постојниот биодиверзитет и елиминирање на можните контаминации на истиот и негово исчезнување;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на негативните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови, подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора и фауна;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава и вибрации;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;

- Интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција, транспорт и рециклирање за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
  - Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
  - Зачувување на културното наследство;
  - Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.
- Планскиот опфат е усогласен со:
- Просторен план на РМ, 2004;
  - Втор Национален еколошки акционен план на РМ (НЕАП II 2006);
  - ЛЕАП за општина Струмица;
  - Втор Национален извештај за климатски промени, 2008;
  - Стратегија за управување со отпад во РМ, 2008-2020;
  - Национален План за управување со отпад, 2009-2015;
  - Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
  - Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

1.3 Употребена Методологија

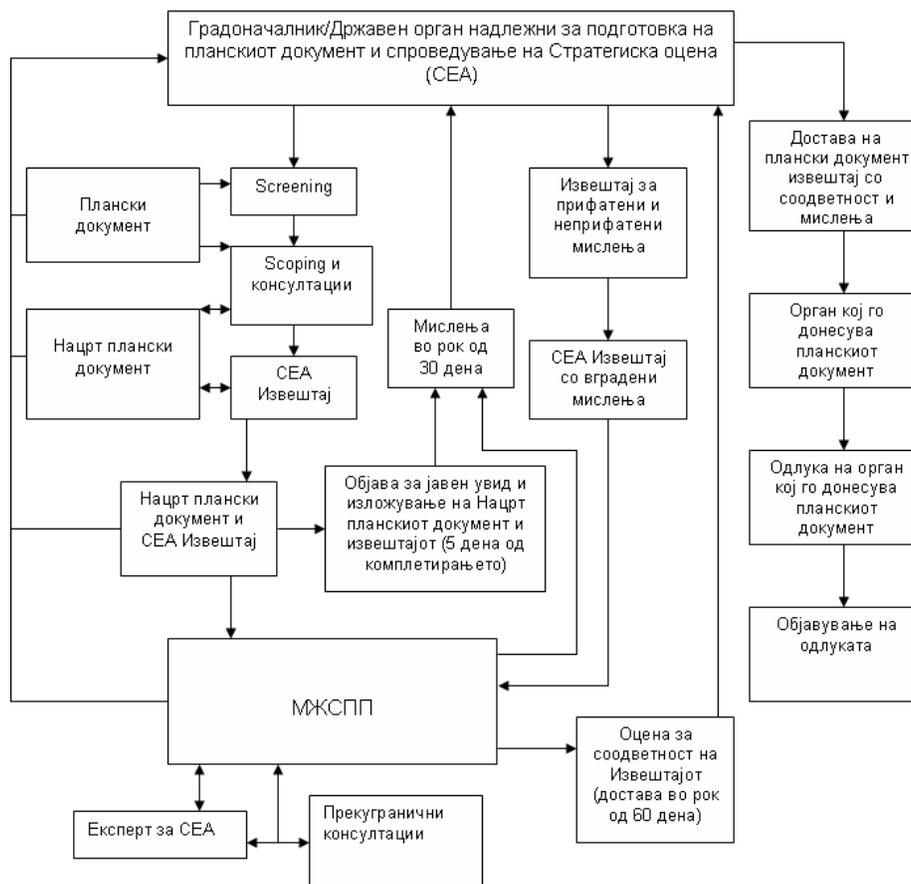
При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Се оствари средба со претставник од изготвувачот на планот и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени со просторот и нивната поставеност;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;

- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина на ГУП за Град Струмица е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природа во Република Македонија:

Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 89/22 и 171/22).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ“ бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 151/21).

Амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ“ бр. 11/18 и 42/20).

Управување со отпад

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РСМ“ бр. 216/21).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Води

Закон за води („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 151/21).

Заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20).

Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) ги дефинира следните надлежности на Министерството за животна средина и просторно планирање:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;
- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

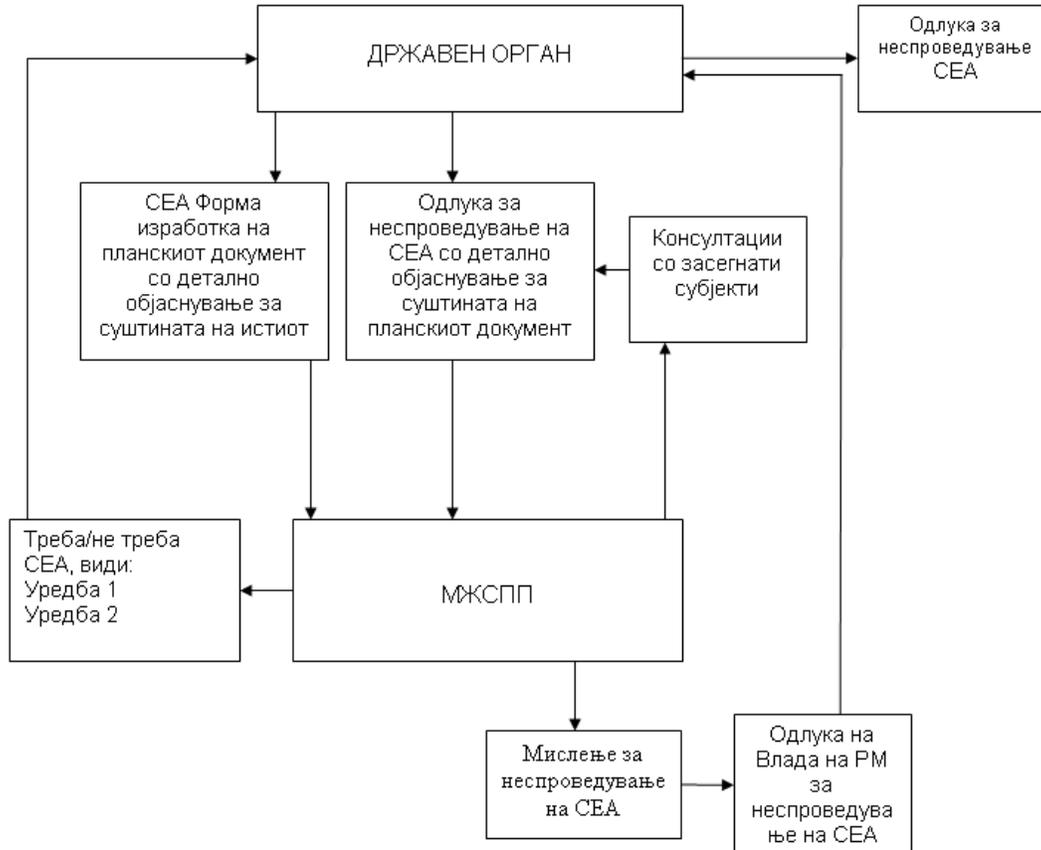
Законот за организација и работа на органите на државната управа во ова насока на Министерството за животна средина и просторно планирање му дава клучна улога, во процесот на креирање на политиката за заштита на животната средина.

Одредени надлежности во управувањето со животната средина имаат и други органи на државната управа и локалната самоуправа како што се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Институтот за јавно здравје;
- Министерство за здравство;

- Хидрометеоролошки Завод, и
- Единиците на локалната самоуправа.

Значајна улога во процесот на донесувањето на законите од областа на животната средина има и Собраниската комисија за транспорт врски и екологија.

Во процесот на Стратегиска оцена на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање има одредени надлежности пропишани со Законот за животната средина, како што се:

- подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи согласно Законот за животната средина имаат обврска за:

- подготовка на извештајот за СОВЖС;
- објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;

- објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Во овој процес Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава, која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и

начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;

- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оцена на животната средина за ГУП за Град Струмица, органот е должен да ги следи ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето со цел во раната фаза да се согледаат евентуалните негативни влијанија напоредно со изработката на планската документација пред да биде прифатлива за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Изминатото време, во кое континуирано се одвива процесот на транзиција, носи крупни економски промени кои генерираат структурни промени во развојните планови на градот. Динамиката на овој процес има свои импликации врз создавање нови просторни односи и ја условува потребата од планска артикулација на просторот на Градот.

Промената на просторните констелации нужно налага евалуација на процесот на урбанизација, територијалниот и морфолошки развој на Градот, преиспитување на урбаните процеси, просторна консолидација и воспоставување конзистентен урбан модел.

Генерален урбанистички план е стратешки развоен план со општи елементи на просторниот развој и воедно основен документ за насочување и артикулација на функционалниот, содржинскиот, капацитативниот и обликовниот израз на Градот.

Според увидот во фактичката изграденост на планскиот опфат, планираните површини по одредени намени ќе ги задоволат потребите на градот и во наредниот плански период и не е согледана потребата од проширување на планскиот опфат. Од аспект на планираните намени постои потреба од редефинирање на делови од одредени наменски зони на ниво на групи на класи на намени кое ќе овозможи флексибилност при планирањето на ниво на ДУП. Според фактичката состојба на изграденост и планирани намени со постоечката планска документација, во станбеното јадро на градот единствено останата парцела со намена Г2 е парцелата на поранешниот тутунски комбинат Борис Кидрич на КП бр. 770. Постоечките градби повеќе не се во функција и постои интерес за промена на постоечката намена од Г-индустрија-во намена А-домување. Планираната промена на намената е и од интерес на градот од аспект на расчистување на зоната за домување на градот од постоечки градби со намена индустрија. Од наведените причини се планира со донесувањето на предметниот ГУП, во обединета постапка да се изврши планирање на наведената парцела на ниво на ДУП со нејзино одвојување во посебен урбан Блок, во согласност со чл. 33 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20). Неопходна е анализа на потребите и условите за проширување на површините со намена урбано зеленило. Според податоците кои ќе бидат добиени од надлежните институции, неопходно е и преиспитување на постоечките површини со намени јавни дејности и институции со потребите на градот. Планираните површини за енергетика и индустрија во претходниот плански период во значителен степен не се реализирани и од тие причини не е изразена потребата од планирање нови површини со наведената намена. Од сообраќаен аспект класификацијата на примарната улична мрежа е пречка за реализација на градби во изградените делови од градот каде што не постојат услови и оправданост од планирање на нова секундарна улична мрежа за обезбедување пристап до поедини градежни парцели.

Изработката на Генералниот урбанистички план на Град Струмица има цел да изврши урбанизација на планскиот опфат и усогласување на планот со актуелната законска регулатива. Сите согледани недостатоци во постоечката планска документација како и согледаните потреби за измени на планот произлезени од анализата на постоечката состојба и потребите на градот, да се вградат во новата планска документација со цел да се добие ГУП кој ќе овозможи развој на градот во наредниот плански период. Планот треба да обезбеди услови за одржлив просторен развој со разумно користење на просторот, природните добра и животната средина.

Да се обезбеди рационално уредување и користење на просторот кое обезбедува ефикасно зачувување на просторните ресурси, капацитети и природни добра.

Да овозможи создавање и унапредување на условите за хумано живеење и работа на граѓаните.

Заштита на недвижното културно наследство и зачувување на автентичните културни вредности.

Да обезбеди безбедност од природни и технолошки хаварии

Да обезбеди ефикасен систем на сообраќајна инфраструктурна мрежа.

Да обезбеди ефикасен и одржлив систем на комунални и други инфраструктурни мрежи.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

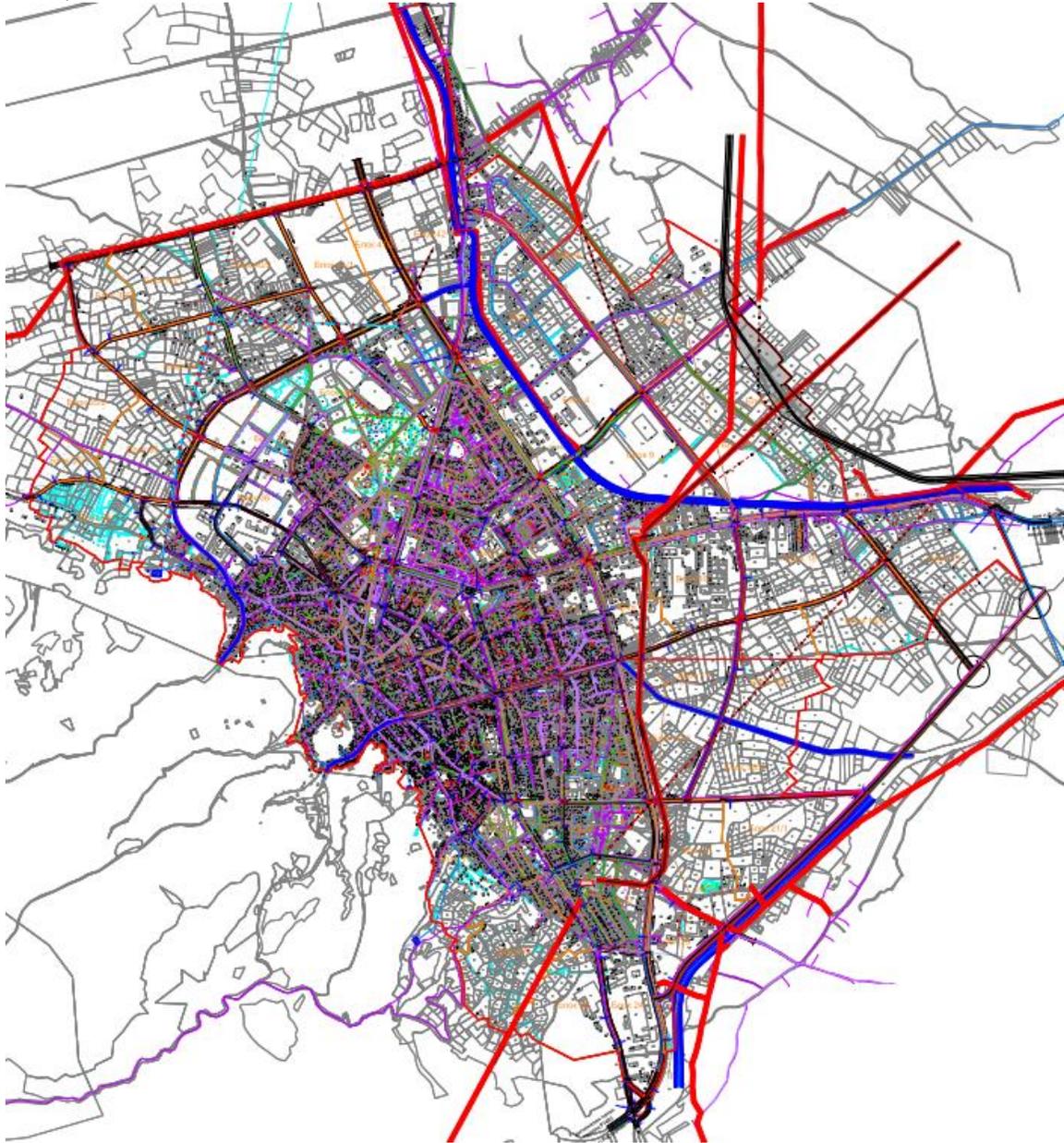
Планскиот опфат на градот Струмица го зафаќа просторот помеѓу 41°24 и 41°27, северна географска ширина и 22°37 и 22°40, источна географска должина. Се наоѓа на крајниот југоисточен дел од Републиката во близина на границата со Р. Бугарија и Р. Грција. Градот е расположен во југозападниот дел од Струмичката котлина на планините постанати од повремени водотеци на ридскиот комплекс Чам Чифлик, кој претставува водораздел помеѓу Бела река и реката Тркања. Над самиот град стрмно се издига ридот Цареви кули. Планскиот опфат се определува во следните граници и тоа:

Започнува на север со северната граница на КП бр. 6392/1 и 6392/2 од каде се спушта на југ до КП6399/6 по северозападната граница на сервисната улица С1. Прекршува на исток по северозападните граници на КП 6399/6, 6399/12, 6399/5, 6399/21 и 6399/18. Се спушта кон југ по североисточните граници на парцелите КП 6399/18, 6520/6, 6519/4, 6518, 6512/87, 6512/136, 1021-1023, 1025-1032/2 од каде прекршува кон исток по северозападните граници на КП 1038/1, 1046, 1052/1, 1052/4, 1053, 1056, ја сече 1078/2, ја заобиколува КП 1079/1, ја сече КП 1697 и продолжува по границата на КП 1229. Свртува кон северозапад по југоисточната граница на КП 1229, 1230, 1231 до КП 1223/2, се спушта кон југ по северозападната граница на КП 1223/2, 1223/1, го сече патот кон с. Просениково и оди по границите на КП 1256/3, 1256/2, 1256/1, 1275/1, 8016, 6442, 6443, 6436, 6444, 6415/3, 6415/1, скршнува кон исток по северната граница на 8018/1, ја пресекува р. Водочница и оди по магистралниот патен правец А4 и оди на југ по источната граница на КП 2559, 2560, ја заобиколува

КП 2561 и оди по јужната граница на 2560, 7489, ја пресекува 1485 и продолжува по југоисточната граница на 1485 се до КП 4. Свртува на југ по источната граница на КП 4, 10, 9, 8, 7, 16/2, 17, 21, 22, 39, го сече каналот и оди по источната граница на КП 40, 61, 60, ја заобиколува КП 55 од источната страна, оди по границите на КП 126 и продолжува кон исток по осовината на собирната улица бр. 9. По југоисточната граница на собирната улица бр. 2 оди кон запад се до КП бр. 1167/3, по источните граници на 1167/3, западната граница на р. Трајакна и по источната граница на собирната улица бр. 2 се спушта кон југ, го сече патот и оди на север по западната граница на улицата на КП бр. 8034/1 се до КП бр. 7864/1. Тука свртува кон запад обиколувајќи ја КП бр. 7864/1, ги сече КП со бр. 7863/1 и 7864 и по југозападните граници на КП бр. 7857, 7855, 7825/1, 7821/1, ја сече КП бр. 7767/2 и продолжува по југозападната граница на КП бр. 7819, 7818, 7816, 7776, 7775, 7778 и по западната граница на КП 7781, 7782, 7789/4, 7789/2, 7789/1, 7790, 7791 оди на север. Ја сече КП бр. 8033/1, ги заобиколува КП 7737/2 и 7737/1 и оди на север по југозападните граници на КП бр. 7735, 7720, 7717, 7712 ги сече КП бр. 7693/1 и 7694/1 и оди на север по западните граници на КП бр. 7694/1, 7689/1, 6239, 6234, 6220/1, 5507/1, 5506, 5503, 5499/1, 5499/3, ја сече КП бр. 5483 и оди по границите на 5483, ја заобиколува 5477. Од тука продолжува кон север по западната граница на КП бр. 5194/1, скршнува кон запад и оди по северните граници на КП бр. 5193/1, 5192/2, 5191/1, 5190, ја сече 5193/1, ја заобиколува КП бр. 5189, оди по северната граница на 5193, и продолжува по западната граница на 5188/1, 5183/2, 5182/3, 5180, 5179, 5178, 5166, 5168, 5177/1, 5176. Скршнува кон запад по североисточните граници на 4713, 4712, 4711, 4710/1, 4709/1, 4709/2, 4707/1, 4706/1, 4705, 4705, 4704, 4702, 4701/2, 4699, 4698, 4697/2, 4697/1, 4696, 4695/1, 4694, 4693, 4692/2, 4691/1, 4690/1, 4690/2, 4689/2, 4689/1. Од овде ја сече ул. Крушевска Република и поројот на КП 6275/1 оди покрај јужната страна на КП бр. 4659/1 и продолжува по западните граници на КП бр. 4581, 4591, 4590/1, 4589/1, 4588, оди по југозападната граници на КП бр. 4581, ја пресекува 4579 и оди по северозападните граници на КП бр. 4579, 6359, 4571/3, 4571/1, 4568/1, оди по западните граници на КП бр. 4566, 4402, 4400, 4379, 4395, 4394, 4358/1. Доаѓа до Ловен дом, ја заобиколува КП 4575, ја сече 4572/1 и продолжува по границите на КП бр. 4290 се до КП бр. 6356, ги заобиколува 4203 и 4204 и оди по северните граници на КП бр. 4020, 4201/1, 4201/2, 4200, 4199/1, 4198, 4197/2, 4197/1, 4196, 4154/2, 4153/2, 4152, ја сече 4572/1, оди по 4150/1, ја заобиколува 4151/1, 4145/2, 6273, 6355/2. Продолжува на север по западните граници на КП 4144, 4143, 4142, 4123, 4122, 4121, 1074, 7083/2, 7083/1, 7087, 7088, 7089, 7090, 7091, 7092, 7093/2, 7094, 7095, 7096/1, 7097/1, 7098/1, 7099/1, 71000/1, 7101, 7103, ја заобиколува 7104 и оди по 7105, јужните граници на 7109/1, 7113, 7144/2, 7144/1, 7115, 7116, 7117, 7126/3, 7126/1, 7127, оди по границите на КП бр. 7131, 7133, 7134/2, 7135/1, 7135/2, излегува на асфалтираниот пат Струмица-Баница-Вељуса. Го сече патот КП бр. 8029/1 и продолжува на север по северозападните граници на 6969/2, 6969/1, 6966/1, 6965, 6961, 6960, 6952, 8027, 6951, 6932, 6931, 6715, 6714, 6713, 6712. Од тука продолжува на север по источната граница на сервисната ул. бр. 17 до крстосувањето со собирната ул. бр. 1 од каде скршнува кон исток по северната

граница на улицата се до КП бр. 8013. Од тука скршнува кон север по западната граница на реката Водочница на КП бр. 8023, скршнува кон исток по северната границата на 8023 и 8014, се до КП бр. 6392/1 од каде што почна описот на планскиот опфат.

Вкупната површина на планскиот опфат на град Струмица изнесува 1069,78 ха.

Графичко решение за ГУП за Град Струмица

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Со Генералниот урбанистички план, се предвидуваат следните наменски употреби на земјиштето:

А - Домување

- A1 - домување во куќи
- A2 - домување во згради
- A3 - групно домување
- Б - Комерцијални и деловни намени
- Б1 - мали единици за комерцијални и деловни дејности
- Б2 - големи единици за трговија
- Б3 - големи единици за угостителска дејност
- Б4 - деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради
- Б5 - хотели и хотелски хотелски комплекси
- Б6 - простори за собири и публика
- В - Јавни институции
- В1 - образование и наука
- В2 - здравствена и социјална заштита
- В3 - култура
- В4 - државни администрации и институции
- В5 - верски институции
- В6 - заштитени споменици на култура
- В7 - државни институции за престој на луѓе во специјален режим
- Г - Рударство енергетика индустрија
- Г1 - производство на енергија и тешка и загадувачка индустрија
- Г2 - лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија
- Г3 - индустрија за склопување на финални производи, сервисни услуги и производство на енергија од обновливи извори
- Г4 - стоваришта, складови и отпади
- Д - Зеленило, рекреација и меморијални простори
- Д1 - парковско и пејсажно зеленило
- Д2 - зелени тампон зони
- Д3 - спорт и рекреација на зелени површини
- Д4 - меморијални зелени простори и гробишта
- Д5 - полуприродни зелени хабитати
- Е - Инфраструктури
- Е1 - сообраќајни линиски и други инфраструктури
- Е2 - згради и комплекси на инфраструктурните системи.

Со предметниот ГУП се врши преиспитување и измена на постоечките и планирани групи на класи на намени со нивно хармонизирање со веќе дефинираните класи на намени во поединечните Блокови како и со новонастанатите потреби опишани во анализата на постоечката состојба. Водено е особено сметка да не се создаде планерски дисконтинуитет на просторот, како не би се намалила вредноста и условите за живот и работа.

А - Домување

Според податоците од Пописот 2021 година, во општина Струмица се изградени вкупно 24621 станови со вкупна изградена површина од 1990250 м². Од вкупниот број на станови 16051 се населени, додека 8570 станови се ненаселени. Според степенот на уреденост на становите, 90% од станбената површина ги задоволува стандардите за живеење. Само во градот Струмица

вкупниот број на станови изнесува 16619 станови со вкупна изградена површина од 1.343418 м², од кое произлегува дека постојат 1,63 стана по домаќинство. Просечната површина на становите е околу 80 м²/стан.

Според вкупниот број на жители и изградената станбена површина, просечната изградена површина по жител изнесува 39,7 м²/жител. Вкупниот број на домаќинства во општина Струмица изнесува 15076, додека само во градот Струмица вкупниот број на домаќинства изнесува 10179. Просечен број на членови на семејството 3.3 члена. Според Демографските статистички податоци, градот Струмица во изминатиот период има негативен прираст на население.

Идни потреби од простор за домување

Со претходниот ГУП потребите од станбена површина во градот, според претпоставките за планиран прираст на население, биле димензионирани за град кој во 2020 година би имал 46296 жители, 13616 домаќинства за кои во 2020 година биле планирани 13616 станбени единици, со планирана површина за домување од 408.95 ха. Врз основа на таквите претпоставки бил димензиониран и планскиот опфат на градот и утврдени површините за градба со намена А-домување. Во изминатиот период изработени се Детални урбанистички планови на новите делови од градот кои до тогаш не биле урбанизирани. Станбената градба е значително интензивизирана во сите нови станбени блокови од градот. За сметка на тоа не е вршена реурбанизација на стариот дел од градското јадро, во кој постои значителен број на градби, кои со реконструкција би биле во функција на обезбедување квалитетен стандард на домување во делови од градот со изградена инфраструктурна мрежа. Зголемената побарувачка на станови во изминатиот период се должи на интересот на нерезидентни отселени жители и жители од околните селски населби за купување на станови во градот кои се користат ограничени денови во годината (најчесто на лето). Според веќе усвоените ДУП-ови, (до колку се продолжи со постоечката динамика на изградба на станови), планираната вкупна изградена станбена површина во град Струмица во однос на постоечката состојба ќе се зголеми за околу 600000 м² планирана максимална изградена површина по спратови или за 6000 станови со просечна површина од 100 м² бруто површина. Имајќи го во предвид фактот дека веќе постоечките станови ги задоволуваат потребите на жителите на градот, со планираните нови станбени градби ќе се создаде вишок на станови со последица - празни станбени градби и отпочнати и незавршени градби заради презаситеност на пазарот. Од наведените причини во наредниот период неопходно е да се сопре понатамошното непотребно ширење на градот и да се воведат рестриктивна политика на станбената изградба со планирање на следните мерки:

- Блоковите 39/1, 40/1, 40/2 кои со претходниот ГУП се планирани со намена Домување, со предметниот ГУП (за периодот на важност на ГУП-от) се планирани делумно со намена Д - зеленило и делумно земјоделско земјиште.

- Намалување на процентите на изграденост и коефициентите на искористеност во станбените блокови за сметка на зголемување на процентот на зелени и рекреативни површини.
- Реурбанизација на ниво на ДУП-ови на станбените Блокови со вградување на новите одредби од ГУП-от, но со истовремено почитување на стекнатите права на парцели за кои веќе се отпочнати постапки за реализација на градби, како и планирање на комплекси на градби со низок процент на изграденост и коефициент на искористеност, со кое ќе се добијат градби со повисок стандард на домување.

Групно домување

Како што е наведено во Документационата основа, потребата на градот за објекти за сместување на стари лица како и на згради за престој на ученици е изразена. Неоходна е реализација на градби со наведените намени. Во ДУП за Блок 37 планирана е парцела со намена Дом за стари лица со големина на парцелата од 11563 м² и површина за градење од 6396 м² со вкупно планирана изградена површина од 23125 м². Во поново време постојат изградени објекти во околните населени места како и отпочнати постапки за градба на нови објекти со таа намена, но останува заклучокот дека потребите на градот од објекти со таа намена не се задоволени. Со постоечката планска документација постојат планирани градежни парцели со намена А3-временно сместување, но нема реализирани градби.

Згради за престој на ученици

Во градот Струмица постои еден објект за престој на ученици изграден на ул. Ленинова. Објектот е изграден пред повеќе од 50 години, со вкупната изградена површина од 1174 м² и големина на парцелата од 1611 м² не ги задоволува зголемените потреби за сместување на ученици кои ги има градот. Постојат услови за планирање на таква намена во дел од постоечките градби во поранешната касарна од кои дел се и заштитено културно наследство. За наведените парцели и градбите во нив се планирани мешовити намени, со кои ќе се создадат услови за решавање на одредени идни потреби на градот.

Комерцијални и деловни намени

Како што веќе е наведено во Документационата основа, комерцијалните и деловни намени се застапени на целата територија на градот. Најголем дел од постоечките дуќани, работилници, продавници, угостителски градби и банкарски експозитури се сместени во градби со намена домување како компатибилни дејности. Постоечките и планирани површини со постоечкиот ГУП на деловите во градското јадро главно ќе ги задоволат потребите за комерцијални и деловни намени и во идниот плански период, додека на делот во индустриската зона на градот очигледно не било водено сметка за реалните потреби на стопанствениците. Според фактичката изграденост и намените на постоечките градби, значителен дел од градбите во индустриската зона на градот наместо со намена Г-лесна и преработувачка

индустрија и сервиси и склади, изградени се со намени Б-комерцијални и деловни намени. Тоа е особено изразено на деловите по должина на главните градски сообраќајници. Со предметниот ГУП, се врши корекција на намените во наменските зони во индустрискиот дел на градот со планирање на мешовити намени (Б и Г) со кое се обезбедува флексибилност на планот во понатамошните фази на планирање. Што се однесува на делот на градските пазари, постоечкиот затворен пазар во трговскиот центар Глобал се задржува, како и отворениот пазар на ул. Елка Јанкова. Простор за нов отворен пазар се планира во рамките на Блок 9 кој е планиран со намена Б2-големи единици за трговија. Постоечкиот сточен пазар и пазарот на големо на излезот од градот кон с. Просениково се задржуваат.

В - Јавни институции

Образование

Основно образование

Во градот постојат 4 основни училишта со вкупно изградена нето корисна површина од 9016 м², додека вкупната површина на градежните парцели изнесува 2,3 ха. Вкупниот број на деца на возраст од 5-14 години во град Струмица (според Пописот од 2021 година) изнесува 3953 деца. Сите училишта работат во две смени.

Изградените површини на објектите се дижат од 2,0-2,6 м² по дете или сметајќи дека наставата се одвива во две смени-4,0-5,2 м²/дете во една смена. Површините на градежните парцели се движат од 5,1-6,3 м²/дете, односно 10,2-12,6 м²/дете во смена. Од наведеното произлегува дека постоечките изградени училишта со корисниот простор и површина на парцели не ги задоволуваат стандардите за квалитетно одвивање на наставата како и за обезбедување целодневен престој на учениците (7 м² изградена површина по ученик и 20 м² површина на градежна парцела по ученик). Во градот Струмица постои и Училиште за основно музичко образование Боро Џони со корисна површина од 300 м² вкупна површина на парцела од 1062 м². Според демографските податоци за град Струмица, вкупниот број на деца од возраст за Основно образование изнесува 3433 деца. Вкупната површина на градежните парцели на постоечките Основни училишта изнесува 2,3 ха. Потребната површина на градежните парцели за наведениот број на деца изнесува $3433 \times 20 = 68\ 660$ м² или 6,9ха. Според наведеното, површината на градежни парцели за потребите на Основните училишта треба да се зголеми за 4,6 ха. Со Постоечкиот ГУП и ДУП за Блок 37, планирана е парцела со намена В1-образование со големина на парцелата од 1,8 ха. Со постоечкиот ДУП за населба Девијација е планирана градежна парцела за изградба на Основно учуилиште, која не е потврдена со постоечкиот ГУП со површина од околу 0,6 ха. Со предметниот ГУП како површини со намена В1- образование во Основни училишта се предвидени:

- парцелите на постоечките Основни училишта
- планираната парцела за изградба на ново училиште со ДУП за Блок 37
- планираната парцела за изградба на ново училиште со ДУП за населба Девијација

- Нова парцела предвидена со овој ГУП на местото на постоечкото нервно одделение во Урбан Блок 27 со површина од околу 1 ха.

Со наведените нови планирани парцели за Основни Училишта, вкупната површина на парцелите ќе се зголеми на 5,2 ха, со кое површината на парцела по корисник ќе се зголеми на 13,2 м²/дете. Наведената површина е помала од нормативот од 20 м²/дете, но во услови на постоечки степен на изграденост на градот и расположливото државно место со потребната големина за планирање на училиште, наведените нови парцели се единствена расположлива опција.

Средно образование

Постоечките три училишта за средно образование-СОУ Димитар Влахов, СОУ Јане Сандански и СОУ Никола Карев со корисниот простор и површина на парцели ги задоволуваат стандардите за квалитетно одвивање на наставата (7м² изградена површина по ученик и 25 м² површина на градежна парцела по ученик) имајќи го во предвид фактот дека училиштата работат во две смени.

Високо образование

На источната страна од градот, надвор од планскиот опфат на ГУП-от постои објект во кој се сместени простории на Универзитетот Гоце Делчев од Штип, во кој се одвива Високо образование на факултетот за земјоделие. Објектот е изграден пред повеќе од 50 години, но е реновиран и со вкупната изградена површина од 3028 м² и големина на парцелата од 13198 м² ги задоволува актуелните потреби на факултетот. До колку во иднина се јави потреба од такви градби, постојат услови за планирање на таква намена во дел од постоечките градби во поранешната касарна од кои дел се и заштитено културно наследство. За наведените парцели и градбите во нив се планирани мешовити намени, со кои ќе се создадат услови за решавање на одредени идни потреби на градот.

Установи за згрижување на деца од претшколска возраст

Постоечките 6 установи за згрижување на деца од претшколска возраст во детски градинки и јасли со изградените површини по корисник и површините на парцели по дете, ги задоволуваат стандардите за згрижување на 48% од вкупниот број на деца во градот. Дополнително, со ДУП за Блок 41/1 е планирана изградба на детска градинка со површина на парцела 4944 м² со капацитет од 160 деца. Со постоечката законска регулатива постојат можности за отварање приватни детски установи кои можат да се организираат и како компатибилни дејности во постоечки станбени градби. Со ГУП-от се задржуваат постоечките изградени и планирани установи за згрижување на деца од претшколска возраст со оставање на можноста со планирањето на ниво на ДУП-ови и такви установи да се организираат како компатибилни дејности во станбените делови на градот.

Здравство

Здравствената дејност во градот Струмица овозможува здравствена заштита како на жителите на градот, така и на жителите од околните општини. Оваа дејност се одвива на три локации во градот: Постоечките парцели на здравствените објекти во градот ќе ги задоволуваат потребите на граѓаните и во иднина со вршење на неопходни градежни работи за реконструкција на градбите и уредување на градежните парцели. Со новата класификација на намените на градбите од индустриската зона на градот (предвидена со овој ГУП) се создаваат услови за изградба и на поголеми приватни здравствени организации.

Ветеринарно здравство

Ветеринарната станица која постоеше на источниот дел од градот, покрај патот за с. Просениково на КП 6513 веќе не постои и на нејзино место функционира трговски објект. Со ГУП-от таквата фактичка состојба е почитувана. Имајќи го во предвид зголемениот број на домашни миленици кај граѓаните, потребата од објекти на ветеринарно здравство останува. Со новата класификација на намените на градбите од индустриската зона на градот (предвидена со овој ГУП) се создаваат услови за изградба на ординации за ветеринарно здравство како самостојни градби или во состав на градби како компатибилни дејности.

Култура

Постоечките градби од областа на културата се главно концентрирани во централното градско подрачје. Со ГУП-от се планира дека тие ќе ги задоволуваат потребите на градот и во наредниот период, со вршење на неопходни градежни работи за реконструкција на постарите градби. Со комплетирањето на реконструкцијата на Стариот театар, како и со обновувањето на Киното, културниот живот во градот дололнително ќе се збогати. Според дејностите на градбите од областа на културата, во градот недостасува Музеј во кој ќе се презентира историскиот и културен развој на градот и традицијата на живеење во него.

Државни администрации и институции

Според утврдената состојба постоечките градби главно ги задоволуваат потребите за вршење на дејностите на државната администрација.

Локална самоуправа

Локалната самоуправа за потребите за сместување на потребните одделенија и служби за нејзино функционирање ги користи објектот на Старото градско собрание на ул. Сандо Масев, објектот на поранешен Дом на АРМ во градскиот парк на КП 492/1 и дел во објектот на ул. Ленинива на КП 1683/4 во кој е сместен секторот за урбанизам и комунални работи. Според констатираната состојба, во иднина би требало да се планира градба во која

ќе се обезбедат услови за групирање на одделенијата и секторите на локалната самоуправа во заеднички објект.

Јавни претпријатија

Сите постоечки јавни претпријатија функционираат во посебни објекти и на градежни парцели кои главно ги задоволуваат нивните актуелни просторни потреби.

Верски институции

Постоечките градби на верските институции ќе ги задоволуваат потребите на граѓаните и во наредниот плански период. Планираните површини за изградба на верски објекти во кругот на поранешната касарна предвидени и со ДУП за Блок 36 се задржуваат.

Социјални установи

Постоечките социјални установи се задржуваат и се смета дека и во наредниот плански период ќе ги задоволат потребите на граѓаните. Државни институции за престој на луѓе во специјален режим Постоечките парцели во кои се изградени објектите на Подрачна единица на Министерството за внатрешни работи и Општинскиот Затвор се задржуваат и со овој ГУП. За потребите на изградба на нова Противпожарна станица во градот, планирана е нова парцела во Блок 10 во во индустрискиот дел на градот која со својата местоположба и сообраќајна поврзаност ќе одговори на потребите од брза и ефикасна интервенција на противпожарната служба.

Г - Рударство, енергетика, индустрија

Со планираната пренамена на површините индустриските капацитети кои веќе не се во функција на производството за кое биле изградени, станбеното јадро на градот се ослободува од присуството на индустриски градби. Со таквото решение Магистралната улица Климент Охридски физички го одделува индустрискиот од станбениот дел на градот. Просторот на планскиот опфат источно од ул. Климент Охридски се дефинира делумно како зона за Индустрија и делумно со како зона на мешовита намена. Причина за наведеното е што голем дел од постоечките градби во индустрискиот дел на градот функционираат со намени Б-комерцијални и деловни намени. Градот Струмица (според фактичката застапеност на производни капацитети) како и интересот за изградба на објекти за комерцијални и деловни намени повеќе може да се дефинира како град во кој главно се застапени трговски и услужни дејности. Потребата од изградба на поголеми трговски единици како и угостителски градби кои со своето функционирање можат да го нарушат мирот на граѓаните, ја условува потребата од дефинирање на Мешовита намена на планираните содржини во индустриската зона на градот. Со таквото решение се создаваат услови за флексибилност на планските решенија на ниво на ДУП-ови. Парцелата на поранешниот тутунски комбинат (кој веќе не е во функција и градбите се во приватна сопственост) со ГУП-от се пренаменува во намена А-домување.

Имајќи ја во предвид неговата местоположба во однос на околните изградени станбени блокови, со предметниот ГУП се овозможува површината од планскиот опфат која ја зафаќа да се спроведува директно со изработка на урбанистички проект. Просторот на постоечката тешка загадувачка индустрија - Г1.4 застапена со објекти на рудник Огражден, лоцирани на крајниот јужен дел од планскиот опфат на градот, се планира со мешовита намена (Б и Г) со цел да се овозможи негова постепена пренамена. Во периодот додека уште функционира со постоечката намена, постои обврска за преземање на сите неопходни мерки за заштита на животната средина од загадување, како и планирање на заштитни појаси на зеленило на деловите ориентиран кон станбената зона на градот.

Спортско рекреативни содржини

Површините на постоечките спортско рекреативни содржини како и на планираните со постоечките ДУП-ови се задржуваат и со предметниот ГУП. Спортско рекреативните површини надвор од планскиот опфат на градот ќе се одржуваат и развиваат врз основа на посебни урбанистички проекти.

Зеленило

Во системот на урбани зелени инфраструктури во градот, основни категории на застапени зелени површини се:

- јавните зелени површини,
- зелените површини со ограничена намена, и
- зелените површини со специјална намена.

Од јавните зелени површини во градот постојат:

- уреден градски парк со површина од 9,42 ха сместен во северо западниот дел на градот.
- помал градски парк во центарот на градот со вкупна површина од 0,45 ха.
- зелени плоштади-скверови со вкупна површина од 2.63 ха.

Од зелените површини со ограничена намена застапени се:

- дворно зеленило,
- линиско сообраќајно зеленило, разделно зеленило по должина на примарните сообраќајници како и дрвореди по должина на градската улична мрежа,
- дворови на градинките и училиштата,
- дворови на јавни објекти,
- дворови на поголеми станбени комплекси,
- дворови на комерцијални и деловни објекти, и
- дворови на индустриски комплекси.

Видовите на зелената урбана инфраструктура, односно подрачјата и градбите од живо зеленило, се уредени како поединечни намени во системот на класи на намени.

Со планската документација се зголемува просторот наменет за зеленило. Од првобитно планираните површини со постоечкиот ГУП од 42,23 ха површината за зеленило се зголемува на 88,35 ха и процентот на зеленило во однос на површината на планскиот опфат изнесува 8,25%. Оптимален стандард на застапеност на зелени урбани инфраструктури како стратешка цел за реализација во генералниот урбанистички план е 25 м² по жител. Имајќи го во предвид бројот на жители во градот (33825) и наведената површина по жител од 25 м², може да се заклучи дека потребната планирана површина за зеленило во рамки на ГУП изнесува 84,56 ха. Со ГУП-от застапеноста на зеленило изнесува 26 м²/жител. Со понатамошното планирање на ниво на ДУП процентот на озеленетост на ниво на плански опфат на градот треба да се зголеми на 20% со планирање на јавно зеленило во рамки на планските опфати како и зеленило во рамки на парцелираното градежно земјиште. Процентот на озеленетост е планска одредба во урбанистичкиот план во рамки на градежната парцела, блокот или четврта и претставува однос помеѓу површината на градежно земјиште наменето за зеленило и вкупната површина на градежното земјиште изразен во проценти. При изработка на планови од пониско ниво и останати архитектонско урбанистички проекти, за процентуалната застапеност на зелената површина да се почитува Законот за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18 и 42/20) и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22). Процентот на озеленетост за парцелирано градежно земјиште изнесува 20% од површината на градежната парцела.

Заштитно зеленилото се планира во појаси помеѓу зоните за домување или намените за образование, социјална заштита, здравство и слично и улиците од примарните, со цел заштита од бучава, и тоа со широчина од препорачани:

- 25,00 м за градска магистрала,
- 10,00 м за собирна улица.

Меморијални простори

Според бројот на жители на градот и нормативот за потребна површина од 40 ха на 100000 жители за меморијални простори, планираните површини за христијански градски гробишта како и за муслиманските гробишта, со вкупна површина од 15,08 ха ќе ги задоволат потребите на градот во наредниот плански период. Со ГУП-от површините на Блок 35 се планирани со намена Д-зеленило, кое дополнително создава услови во иднина при идно планирање, до колку се јави потреба, од зголемување на површината за меморијални простори.

Општи услови за изградба

Генералниот урбанистички план - ГУП за градот Струмица е основен документ со кој се определени границите на вкупниот опфат на градот и границите на основната територијална поделба на блокови, определени за градба. Во него се дадени параметрите за организацијата на просторот, односите помеѓу содржините, карактеристиките на поднебјето и традицијата

и спецификите на културното и друго наследство. Условите за спроведување на планот се негов составен дел и истите претставуваат инструмент за негова реализација и основа за дефинирање на Посебни услови за градење во планските документации од понизок ранг. Сите елементи на планирањето во плановите од пониско ниво (детални урбанистички планови и урбанистички проекти) да бидат изработени во согласност со ГУП-от. За сите елементи кои не се опфатени со овој план важат одредбите од Законот за Урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20) и Правилникот за Урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22).

Со новата урбанистичка документација се предвидуваат 9 Урбани единици (четврти). Во прилог следува табелата со бројот и површините на планираните Урбани единици (Четврти).

Бр. на Урбана Единица (УЕ)	Урбани блокови во состав на урбаната единица	Површина на урбана единица
УЕ 1	Блок 1, Блок 2, Блок 3, Блок 3а, Блок 4, Блок 5 и Блок 6	145,62 ха
УЕ 2	Блок 12, Блок 13, Блок 14, Блок 15, Блок 16, Блок 17, Блок 17/1, Блок 18, Блок 18/1, Блок 18/2, Блок 18/3 и Блок 19	230,90 ха
УЕ 3	Блок 31 и Блок 32	42,63 ха
УЕ 4	Блок 33, Блок 34, Блок 35, Блок 35/1 и Блок 35/2	87,95 ха
УЕ 5	Блок 36, Блок 37, Блок 37/1, Блок 38, Блок 39, Блок 39/1, Блок 40, Блок 40/1, Блок 40/2, Блок 41, Блок 41/1, Блок 41/2 и Блок 42	241,42 ха
УЕ 6	Блок 7, Блок 8, Блок 9, Блок 10 и Блок 11	115,07 ха
УЕ 7	Блок 30	21,68 ха
УЕ 8	Блок 27, Блок 28 и Блок 29	43,37 ха
УЕ 9	Блок 20, Блок 21, Блок 21/1, Блок 22, Блок 23, Блок 24, Блок 26 и Блок 25	141,07 ха
Вкупна Површина на плански опфат		= 10699,68 ха

**Посебни услови за изградба развој и користење на градежното земјиште
Урбана Единица 1**

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со ГУП
БЛОК 1 12,91ха	А-домување , Б – комерцијални и деловни намени, В-јавни дејности и институции Д-зеленило и рекреација и меморијални простори, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени
Блок 2 22,85ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени
Блок 3 26.49 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок 3а 8.65ха	А-домување , Б -деловни и комерцијални намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура, Градежно неизградено земјиште	Потврдени се постоечки намени А и Е со планирање на дополнителен простор за мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок 4 24.00 ха	Б -деловни и комерцијални намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура, Градежно неизградено земјиште	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок5 24.02 ха	Б -деловни и комерцијални намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура, Градежно неизградено земјиште	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок 6 26.70 ха	Градежно неизградено земјиште	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ1 = 145.62 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 1 12,91 ха	А1-домување во куќи	4.72	36.6%
	А2-домување во згради	3.78	29.3 %
	А3- заеднички (групно) домување	0,16	1,24 %
	Б1 – мали единици за комерцијални и и деловни дејности	0,09	0,7 %
	Б2- Големи единици за трговија	1,34	10,4%
	В3-култура	010	0,77 %
	В4- државни администрации и институции	0,27	2,09 %
	Д3- спорт и рекреација на зелени површини	0,57	4,4 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1,88	14.5 %

Максимален процент на изграденост на намените А - домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 1653.

Нето густина на населеност на ниво на Блок - 128 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 2 22,85 ха	A1-домување во куќи	12,01	52,5 %
	A2-домување во згради	5,44	23,8 %
	B1 – мали единици за комерцијални и и деловни дејности	1,24	5,49 %
	B2-здравствена и социјална заштита	0,55	2,4 %
	B4- државни администрации и институции	0,13	0,56 %
	D1- парковско и пејсажно зеленило	0,05	0,22 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	3,01	13,2 %
	E2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	0,42	1,83 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 3160.

Нето густина на населеност на ниво на Блок - 138 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 3 26,49 ха	M(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	22,89	86,4 %
	B2- Големи единици за трговија	1,24	4,68 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2,36	8,92 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максимална висина до венец на кров се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 3а 8,65 ха	A1-домување во куќи	0,69	8,0 %
	M(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	5,91	68,3 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2,05	23,7 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 103.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-12 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 4 24,00 ха	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- индустрија	20.39	84.9 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	3.11	13.06 %
	Е2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	0.49	2.04 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 5 24,02 ха	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- индустрија	22.84	95 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.18	5%

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 6 26,70 ха	Г –рударство, енергетика и индустрија	24.08	90.2 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.62	9.8 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Урбана единица 2

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со ГУП
БЛОК 12 29,44ха	А-домување , Б – комерцијални и деловни намени, В-јавни дејности и институции Г-рударство, енергетика и индустрија	Потврдени се сите постоечки намени со планирање на намена домување на местото на постоечките градби со намена Г-производство енергетика и индустрија,
Блок 13 14,99 ха	А-домување , Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
Блок 14 21,65ха	А-домување , В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
Блок 15 12,79ха	В-јавни дејности и институции, Г-рударство, енергетика и индустрија, Градежно неизградено земјиште	Потврдени е постоечки намени В со планирање на дополнителен простор со намена Б – комерцијални и деловни намени
Блок 16 18,86ха	Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктури, Градежно неизградено земјиште	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок 17 15.09ха	Градежно неизградено земјиште	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок 17.1 15.73 ха	А-домување , Б – комерцијални и деловни намени, Градежно неизградено земјиште	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок 18 25,39 ха	Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктури, Градежно неизградено земјиште	Планирана е мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
Блок 18/1 17,49 ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 18/2 21.05ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 18/3 13.83ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок19 24,59ха	Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктури, Градежно неизградено земјиште	Планирани се Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктури и М- мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија)
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ2 = 230.90 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 12 29,44 ха	А1-домување во куќи	18,59	63,14 %
	А2-домување во згради	5,08	17,25 %
	Б2- големи единици за трговија	0,30	1,01 %
	В1-образование и наука	0,12	0,40 %
	В5- верски институции	1,24	4,21 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	4,11	13,99 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 5242.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-178 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 13 14,99 ха	А1-домување во куќи	11.80	78,71 %
	А2-домување во згради	1.14	7,60 %
	Д1- парковско и пејсажно зеленило	0,14	0,93 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1,91	12,76 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2112.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-141 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 14 21,65 ха	А1-домување во куќи	13,48	62,25 %
	А2-домување во згради	3,62	16,72 %
	В1- образование и наука	1,47	6.79 %
	В2- здравствена и социјална заштита	0,38	1.75 %
	В5- верски институции	0,11	0.50 %
	Д1 – парковско и пејсажно зеленило	0,42	1.93 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2,17	10.05 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 3108.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-143 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 15 12,79 ха	В2 – големи единици за трговија	10,36	81,00 %
	В2- здравствена и социјална заштита	1,03	8,05 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1,4	10,95 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 16 18,86 ха	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	16,99	90,1 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.39	7.37 %
	Е2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	0.48	2.53 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 17 15,09 ха	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	13.51	89.5 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.58	10.5 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 17/1 15,73 ха	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	13.55	86.14 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.18	13.86 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 18 25,39 ха	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	23.05	90.8 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.25	8.9 %
	Е2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	0.09	0.3 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 18/1 17,49 ха	Г –рударство, енергетика и индустрија	16.64	95.1 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.85	4.9 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 18/2 21,05 ха	Г –рударство, енергетика и индустрија	19.92	94.6 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.13	5.4 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 18/3 13,83 ха	Г –рударство, енергетика и индустрија	12.51	90.4 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.32	9.6 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 19 24,59 ха	M(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени	6.35	25.8 %
	Г- рударство, енергетика и индустрија	16.03	65.2 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.91	7.8 %
	E2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	0,30	1.2 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2,0.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Урбана единица 3

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 31 23,48 ха	А-домување, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори, -муслимански гробишта, Е-Инфраструктура-резервоар	Потврдени се сите постоечки намени со планирање на намена Д-зеленило и рекреација и меморијални на местото на постоечките градби со намена В-јавни дејности и институции
Блок 32 19,15 ха	А-домување, Б-комерцијални и деловни намени, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени се сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБЗ = 42,63 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 31 23,48 ха	А1-домување во куќи	20.94	89,3 %
	В5- верски институции	0,17	0,7 %
	Д3- спорт и рекреација на зелени површини	0,25	1,0 %
	Д4- меморијални зелени простори и гробишта	0,97	4,1 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1,15	4,9 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2513.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-107 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 32 19,15 ха	А1-домување во куќи	14,71	77,3 %
	В1- образование и наука	0.41	2.0 %
	В4- државни администрации и институции	0.16	0.8 %
	В5- верски институции	0.20	1.0 %
	В6- заштитени споменици на културата	0,16	0,8 %
	Д2- заштитно и сообраќајно зеленило	3,12	16,3 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.39	1,8 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2206.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-115 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Урбана единица 4

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 33 26,51 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени, В-јавни дејности и институции, Д-спорт и рекреација, Г-производство енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	Потврдени се сите постоечки намени со планирање на намена домување на местото на постоечките градби со намена Г-рударство, енергетика и индустрија,
Блок 34 27.58 ха	А-домување , В-јавни дејности и институции , Д-зеленило и рекреација и меморијални простори, Е-Инфраструктура-филтер станица	Потврдени се сите постоечки намени со планирање дополнителен простор со намена Г-рударство, енергетика и индустрија,
Блок 35 14.99 ха	Градежно неизградено земјиште	Д-зеленило и рекреација и меморијални простори
Блок 35/1 5.47 ха	Градежно неизградено земјиште	Д-зеленило и рекреација и меморијални простори
Блок 35/2 13.40 ха	Градежно неизградено земјиште	Д-зеленило и рекреација и меморијални простори
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ4 = 87.95 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 33 26,51 ха	А1-домување во куќи	19.7	74.3 %
	А2-домување во згради	2.32	8.8 %
	Б5- хотели и хотелски комплекси	0.17	0.6 %
	В3- култура	1.02	3.8 %
	В5- верски институции	0.08	0,3 %
	В6- заштитени споменици на културата	0,05	0,2 %
	Д1- парковско и пејсажно зеленило	0.28	1.1 %
	Д2- заштитно и сообраќајно зеленило	0.22	0.8 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.43	9.2 %
	Е2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	0.24	0.9 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2800.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-106 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Површините од планскиот опфат која ја зафаќаат објектите и парцелата на поранешниот тутунски комбинат Борис Кидрич (означени како 33А и 33Б) се дефинираат како површини кои може да се разработуваат директно со урбанистички проект. За наведените површини се утврдуваат следните посебни услови за градење.

Градежна Парцела 33А

Класа на намена: А2-Згради за домување

Компатибилна намена: Б1-мали комерцијални и деловни намени -до 30%,

Површина на градежна парцела*: 10218 м

Максимална Површина за градба: 6131 м

Максимална Вкупна површина по катови: 20436 м

Коефициент на искористеност (К): максимум 2,0

Процент на изграденост: максимум 60%

Максимална висина до завршен венец: 22.00 м

Максимален број на катови: П+6

Максимална височина на нулта плоча во однос на кота на заштитен тротар:

Максимум 15 см од кота на тротоар за деловни простории сместени во приземје и 1,2 м за станбени простории.

Максимална височина на слеме - 4,5 м над котата на завршен венец на кровот

Потребен број на паркинг места: Потребниот број на паркинг места изнесува 1 паркинг место на станбена единица и 1 паркинг место на 60 м² од вкупно изградена површина со компатибилна намена Потребниот број на паркинг места ќе се обезбеди во рамки на градежната парцела.

Пристап во парцелата од станбена улица.

Зеленило: Минимален задолжителен процент на зеленило во границите на градежната парцела: 20% и ќе се обезбеди на партерните површини на парцелата.

Градежна Парцела 33Б

Класа на намена: А2-Згради за домување

Компатибилна намена: Б1-мали комерцијални и деловни намени -до 30%,

Површина на градежна парцела*: 7735 м

Максимална Површина за градба: 4641 м

Максимална Вкупна површина по катови: 15470 м

Коефициент на искористеност (К): максимум 2,0

Процент на изграденост: максимум 60%

Максимална висина до завршен венец: 22.00 м

Максимален број на катови: П+6

Максимална височина на нулта плоча во однос на кота на заштитен тротар:

Максимум 15 см од кота на тротоар за деловни простории сместени во приземје и 1,2 м за станбени простории.

Максимална височина на слеме - 4,5 м над котата на завршен венец на кровот

Потребен број на паркинг места: Потребниот број на паркинг места изнесува 1 паркинг место на станбена единица и 1 паркинг место на 60 м² од вкупно изградена површина со компатибилна намена Потребниот број на паркинг места ќе се обезбеди во рамки на градежната парцела.

Пристап во парцелата од станбена улица.

Зеленило: Минимален задолжителен процент на зеленило во границите на градежната парцела: 20% и ќе се обезбеди на партерните површини на парцелата.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 34 27,58 ха	A1-домување во куќи	6.33	22.9 %
	G2- лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија	2.0	7.2 %
	D2- заштитно и сообраќајно зеленило	2.19	7.9 %
	D4- меморијални зелени простори и гробишта	14.11	51.2 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.95	10.7 %

Максимален процент на изграденост за градбите со намена A1-домување во куќи и G2-лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените A1-домување во куќи и 2,0 за намените G2-лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија.

Планиран број на жители 950.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-35 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените A1-домување во куќи.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 35 14,99 ха	D- зеленило, рекреација и меморијални простори	14.06	93.8 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.93	6.2 %
Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 35/1 5.47 ха	D- зеленило, рекреација и меморијални простори	5.27	96.3 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.2	3.7 %

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 35/2 13.40 ха	Д- зеленило, рекреација и меморијални простори	13.17	98.3 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.23	1.7 %

Урбана единица 5

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК 36 27,55 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори и М- мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, В-јавни дејности и институции)
Блок 37 19,32 ха	А-домување , В-јавни дејности и институции,	Потврдени се сите постоечки намени со планирање дополнителен простор со намена В1-образование и наука
Блок 37/1 8,30 ха	А-домување , В-јавни дејности и институции Д-парковско зеленило, , Е-Инфраструктура	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 38 27.20ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции, Д-спорт и рекреација	А-домување , В-јавни дејности и институции и Д- зеленило и рекреација
Блок 39 23,41ха	Градежно неизградено земјиште	А-домување
Блок 39/1 11,47ха	Градежно неизградено земјиште	Неизградено земјоделско земјиште
Блок 40 15,67 ха	А-домување, В- јавни дејности и институции-казнено поправен дом	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 40/1 14.92 ха	А-домување , Градежно неизградено земјиште	А- домување, Неизградено земјоделско земјиште
Блок 40/2 17.97 ха	А-домување , Градежно неизградено земјиште	А- домување, Неизградено земјоделско земјиште
Блок 41 16.60 ха	А-домување , Г-производство енергетика и индустрија,Е- Инфраструктура	Потврдени се сите постоечки намени
Блок 41/1 18.31 ха	Градежно неизградено земјиште	А-домување, В-јавни дејности и институции, Д-зеленило и рекреација
Блок 41/2 9.37 ха	Градежно неизградено земјиште	А-домување
Блок 42 31.32 ха	Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-индустрија	М- мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија), Е-инфраструктура
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ5 = 241.41 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 36 27,55 ха	А2-домување во згради	13.72	49.9 %
	А3-заедничко (групно) домување	0,81	2.9%
	Б2- големи единици за трговија	0.97	3.5 %
	В2- здравствена и социјална заштита	0,73	2,6 %
	В5- верски институции	0.43	1.6 %
	В7- државни институции за престој на луѓе со специјален режим	1.61	5.8 %
	М(Б, В) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени В- јавни дејности и институции	3.66	13.3 %
	Д1 – парковско и пејсажно зеленило	2.85	10.3 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.77	10.1 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 3630.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-132 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров- 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 37 19,32 ха	А1-домување во куќи	6.97	36.1 %
	А2-домување во згради	8.78	45.5 %
	В1- образование и наука	1.74	9.0 %
	В4- државни администрации и институции	0.43	2.2 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.40	7.2 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 3030.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-157 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 37/1 8,30 ха	А1-домување во куќи	2.86	34.4 %
	А2-домување во згради	0.97	11.7 %
	В1- образование и наука	1.84	22.2 %
	В4- државни администрации и институции	0.25	3.0 %
	Д1 – парковско и пејсажно зеленило	1.24	14.9 %
	Д3- спорт и рекреација на зелени површини	0.67	8.1 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.47	5.7 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 586.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-70 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 38 27,20 ха	А1-домување во куќи	1.16	4.3 %
	А3- заедничко (групно) домување	0.27	1.0 %
	Б5- хотели и хотелски комплекси	0.11	0.4 %
	В2- здравствена и социјална заштита	0.69	2.5 %
	Д1 – парковско и пејсажно зеленило	8.16	30.0 %
	Д3- спорт и рекреација на зелени површини	15,20	55.9 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1,61	5.9%

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 241.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-9 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 39 23,41 ха	А1-домување во куќи	21.70	92.7 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.71	7.3 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи.

Планиран број на жители 2800.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-120 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 39/1 11,48 ха	Неизградено земјоделско земјиште	10.03	87.4 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.44	12.6 %
Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 40 15,67 ха	A1-домување во куќи	12.61	80.5 %
	B7- државни институции за престој на луѓе со специјален режим	1.51	9.6 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.55	9.9 %

Максимален процент на изграденост на намените A-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените A1-домување во куќи и 2,0 за намените A2-домување во згради.

Планиран број на жители 1513.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-97 жители/хектар.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 40/1 14,92 ха	A1-домување во куќи	4.89	32.7 %
	Неизградено земјоделско земјиште	8.57	57.4 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.46	9.9 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -1,2 за намените A1-домување во куќи.

Планиран број на жители 590.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-40 жители/хектар

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените A1-домување во куќи.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 40/2 17,97 ха	A1-домување во куќи	6.07	33.7 %
	Неизградено земјоделско земјиште	10.0	55.6 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.9	10.7 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените A1-домување во куќи.

Планиран број на жители 720.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-40 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 41 16,60 ха	А1-домување во куќи	3.31	19.9 %
	А2-домување во згради	8.62	51.9 %
	Г2 –лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија	2.47	14.9 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2,20	13.3 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2552.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-154 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 41/1 18,31 ха	А1-домување во куќи	15.95	87.1 %
	В2- здравствена и социјална заштита	0.49	2.67 %
	Д1 – парковско и пејсажно зеленило	0.25	1.36 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.62	8.87 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи.

Планиран број на жители 1914.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-105 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 41/2 9,37 ха	А2-домување во згради	7.86	83.8 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.51	16.2 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 1572.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-168 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-22 м за намените А2-домување во згради.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 42 31,32 ха	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	22,60	72,16 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	8,15	26,02 %
	Е2- згради и комплекси на инфраструктурните системи	0.57	1.82 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност-2,0 за градбите со намена М-мешовита намена.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Урбана единица 6

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК7 21.17 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции	Потврдени сите постоечки намени
Блок 8 20,14 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, Е-Инфраструктура-автобуска станица, бензински станици, трафостаница	Потврдени сите постоечки намени, дополнително се предвидува М- М- мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија),
Блок 9 19.10 ха	Г-рударство, енергетика и индустрија,	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 10 27.85ха	Г-производство енергетика и индустрија,	Г-производство енергетика и индустрија, предвиден дополнителен простор со намена В- В-јавни дејности и институции (противпожарна станица)
Блок 11 26.81 ха	Градежно неизградено земјиште	Г-производство енергетика и индустрија
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ6 = 115.07 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 7 21.17 ха	А1-домување во куќи	9,30	43,93 %
	А2-домување во згради	4,10	19,40 %
	Б1 – мали единици за комерцијални и и деловни дејности	0,18	0,86 %
	Б5- хотели и хотелски комплекси	0,28	1,34 %
	В1-образование и наука	1,44	6,80 %
	В2- здравствена и социјална заштита	2,85	13,47 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	3.01	14,20 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2420.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-114 жители/хектар

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 8 20.14 ха	А1-домување во куќи	1.29	6.40 %
	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	11.12	55.21 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	4.06	20.16 %
	Е2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	3.67	18.23 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за градбите со намена М-мешовита намена.

Планиран број на жители 194.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-10 жители/хектар

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 9 19.10 ха	Б2- големи единици за трговија	16,1	84,3 %
	Г2- лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија	0,40	2,1 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2,6	13,6 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-2,0 за градбите со намена Б2-големи единици за трговија и Г2-лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	- класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 10 27.85 ха	В7- противпожарна станица	5,25	18,85 %
	Г- рударство, енергетика и индустрија	18,34	65,85 %
	М(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	0,98	3,5 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	3,28	11,8 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-2,0 за градбите со намена В7-државни институции за престој на луѓе во специјален режим, М (Б, Г) - мешовита намена и Г-рударство, енергетика и индустрија.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	Класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 11 26.81 ха	Г- рударство, енергетика и индустрија	16.24	60.6 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	10.57	39.4 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-2,0 за градбите со намена Г-рударство, енергетика и индустрија.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Урбана единица 7

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК30 21.68 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени,, В-јавни дејности и институции , Д-спорт и рекреација	Потврдени сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ6 = 21,68 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	Класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
-----------------------------	-----------------	-----------------------------------	--

БЛОК 30 21.68 ха	А1-домување во куќи	12,55	57.9 %
	А2-домување во згради	2.05	9.5 %
	Б1- мали единици за комерцијални и деловни намени	0.72	3.3 %
	Б3- големи единици за угостителска дејност	0.23	1.1 %
	Б4- деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради	0.35	1.6 %
	Б5- хотели и хотелски комплекси	0.15	0.7 %
	В1- образование и наука	0.81	3.7 %
	В2- здравствена и социјална заштита	0.53	2.4 %
	В3- култура	0.36	1.7 %
	В4- државни администрации и институции	0.67	3.1 %
	В5- верски институции	0.25	1.2 %
	Д1- парковско и пејсажно зеленило	0.53	2.5 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.48	11.3 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето 1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Нето густини на населеност од 200 жители/хактар за градби со намена А1-домување во куќи, 300 жители /хектар за градби со намена А2-домување во згради.

Планиран број на жители 3125.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2- домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Урбана единица 8

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена со постоечки ГУП
БЛОК27 14,39 ха	А-домување , В-јавни дејности и институции	Потврдени сите постоечки намени
Блок 28 14,28 ха	А-домување, Б деловни и комерцијални намени	А- домување
Блок 29 14,70 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ6 = 43,37ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 27 14.39 ха	А1-домување во куќи	7,91	55.0 %
	А2-домување во згради	1,88	13.1 %
	В1- образование и наука	2,75	19.1 %
	В5-верски институции	0.32	2.2 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.53	10.6 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2052.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-143 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 28 14.28 ха	А1-домување во куќи	11.47	80.3 %
	А2-домување во згради	1.31	9.2 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	1.50	10.5 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2110.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-164 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 29 14.70 ха	А1-домување во куќи	12.27	83.5 %
	А2-домување во згради	0.04	0.3 %
	Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности	0.15	1.0 %
	Д1- парковско и пејсажно зеленило	0.12	0.8 %
	Е1-сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.12	14.4 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2450.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-200 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Други Услови: Да се почитуваат и применуваат мерките и режимот на заштита дефинирани во Заштитно конзерваторските основи за ГУП на град Струмица.

Урбана единица 9

Бр. на Блок П (ха)	Постојна класа на намена	Планирана намена
БЛОК 20 16,92 ха	А-домување , Б деловни и комерцијални намени Д-парковско и заштитно зеленило, Е-Инфраструктура	Потврдени сите постоечки намени
Блок 21 19.07 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура	М- мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија), Е-инфраструктура), Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура
Блок 21/1 19.81 ха	Градежно неизградено земјиште	Г-рударство, енергетика и индустрија
Блок 22 14.88ха	А-домување , Е-инфраструктура-бензинска станица трафостаница	Потврдени сите постоечки намени, со планирање дополнителен простор со намена В1-образование и наука и В2-здравствена и социјална заштита
Блок 23 12.31 ха	Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија, Е-Инфраструктура(церински терминал)	М- мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија), Е-инфраструктура
Блок 24 14.80 ха	Г- Г-рударство, енергетика и индустрија	М- мешовита намена (Б – комерцијални и деловни намени, Г-рударство, енергетика и индустрија), Е-инфраструктура
Блок 25 16.74 ха	А- Домување, Г- -рударство, енергетика и индустрија	А- домување
Блок 26 26.54 ха	А-домување, Д-зеленило и рекреација и меморијални простори	Потврдени сите постоечки намени
ВКУПНА ПОВРШИНА УБ5 = 141.07 ха		

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 20 16.92 ха	A1-домување во куќи	5,19	30.7 %
	A2-домување во згради	8,04	47.5 %
	B2 –големи единици за трговија	0,40	2.4 %
	D1 – парковско и пејсажно зеленило	0,94	5.5 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0,15	0.9 %
	E2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	2,2	13.0 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 3450.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-204 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 21 19.07 ха	M(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	13,72	71.9 %
	Г2 – лесна преработувачка и помалку загадувачка индустрија	2,7	14.1 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2,65	14,0 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-2.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 21/1 19.81 ха	Г- рударство, енергетика и индустрија	17.21	86.9 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.6	13.1 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-2.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 22 14.88 ха	A1-домување во куќи	6.42	43.1 %
	A2-домување во згради	4.17	28.0 %
	B1- образование и наука	0,62	4.2 %
	B2-здравствена и социјална заштита	0.51	3,4 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.94	19.8 %
	E2-згради и комплекси на инфраструктурни системи	0.22	1.5 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2005.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-135 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2-домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 23 12.31 ха	M(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	8.41	68.3 %
	Г- рударство, енергетика и индустрија	1.28	9.7 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.7	22 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 24 14.80 ха	M(Б, Г) – мешовита намена Б-комерцијални и деловни намени Г- рударство, енергетика и индустрија	12.1	81.8 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	2.7	18.2 %

Максимален процент на изграденост изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето -2.

Максималната висина на градбите се утврдува со ДУП.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 25 16.74 ха	A1-домување во куќи	16.17	96.6 %
	E1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.57	3.4 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 1617.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-100 жители/хектар.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

Име и површина на Блок (Ха)	класа на намена	Планирани Површини по намена (Ха)	Процент на учество на намената во однос на вкупната површина на блокот
БЛОК 26 26.54 ха	А1-домување во куќи	22.35	84.2 %
	Д1 – парковско и пејсажно зеленило	3.55	13.4 %
	Е1-Сообраќајни линиски и други инфраструктури	0.64	2.4 %

Максимален процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-1,2 за намените А1-домување во куќи и 2,0 за намените А2-домување во згради.

Планиран број на жители 2235.

Нето густина на населеност на ниво на Блок-100 жители/хектар

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи.

ЦЕНТРАЛНО ГРАДСКО ЈАДРО

Во централното градско подрачје се организираат содржини и објекти од јавна намена, трговија, деловни содржини, хотели, јавни пешачки комуникации и други заеднички содржини. Станбените површини на овој простор може да се организираат на површина од 30% од опфатот на централното подрачје. Централното градско подрачје зафаќа површина од 45.20 ха и е ограничено со следните улици: ул. 24 Октомври; ул. Младинска; ул. Ѓорѓи Трајков, ул. Гоце Делчев; ул. Маршал Тито; ул. Сандо Масев; ул. 22-ри Декември; ул. Крушевска и ул. Ванчо Китанов. Истото не и припаѓа само на една Урбана единица туку зафаќа делови од пет и тоа: од У.Е. 1 зафаќа 11.63 ха, од У.Е. 2 зафаќа 3.2 ха, од У.Е. 5 зафаќа 9.7 ха, од У.Е. 6 зафаќа 11.63 ха, од У.Е. 7 зафаќа 11.00 ха.

ЦЕНТРАЛНО ГАРДСКО ПОДРАЧЈЕ	
ДЕЛ ОД У.Е.	ПОВРШИНА (ха)
1	11.63
2	3.20
5	9.70
6	9.70
7	11.00
Вкупно	45.20

Препорачан процент на изграденост на намените А-домување изнесува 60%.

За постоечки изградени градби во централното градско подрачје со процент на изграденост до 100%, постоечката изграденост се потврдува и се

дозволува зголемување на катноста до усогласување со висините на соседни градби за оформување на уличен фронт.

Максимален коефициент на искористеност на земјиштето-3 за намените А-домување. Градбите кај кои не постојат услови за планирање на простор за паркирање и гаражирање, потребниот број се должни да го обезбедат на паркинг места ќе го обезбедат во заеднички гаражни куќи.

Максимална висина до венец на кров-10,2 м за намените А1-домување во куќи и 22 м за намените А2- домување во згради.

Максималната висина на градбите со останатите намени се утврдува со ДУП.

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

3.1 Сообраќајно поврзување

Сообраќајните врски на градот Струмица се остваруваат преку сообраќајната мрежа на државни патишта.

Низ градот поминува магистралниот патен правец А4-граница со Косово - обиколница Скопје - Петровец - Миладиновци - Св. Николе - Штип - Радовиш и Струмица-граница со Р. Бугарија.

Од јужната страна во градот влегува регионалниот патен правец Р1401-Струмица (врска со (А4)-Раброво-Валандово-Балинци-Марвинци (врска со Р1102).

Според Просторниот план на Република Македонија, како и според плановите на ЈП за Државни Патишта, во наредниот плански период не се планира изместување на трасите на наведените патни правци на деловите кои поминуваат низ градот, со кое би се планирала изведба на обиколница околу градот со кое транзитниот сообраќај ќе го заобиколи градот.

Со претходниот ГУП се планирало изведба на обиколни патишта надвор од подрачјето што го сочинува градот Струмица со приградските населби, односно на северо исток трасата да поминува покрај река Струмица, додека на југо-источно од с. Дабиље и с. Градско Балдовци.

Врз основа на претходно наведените податоци, како и фактот дека ГУП-от се изработува на дефиниран плански опфат од аспект на транзитен сообраќај низ градот предвидено е следното:

- Трасата на Магистралниот патен правец А4 се задржува и на делот кој поминува низ градот со категоризира како Магистрална Улица.
- Трасата на регионалниот патен правец Р1401 се задржува и на делот кој поминува низ градот со категоризира како Магистрална Улица.
- Планираната траса на собирната улица бр. 2 со постоечкиот ГУП, која е планирана покрај коритото на р. Тркајна, се задржува со одредени корекции на трасата.

Улицата го тангира планскиот опфат на градот и продолжува во правец на спој со трасатата на Магистралниот патен правец А4 на делот пред с. Дабиље. Се води покрај коритото на р. Тркајна, не навлегува во градското јадро и го дели градот од с. Градско Балдовци.

Со својата местположба наведената сообраќајница ќе може да го прими транзитниот сообраќај од правецот на Валандово и Р. Грција, кон границата со Р. Бугарија, без да влегува во градот.

Спојот на наведената улица со Магистралниот патен правец А4 е надвор од планскиот опфат на градот, како и надвор од постоечките плански програми на ЈП држани Патишта. Меѓутоа, со идна реализација на улицата и промена на планските решенија во идниот просторен план на државата, се создаваат услови за изведба на транзитен сообраќај кој ќе ги заобиколи населените места до границата со Р. Бугарија.

Планирањето на обиколните патни правци како и нивните поврзувања и крстосници (денивелирани или во ниво), може да се разработува преку проекти за линиски инфраструктурни објекти, согласно законската регулатива.

Во урбанистички план со плански одредби се уредуваат сите елементи во коридорите на земјиштето за општа употреба наменето за сообраќај, транспорт, комуникација, движење и слободни активности на луѓето во планскиот опфат.

Како што е наведено во анализата на степен на реализација на важечкиот урбанистички план, класификацијата на уличната мрежа со постоечкиот ГУП не соодветствува со големината на градот и условите за проточност кои треба одредена сообраќајница да ги обезбеди, како и фактичкото ниво на изграденост на поедините блокови во градот.

Извршена е промена на класификацијата на уличната мрежа и усогласување н нејзините профили со пропишаните минимални ширини со Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20 и 219/21) и се прави редуцирање на сообраќајниците од примарната мрежа предвидени со претходниот ГУП, кои предизвикуваат отежнато спроведување на ГУП во ситуација на изградено градско ткиво. Од аспект на сообраќајната инфраструктура, заради неведените разлики во ажурираните подлоги, се јавуваат проблеми во планирањето и усогласувањето на сообраќајните решенија на ниво на ДУП со фактичката состојба на теренот. Планирани сообраќајници не се поклопуваат со трасите на изведените сообраќајници во градот. Нивелманските коти на сообраќајниците често пати не се усогласени со котите на реализираните сообраќајници. На делови каде не се реализирани улиците, се јавуваат значителни разлики помеѓу котите на терен и котите на планираните сообраќајници. Со предметниот ГУП се планирани сообраќајници од примарната мрежа на улици - Магистрални и Собирни улици и улици од секундарната улична мрежа Сервисни улици.

Примарна сообраќајна мрежа

1. Градска магистрална улица е магистрална сообраќајница која ги поврзува поедините делови на населените места и ги поврзува со мрежата на државните патишта и е предвидена за одвивање на моторен, јавен, велосипедски и пешачки сообраќај. Градската магистрала се планира:

- да овозможи движење на возилата со брзина од 40-90 км/час, и
- да даде највисоко ниво на сообраќајна услуга.

Крстосувањето на оваа улица по правило е можно само со улици од примарната мрежа, по исклучок и со сервисните и индустриските улици од секундарната мрежа. На градските магистрални улици не може да се планира: паркирање и пристап до градбите со моторни возила, а покрај моторниот сообраќај може да се планира во одделни сообраќајни ленти, патеки и тротоари и: јавен градски сообраќај, сообраќај со велосипеди и сообраќај на пешаци.

2. Собирна улица е сообраќајница која го собира сообраќајот од секундарната улична мрежа и обратно, го дистрибуира сообраќајот од примарната улична мрежа во секундарната улична мрежа и е предвидена за одвивање на моторен,

јавен, велосипедски и пешачки сообраќај. Собирната улица се планира да овозможи движење на возила со брзина од 40-60 км/час. Крстосувањето на оваа улица по правило е со другите улици од примарната мрежа на денивелирани крстосници, а по исклучок со крстосници во едно ниво, додека крстосувањето со улици од иста категорија како и со улици од секундарната мрежа е со крстосници во едно ниво. На собирна улица покрај моторниот сообраќај се планира: јавен градски сообраќај, сообраќај на велосипеди и сообраќај на пешаци, но не може да се планира: паркирање и пристап до градбите со моторни возила.

По исклучок на претходниот став, на собирна улица се дозволува пристап до градбите со моторни возила преку интегрирани и пристапни улици, како и преку нужни и службени пристапи, доколку не е можно да се обезбеди секундарна улична мрежа за пристап до градбите, а се работи за изведена сообраќајна инфраструктура и постојни градби коишто се изградени и функционираат единствено со пристап преку интегрирани и пристапни улици од собирната улица.

Секундарна сообраќајна мрежа

3. Сервисна улица е сообраќајница која ги поврзува собирните улици со станбените и индустриските улици и е предвидена за одвивање на моторен, јавен, велосипедски и пешачки сообраќај. Сервисната улица се планира за сообраќај на возила со брзина од 30-50 км/час. Пристапот кон градежните парцели е директен од сервисната улица, на која се планира:

- јавен градски сообраќај,
- сообраќај на велосипеди,
- паркирање, и
- сообраќај на пешаци,

Со ГУП на град Струмица планирана е следната регулациона ширина на улици.

1. Магистрални улици

- бул. 15-а со попречен профил 30.0 м (2x7.5 м коловоз, тротоар 2x4.5 м, велосипедски патеки 2x2.0 м и 2.0 м зелен разделен појас).

- бул. Климент Охридски со променлива регулациона широчина од 28.3 м до 31,0 м.

Пресек А2-А2 попречен профил 31.0 м (2x7.5 м коловоз, тротоар 2x4.5 м, велосипедски патеки 2x2.0 м и 3.0 м зелен разделен појас).

Пресек А3-А3 попречен профил 28,3 м (2x7.5 м коловоз, тротоари 1x2.4 м и 1x4,5 м велосипедски патеки 2x1,2 м, дрвореди 2x1 м и 2.0 м зелен разделен појас).

Пресек А4-А4 попречен профил 30,4 м (2x7.5 м коловоз, тротоар 2x4.5 м, велосипедски патеки 2x1,20 м, дрвореди 2x1.0м и 2.0 м зелен разделен појас).

- дел од бул. Гоце Делчев со попречен профил 29.0 м (2x6.5 м коловоз, тротоар 2x6,0 м, велосипедски патеки 2x2.0 м).

2. Собирни улици

- дел од ул. бр. 1; ул. бр. 1.1; ул. бр. 2 и ул. бр. 3 со попречен профил 25.0 м (2x6.5 м коловоз, тротоар 2x4.5 м, велосипедски патеки 2x1.5 м).

- ул. бр. 4 со попречен профил 29.0 м (2x7.5 м коловоз, тротоар 2x4.5 м, велосипедски патеки 2x1.5 м и 2.0 м зелен разделен појас).

- ул. бр. 9 со попречен профил 22.0 м (9,0 м коловоз, тротоар 2x4.5 м, велосипедски патеки 2x2.0 м).

3. Сервисни улици

- дел од бул. Гоце Делчев со попречен профил 24.20 м (2x6.5 м коловоз, тротоар 2x2.4 м, велосипедски патеки 2x1,2 м, дрвореди 2x1.50 м и 2.0 м зелен разделен појас).

- бул. Ленинова со попречен профил 25.20 м (2x6.5 м коловоз, тротоар 2x2.4 м, велосипедски патеки 2x1,2 м, дрвореди 2x1.0 м и 2.0 м зелен разделен појас).

- ул. С1 со променлива регулациона широчина од 16,0 м до 26,0 м.

Пресек Е2-Е2 со попречен профил 26,0 м (2x7.5 м коловоз, тротоар 2x3,0 м, велосипедски патеки 2x1,5 м и 2.0 м зелен разделен појас).

Пресек Е3-Е3 со попречен профил 16,0 м (7.0м коловоз, тротоар 2x3,0 м, велосипедски патеки 2x1,5 м и 2.0 м зелен разделен појас).

- бул. Маршал Тито со попречен профил 39,20 м (2x8.5 м коловоз, тротоар 1x4,8 м и 1x5,0 м, велосипедски патеки 2x1,2 м, дрвореди 2x2,6 м и 4,8 м зелен разделен појас).

- ул. Балканска и ул. Маршал Тиро со попречен профил 23,2 м (2x6,0 м коловоз, тротоар 2x2,4 м, велосипедски патеки 2x1.20 м, дрвореди 2x1.0 м и 2.0 м зелен разделен појас).

- ул. Крушевска Република со попречен профил 23,8 м (2x6,0 м коловоз, тротоар 2x2,4 м и 7,0 м пешачка патека над затворениот канал за атмосферски води).

- ул. 24-ти Октомври со попречен профил 21,0 м (9,0 м коловоз, тротоар 2x3,8 м, велосипедска патека 2x1,20 м и дрвореди 2x1,0 м).

- ул. Младинска со променлива регулациона широчина од 12,0 м до 17,40 м.

Пресек И2-И2 со попречен профил 17,4 м (9,0 м коловоз, тротоар 1x2,4 м, и 1x3,80 м, велосипедска патека 1x1,20 м и дрвореди 1x1,0 м).

Пресек И3-И3 со попречен профил 16,0 м (9,0 м коловоз, тротоар 1x2,4 м, и 1x2,40 м, велосипедска патека 1x1,20 м и дрвореди 1x1,0 м).

Пресек И4-И4 со попречен профил 15,0 м (9,0 м коловоз, тротоар 2x3,0 м).

Пресек И5-И5 со попречен профил 12,0 м (7,0 м коловоз, тротоар 2x2,5 м).

- ул. Ѓорги Василев со попречен профил 18,20 м (9,0 м коловоз, тротоар 2x2,4 м, велосипедска патека 2x1,20 м и дрвореди 2x1,0 м).

- ул. Ѓорги Упчев и ул. Ристоман Попчевски со попречен профил 16,20 м (7,0 м коловоз, тротоар 2x2,4 м, велосипедска патека 2x1,20 м и дрвореди 2x1,0 м).

- дел од ул. Маршал Тито; ул. Сандо Масев; ул. Орце Николов, со попречен профил 11,80 м (7,0м коловоз, тротоар 2x2,4 м).

- дел од ул. Ѓуро Ѓаковиќ со попречен профил 15,00 м (7,0 м коловоз, тротоар 2x4,0 м).

- дел од ул. Ѓуро Ѓаковиќ; дел од ул. 5-ти Ноември; ул. Димитар Влахов со попречен профил 12,00 м (6,0 м коловоз, тротоар 2x3,0 м).

- дел од ул. 5-ти Ноември; ул. Славчо Стоименски; дел од ул. Ѓорги Василев; ул. Бетовенова; ул. Стив Наумов; ул. Вера Циривири; ул. Ѓуро Салај; ул.

Борис Поп Димитров; ул. Дрварска; ул. Никола Тесла; ул. 13 и ул. 13а; со попречен профил 11,00 м (6,0 м коловоз, тротоар 2x2,50 м).

- ул. 22-ри Декември; ул. Невена Стојкова; ул. Браќа Миладинови; ул. Панче Пешев; ул. Димитар Цветинов со попречен профил 13,00 м (7,0 м коловоз, тротоар 2x3,0 м).

- ул. Моша Пијаде ул. Мајка Тереза; ул. 11-ти Октомври и ул. 20 со попречен профил 12,00 м (7,0 м коловоз, тротоар 2x2,50 м).

- ул. Цветан Димов со попречен профил 14,00 м (9,0 м коловоз, тротоар 2x2,50 м).

- ул. бр. 11; ул. бр. 12; ул. бр. 14; ул. бр. 14а и ул. бр. 17 со попречен профил 14,20 м (7,0 м коловоз, тротоар 2x2,40 м и велосипедска патека 2x1,20 м).

- ул. бр.15 со попречен профил 31,0 м (2x6,0 м коловоз, тротоар 2x4,50 м, велосипедска патека 2x1,50 м и 7,0 м отворен канал за атмосферски води).

- ул. бр. 9 со попречен профил 22,0 м (9,0 м коловоз, тротоар 2x4,50 м, велосипедска патека 2x2,0 м).

- ул. бр. 8 со попречен профил 17,0 м (7,0 м коловоз, тротоар 2x3,50 м, велосипедска патека 2x1,50 м).

Стационарен сообраќај

Паркирањето е предвидено да се решава во рамките на поединечните градежни парцели, согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање и обезбедувањето на потребен број на паркинг места е услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба. Дефинирањето на потребните паркинг простори за секоја урбанистичка парцела ќе се утврди со изработката на Детални урбанистички планови и за определувањето на потребниот број на паркинг места според намената на градбите и нивната големина ќе се применуваат одредбите од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање.

3.2 Комунална инфраструктура

Водоснабдување

Појдовна основа и цел во развојот во водостопанството е да се обезбеди доволна количина квалитетна вода, првенствено за водоснабдување на населението и за сите други дејности кои произлегуваат од сегашниот и планираниот развој на градот. Долгорочното решавање на обезбеденост со вода на градот не треба да биде условено од материјалните можности, туку од неминовните потреби. Во идниот период развојот на водостопанството треба да се одвива во правец на уредување на режимот на водите, користењето на водите и заштита на водите, преку:

- третман на водата како економска категорија, односно како производ кој има своја цена, со што ќе се овозможи оптимално управување со водите при нивното комплексно користење;
- максимално користење на локалните површинските и подземните води како извори за водоснабдување;

- перманентно истражување на подземните води во обем што ќе ги дефинира потенцијалните ресурси;
- одредување заштитни зони на сегашните и идните можни изворишта (површински водотеци, подземни води и акумулации) и одредување на мерки за заштита и подобрување на нивниот квалитет;
- ревитализација и модернизација на системите за водоснабдување со цел да се намалат загубите на вода и да се зголеми степенот на искористеност;
- обезбедување вода за технолошки процеси со максимално рационализирање на потрошувачката, повеќекратно искористување на водата и осовременување на технолошкиот процес;
- запирање на трендот на влошување на квалитетот на површинските и подземните води;
- формирање на катастар на загадувачи;
- подобрување на квалитетот на водите до ниво на законски пропишаниот квалитет;
- ефикасно спречување на пороите и ерозијата на одредено подрачје со комплексно согледување на причините за нивната појава и комплексно решавање на проблемите.

Како највитален ресурс чија достапност е се поограничена, водата мора да се третира како добро од општ интерес, да се користи рационално, повеќекратно и повеќенаменски, во склад со долгорочни плански документи, врз основа на согласности и дозволи за користење како и под постојана општествена контрола. Обезбедувањето на потребните количини на вода не треба да се базираат само на изградба на нови зафати, туку е потребно примена на активности кои се поекономични и кои мора да бидат приоритетни во обезбедување на квалитетно и економично водоснабдување:

- Намалување на загубите на вода во водоснабдителните системи со рационално користење на водите, со замена на застарената мрежа и уградување на цевки со соодветни материјали и дијаметри;
- Проширување на мрежата согласно со ширење на градот;
- Модернизација во управувањето со водоснабдителниот систем.

Снабдување на градот со вода

Водоснабдувањето на градот се врши од повеќенаменската акумулација Турија на р. Турија на кота 394,00 мнв. Водата од барната кон градот се дистрибуира со цевковод Ф600 мм од кој на стационача 12+800 км. Се одвојува цевковод Ф350 мм со техничка вода за поранешен ЗИК Струмица. Од стационача 12+800 км цевковод со дијаметар Ф500 мм продолжува до фабриката за вода изградена на кота 282,50 мнв од каде пречистена вода за пиење се дистрибуира во градот и населените места. Вкупната должина на доводниот цевковод изнесува 14,05 км.

Количина на вода која се зафаќа изнесува 250 л/сек.

а) Градска водоводна мрежа

Од фабриката за вода, водата се дистрибуира во градот со цевковод $\Phi 400$ мм и цевковод $\Phi 300$ мм до индустриската зона. Градот е поделен на две зони-ниска и висока зона. За ниската зона изградени се два резервоари за вода од кои едниот со капацитет од 1250 m^3 се наоѓа во кругот на фабриката за вода на кота 280,0 мнв. Главниот резервоар за вода е изграден близу до локалитетот Свети петнаесет со капацитет од 5000 m^3 на кота 271,5 мнв. За висока зона изградени се два резервоари со капацитет од по 400 m^3 на кота 340,5 мнв. Снабдувањето на овие резервоари е преку дистрибутивната мрежа за ниска зона со пумпна станица со капацитет 40 л/сек. со која се црпи вода од цевковод $\Phi 400$ мм и преку цевковод со $\Phi 200$ мм водата се носи до резервоарите. Постоечките резервоари за вода со вкупен капацитет од 6250 m^3 за ниска зона и 800 m^3 за висока зона на градот ги задоволуваат потребите на градската водоводна мрежа.

б) Потребни количини на вода

За градот усвоена е водоснабдителна норма од 450 л/ден/жители, додека за селските населби 270 л/ден/жители. Вкупниот број на жители во градот изнесува 33825, додека во наведените села приклучени на водоводната мрежа-6421 жител. Со усвоената водоснабдителна норма ќе се покријат потребите од вода за населението, занаетчиството, индустријата која има потреба од санитарна вода потребите за полевање на зелените површини, миење на улици, поење на добитокот во селата и ќе се покријат загубите во водоснабдителниот систем кои се проценува на максимум 25%.

в) Потребни од вода за индустријата

Во градот е застапена преработувачка индустрија за кои е усвоено нормата за водоснабдување да изнесува $30,0 \text{ m}^3/\text{ден}/\text{ха}$.

Од градската водоводна мрежа во индустријата ќе се покријат само санитарните потреби, додека потребите од вода за технолошкиот процес ќе се задоволуваат од сопствени изворници.

г) Објекти на водоснабдителниот систем

Филтер станица

Според сегашните планови филтер станицата проектирана со капацитет од 240 литри/сек. ги задоволува потребите од санитарна вода за градот и селата во планскиот период.

д) Потребен резервоарски простор за градот

Постоечките резервоари за вода со вкупен капацитет од 6250 m^3 за ниска зона и 800 m^3 за висока зона на градот ги задоволуваат потребите на градската водоводна мрежа. Селските населби кои ќе бидат приклучени на градскиот водоснабдителен систем потребата од резервоарски простор ќе го решаваат самостојно според сопствените потреби.

е) Дистрибутивна водоводна мрежа

Проширувањето на градската водоводна мрежа ќе се одвива соодветно со проширувањето на градот. Проблем во водоснабдувањето е делот од градот над ул. Бетовенова која спаѓа во висока зона, а најголем број од куќите се дивоградби, изградени без план, без соодветна сообраќајна инфраструктура и на клизиште. Изградбата на новите објекти е стихийно и на

кота со која не може да се овозможи нормално водоснабдување од водоводната мрежа и од постоечките објекти. За да се овозможи нормално водоснабдување на тој дел од градот потребно е да се изврши урбанизација на просторот, односно изградбата на новите објекти да се изведе према соодветните прописи и максимално да се вклопат новоизградените објекти во планираната станбена зона.

Фекална канализациона мрежа

За одредување на капацитетот на мрежата усвоен е норматив од 80% од водоснабдителната норма. Количината на отпадните води во мрежата ќе се зголеми за 25% од инфилтрацијата на подземна вода.

Пречистителна станица за фекални отпадни води

Пречистителната станица за фекални отпадни води е проектирана и изградена со капацитет од 72000 ЕЖ. После соодветниот третман во станицата, пречистените води се испуштаат во река Тркајна. Технолошките отпадни води од индустриските комплекси неопходно е да бидат претходно пречистени во сопствени пречистителни станици и во канализациониот систем да се испуштаат води до степен на пречистеност кој одговара на процесот на пречистување на пречистителната станица. Неопходно е да се реши и проблемот со мешање на фекални и атмосферски отпадни води во делови од канализациониот систем, како би се овозможило и соодветно функционирање на пречистителната станица.

Атмосферски канализационен систем

За меродавна количина за димензионирање на атмосферската канализација усвоен е интензитетот на дождот од 120 л/сек/ха кој се јавува секоја втора година во времетраење од 15 минути. Коефициентот на истекување е земен во зависност од намената на површината, падот на теренот и процентот на изграденост на разни градски функции.

Зафатените атмосферски води ќе се испуштаат на одредени места во р. Водочица и р. Тркања како и во регулираните порои. За да се заштитат водите на природните водотеци од загадување со комунални и индустриски отпадни води во планскиот период до 2032 година во градот потребно е:

- проширување на атмосферската и канализационата мрежа на површината на целиот град согласно со неговото ширење,
- регулирање и уредување на коритата на постоечките водотеци со нивно редовно одржување.

Регулација на поројни води

Поројните води во градот се главно прифатени во системот на градската атмосферска канализација. За Св. Илијски порој постои Основен проект за негова регулација и градежните работи на реализацијата на проектот се во тек. Каналот е предвиден како регулиран отворен канал со ширина 6,0 м со трапезоидно корито со длабочина 1,5 м. Каналот е димензиониран според големината на сливното подрачје за големи води со

веројатност на појава од 1%, односно со повратен период од 100 години, тоа: $Q=15,1 \text{ m}^3/\text{sek}$.

За каналот Крушевска република постои Основен проект за регулација врз основа на кој на делот од ул. Пиринска до ул. Климент Охридски се изведува како затворен канал, додека од ул. Климент Охридски до излезот од планскиот опфат се води како регулиран отворен канал за кој исто така постои Основен проект. Градежните работи на реализација на двете делници од каналот се во тек. Останува за реализација делот од влезот во затворениот канал кај ул. Пиринска до излезот од планскиот опфат на запад, односно до прифаќањето на поројните води во каналот. За растоварување на каналот Крушевска Република од количеството на поројни води, изграден е затворен ободен канал кој ги зафаќа водите од сливот Ѓупски 3 со сливно подрачје од 35 ха, Ѓупски 4 со сливно подрачје од 21 ха и Ѓупски 5 со сливно подрачје од 25 ха и ги одведува во коритото на р. Тркања.

Регулација на водотек

Низ планскиот опфат од правецот север, низ индустриската зона на градот во правец кон исток минува реката Водочница. За нејзината регулација изработена е хидролошка студија уште во 1963 година и коритото на река Водочница еднаш е регулирано врз основа на главен проект изработен од Хидропројект Београд. Со таа регулација било предвидено земјано трапезно корито со изведба на каскади. Имајќи ја во предвид состојбата и загаденоста на коритото кое делумно е обрасено со водни растенија и делумно насипано, со руинирани каскади, во 2007 година изработен е нов проект за регулација и самата регулација е изведена на делот од пресекот со ул. Братство Единство до мостот на реката во правецот на с. Дабиље. При изработката на новиот проект водено е сметка пропусната моќ на коритото да одговара на големите води добиени од хидролошката студија, максималните брзини да бидат во рамки на дозволените според типот на почвата и облогата на коритото. Во реката во поголем период на годината течат мали количини на води во кои спаѓаат и градските атмосферски колектори. Од тие причини со проектот е предвидено минор корито за прифаќање на малите води и мајор корито за прифаќање на 50 годишни води. Минор коритото е предвидено како бетонско. Исто така, косините на Мајор коритото се предвидени со бетонска облога.

Минор коритото е димензионирано на количина на вода $Q = 1.2 \text{ m}^3/\text{sek}$ и е проектирано како бетонско со ширина на дно од 1,0 м, висина на корито од 0,6 м и наклон на косините 1:1. Мајор коритото е димензионирано за количина на вода $Q = 23,85 \text{ m}^3/\text{sek}$ како трапезно со ширина на дното од 7,0 м, висина на коритото од 2,0 м и наклон на косините од 1:1. Делот од дното на мајор коритото помеѓу косината на сидовите и минор коритото е предвиден да се затревни. Во наредниот период неопходно е да се заврши со регулацијата на коритото до влезот во планскиот опфат на градот на север. Околу коритото на реката е предвиден двостран заштитен појас од 10,0 м за планирање на несметан пристап за одржување на коритото и зеленило за уредување на целиот потег околу реката. Постоечките градби изградени во

заштитниот појас на реката се задржуваат и се дозволува нивна реконструкција, без зголемување на габаритот и висината во делот од градбите кој навлегува во заштитниот појас на реката. Коритото на Река Тркања поминува покрај југо-источниот дел од планскиот опфат. Според добиените податоци од водостопанство Струмичко Поле, профилот на реката е со ширина 40,0 м. Во планската документација е нанесен наведениот профил со дополнително планирање на двостран заштитен појас од 5,0 м за обезбедување услови за одржување на коритото на реката.

3.3 Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации

Електро-енергетска мрежа

Реонот на Струмица во електро-енергетскиот систем на Македонија е приклучен преку трафостаниците:

- Струмица 1 110/10 кВ; со два енергетски трансформатори 40 МВА и 31,5 МВА, Струмица 2 110/10 кВ; со енергетски трансформатори 14 МВА и 13,4 МВА.

Трафостаниците се приклучени на електро-енергетска преносна мрежа на Северна Македонија со 110 кВ далноводи:

- Струмица 1 - Радовиш на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од $3 \times 240/40 \text{ mm}^2$ со вкупна должина од 29,8 км;
- Струмица 1 - Сушица (Р. Бугарија) на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од $3 \times 240/40 \text{ mm}^2$ со вкупна должина од 16,9 км;
- Струмица 1 - Струмица 2 на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од $3 \times 240/40 \text{ mm}^2$ со вкупна должина од 1,9 км;
- Струмица 2 - Валандово на челично-решеткасти столбови и проводници од Ал/че, со попречен пресек од $3 \times 240/40 \text{ mm}^2$ со вкупна должина од 15,6 км.

Постојната електропреносна 110 кВ мрежа може целосно да го прими планираниот пораст на потрошувачката на електрична енергија. Со сегашната вкупна инсталирана моќност од 98,9 МВА трафостаниците Струмица 1 и Струмица 2 овозможуваат непречено и континуирано снабдување на конзумот. Преносните 110 кВ водови се димензионирани за да можат да го примат товарот до крајот на планскиот период. За водот Струмица 1 - Струмица 2 кој по целата своја должина минува низ градското подрачје предвидена е двострана заштитна зона по 10,0 м од осовината на водот.

Во случај на зголемена потрошувачка на електрична енергија, постојат услови за замена на постоечките трансформатори со поголеми или со изградба на нови трафо полиња во рамки на градежните парцели на ТС Струмица 1 и ТС Струмица 2. Планот предвидува реконструкција на постојната и изградба на нова среднонапонска, нисконапонска и мрежа за

јавно осветлување. Каблите на среднапонска и нисконапонска може да се изведуваат во сите јавни површини - сообраќајници, паркови и сл., додека за големи корисници и во рамките на нивните градежни парцели. За полагање надвор од јавните површини мора да се воспостави право на службеност. Електричната мрежа во наредниот плански период ќе се гради главно со подземни кабли. На подрачјето на градот Струмица е предвидено каблирање на сите надземни среднапонски далноводи кои претставуваат сериозна пречка за реализација на Урбанистичките планови и градбите во нивните плански опфати.

Се планира да се изврши дислокација или каблирање на следниве среднапонски водови и тоа:

1. Надземен 10(35)кВ далновод извод Околија во должина од $L=1,1$ км Ал-че $3 \times 50/8$ мм² да се дислоцира на делница од напојна ТС 110/10 кВ Струмица 2 - правец северноисточно од град
2. Надземен 10(20)кВ далновод извод Карбино 2 во должина од $L=0,5$ км Ал-че $3 \times 50/8$ мм² да се каблира на делница од напојна ТС 110/10 кВ Струмица 1 - правец северноисточно од град
3. Надземен 10(35)кВ далновод извод Карбино 1 во должина од $L=1,3$ км Ал-че $3 \times 35/8$ мм² да се каблира на делница од напојна ТС 110/10 кВ Струмица 1 - правец северно-западно од град
4. Надземен 10(20)кВ далновод изводи Карбино 3 и 4 во должина од $L=1,7$ км Ал-че $2 \times 3 \times 50/8$ мм² да се каблира на делница од напојна ТС 110/10 кВ Струмица 1 - правец северно-западно од град
5. Надземен 10(20)кВ далновод извод Клиница во должина од $L=1,7$ км Ал-че $3 \times 25/6$ мм² да се каблира на делница од напојна ТС 110/10 кВ Струмица 1 правец северно-западно од град.

Дистрибуцијата на електрична енергија до постоечките и планираните објекти ќе се врши на 10 кВ 10(20) кВ напонско ниво. Трасите на надземните среднапонски електрични водови кои минуваат низ градското јадро се планира да се заменат со подземни кабловски водови по должина на уличната мрежа во градот. Напојувањето на новите потрошувачи ќе оди преку постоечките 10(20) кВ кабли или нови, според потребната моќност. Точните локации на идните 10(20)/0,4 кВ трансформаторски станици и 10(20) кВ кабелска траса ќе се определат со планирање на ниво на ДУП и Проекти за инфраструктура. Во наредниот плански период се планира замена на надземната 0,4 кВ мрежа со изведба на кабловска подземна мрежа и приклучок до крајните корисници.

Современата комуникациска инфраструктура претставува нужна компонента за задоволување на потребите на современото живеење. Во градот Струмица оперираат 4 кабловски оператори: АД Телеком, Телекабел, Кабел нет и А1. Со нивната постоечка мрежа и инсталираните базни станици, покриено е целото подрачје на градот со кабловска и оптичка мрежа за интернет, телевизија и мобилна телефонија. Телекомуникациската мрежа делумно е изведена како подземна кабловска и делумно како надземна со самоносиви кабли поставени на бетонски и дрвени импрегнирани столбови. Карактеристично за мрежата е фактот дека се развивала према потребите на

корисниците без трајни планки решенија и присутно е дуплирање на мрежи кабли на различните оператори.

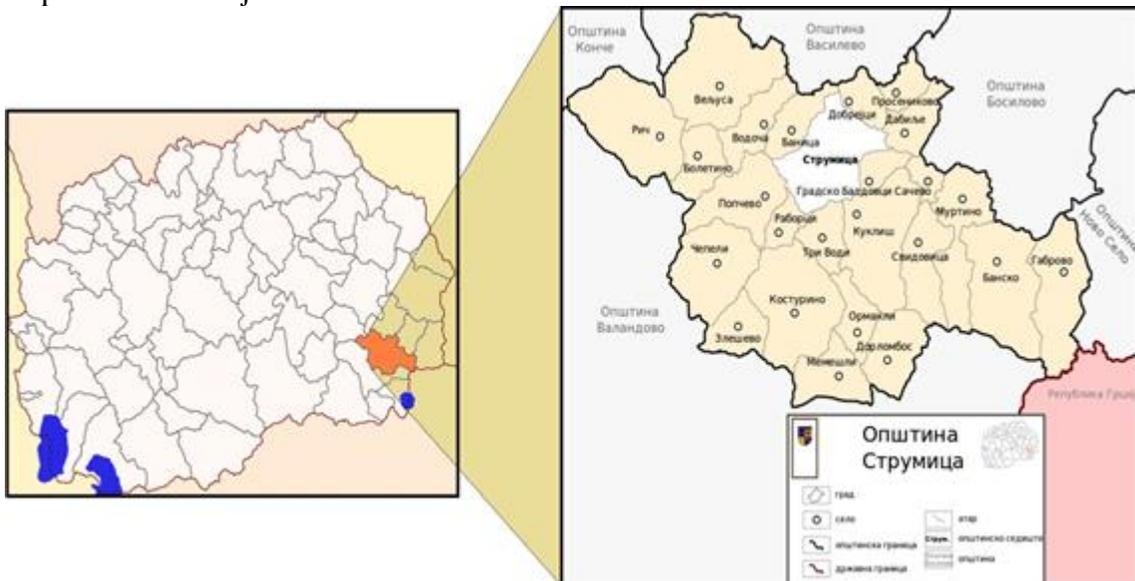
Гасоводен систем

Во Струмица веќе е во голем процент реализирана гасоводна инфраструктурна мрежа во изградениот дел од градот и активностите за нејзино постојано проширување се редовни на теренот. Имајќи во предвид дека до општина Струмица нема изградено национален цевковод за пренос на природен гас, единствено решение за гасификација на Струмица беше и сеуште е воспоставувањето на т.н. виртуелен гасовод. Тоа подразбира идентификација на блиска локација со пристап на природен гас, компримирање на гасот на висок притисок во метални резервоари, негов камионски транспорт до Струмица и декомпримирање на гасот пред внесувањето во локалниот дистрибутивен цевковод низ градот. Компримираниот гас со притисок од 250 бари се доставува до локацијата на декомпресиската станица во Струмица, лоцирана на ул. Климент Охридски на десната страна на влезот во Струмица од страната на Валандово, со специјални мат модули (резервоари за гас или цилиндри во контејнерските модули), кои од транспортната приколка се растовараат врз посебни платформи кои се приклучени на декомпресиската станица преку посебна гасоводна инсталација. Декомпресиската станица врши симнување на притисокот од 250 бари (колку што е притисокот во гасните модули) на работниот притисок на дистрибутивната гасоводна мрежа кој е 4 бари. Покрај оваа станица во проектот за гасификација на општина Струмица има предвидено уште една локација за изградба на втора декомпресорска станица, доколку за тоа има потреба, на десната страна на влезот во Струмица од населено место Дабиље. Дистрибутивната гасоводната мрежа во општина Струмица е изведена со полиетиленски цевки ПЕ 100 СДР 11, ИСО С-5, во профили од ДН355, ДН280, ДН250, ДН200, ДН160, ДН140, ДН110 и ДН90, Д63, ДН50, ДН40, ДН32 и ДН25, во согласност со важечките прописи за градење на ваков тип на гасоводи. Водени од специфичниот општествен карактер на градот и задоволување на неговите идни енергетски потреби, во претходните години е изградена дистрибутивна гасоводна мрежа во должина од 44.0 км. Во планскиот опфат на градот планирана е изградба на комплетна мрежа на гасовод, која во иднина кога ќе се создадат услови би се приклучила на доведен гасовод. За истата се предвидува идна разработка со урбанистички, проектни документации и сл. согласно актуелната законска регулатива. При изработка на истите да се применат техничките услови и нормативи од Правилникот за техничките услови и нормативи за безбеден транспорт на течни и гасовити јагленоводороди со магистрални нафтоводи и гасоводи и со нафтоводи и гасоводи за меѓународен транспорт („Сл. Весник на РМ” бр. 26/85 и 18/97).

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Општина Струмица се наоѓа во југоисточниот дел на Република Македонија, во Струмичката котлина што се простира на просечна надморска височина од 239 метри опколена со венец од планината Беласица, Огражден и Еленица со површина од 321.89 км². Општина Струмица се наоѓа на 156 км од Скопје и претставува најголемата и водечка општина на Југоисточниот регион. Се наоѓа во близина на крстосницата на границите со Бугарија и Грција, двете единствени соседни земји што се членки на Европската Унија и НАТО.

Географска положба на општина Струмица

Во оваа Општина живеат 49955 жители, од кои 25294 се жени и 24701 се мажи, населени во градот Струмица кој е седиште на Општината и во останатите 24 населени места кои ја сочинуваат Струмичката општина. Нејзиниот низински дел воедно е и најгусто населено подрачје во Македонија, со 100 жители на 1 км.

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Јавните патишта според нивното државно, економско, стопанско, сообраќајно значење и нивната изграденост се поделени на државни и општински. Според државното, економското, стопанското и сообраќајното значење, како и нивото на изграденост, дел од државните патишта се категоризираат како автопати, експресни патишта и магистрални патишта (А-патишта). Тие служат за поврзување на Република Северна Македонија

со европскиот патен систем и одржување на континуитет на меѓународната патна мрежа (меѓународните коридори - Е патишта), како и поврзување на патната мрежа со меѓународни патни гранични премини и сообраќајно поврзување со патиштата на соседните држави.

Општина Струмица има индиректен пристап на автопатот А1 преку регионалниот патен правец Р1401, индиректен пристап на магистралниот патен правец А3 преку Р1302, како и директен пристап на магистралниот патен правец А4.

Регионални патни правци кои поминуваат низ Општината се: Р1302, Р1401, Р1402, Р1403, Р2432 и Р2434.

Подолу е дадена близината на општина Струмица од важните инфраструктурни јазли (аеродроми, железница, пристаништа и гранични премини) како и до одредени поважни градови.

а) Близина до аеродром:

Струмица - Аеродром Скопје 132 км;

Струмица - Аеродром Св. Апостол Павле, Охрид 258 км;

Струмица - Аеродром Македонија, Солун, Р. Грција 147 км;

Струмица - Аеродром Софија, Софија, Р. Бугарија 237 км.

б) Близина до железница:

Струмица - Железничка станица Гевгелија - 48 км; Струмица - Железничка станица Миравци - 38 км; Струмица - Железничка станица Штип - 66 км.

в) Близина до пристаниште:

Струмица - Пристаниште Солун, Р. Грција - 124 км; Струмица - Пристаниште Драч, Р. Албанија - 422км;

Струмица - Пристаниште Бургас, Р. Бугарија - 572 км.

г) Близина до граничен премин:

Струмица - Граничен премин Дојран со Р. Грција - 46 км; Струмица -

Граничен премин Богородица со Р. Грција - 50 км; Струмица - Граничен

премин Ново Село со Р. Бугарија - 27 км; Струмица - Граничен премин

Табановце со Р. Србија - 163 км; Струмица - Граничен премин Блаце со Р.

Косово - 169 км; Струмица - Граничен премин Кафасан со Р. Албанија - 270

км.

4.1.2 Релјефни карактеристики

Целокупниот Струмички регион е поделен на ридско-планински во кој се застапени скалестите почви и рамничарски со алувијалните, смолниците, гајњачите и карбонатните видови почви. Поголем дел, односно 46% од обработливите површини припаѓаат на рамничарскиот релјефен дел кои се наоѓат на надморска височина од 250-300 м и се од првостепено значење за земјоделството во регионот. Тоа се површините покрај речното корито на реките Струмица, Тркања и Крива Река. Останатите 52% од површините припаѓаат на падинскиот дел, а 2% на ридскиот релјефен дел.

4.1.3 Геолошки карактеристики

Целокупниот Струмички регион е поделен на ридско-планински. Погolem дел, односно 46% од обработливите површини припаѓаат на рамничарскиот релјефен дел кои се наоѓаат на надморска височина од 250-300 м и се од првостепено значење за земјоделството во регионот. Ваквата географска положба, поволната клима и плодното земјиште, придонесло Струмичката област низ векови да биде важен крстопат на Балканот и Средна Европа.

Општина Струмица, припаѓа во Родопската зона, која го претставува централниот масив на Балканскиот Полуостров. Како резултат на неотектонски движења во Родопската маса, формирани се следните блокови: Беласички, Огражденско-Малешевски, Германско-Козјачки и Осоговски блок, како и следните три депресији: Кочанска, Славишка и Струмичка. Струмичкиот регион е опкружен со планините Беласица од југоисток, планината Огражден од североисток и планината Еленица од запад.

Овие планини припаѓаат на средниот дел на Српско-Македонскиот масив, кој до пренеотектонската фаза претставувал една целина, поделена на неколку сегменти со доцните Алпски ортогени процеси, што резултирало со формирање на депресији. Пред-Алпскиот сегмент Беласица е изграден на гнајсеви и гранитни шкрилци. Сегментот Беласица граничи со депресијата Струмица на север. Сегментот Огражден - Малешевски-Плачковица е гранитен масив кој е опкружен со биотски порфирни гранодиорити.

Во Струмичкото Поле, реката Струмица од својата лева страна ја добива притоката, река Турија, а од својата десна страна, реката Водочница. Покрај наведените, реката Струмица добива голем број други притоки.

Најрепрезентативни типови почви во оваа област се делувијалните и алувијалните почви.

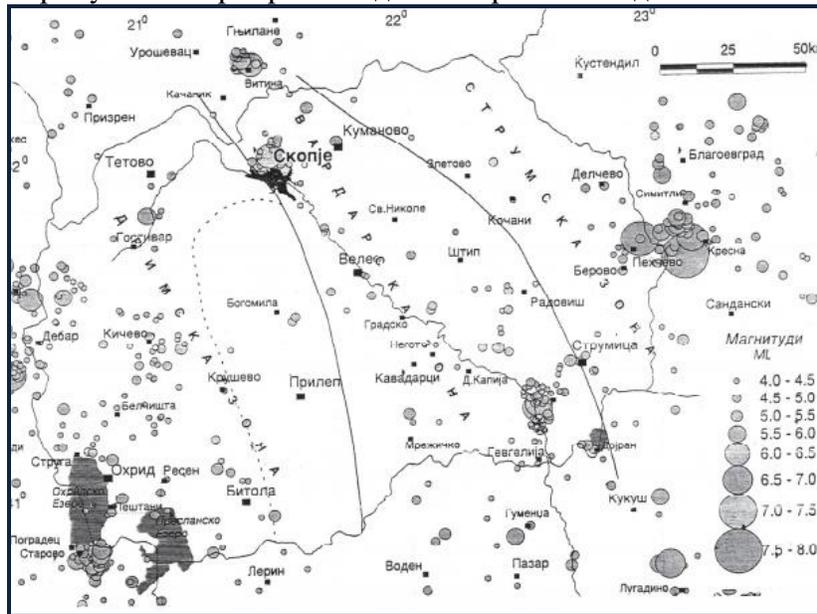
Специфичност на Струмичката долина е присуството на плиоценските езерски седименти кои се помешани со квартерни депозити од различно генетско потекло.

Тектонска карта на Република Македонија

4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот

Подрачјето на Струмица се наоѓа меѓу две сеизмички најмаркантни, а може да се каже и најопасни зони на Балканот. Вардарската сеизмогена зона долж реката Вардар од запад и Струмската сеизмогена зона долж долината на Струма. Споменатите епицентрални подрачја имаат постојано влијание врз терените на ова подрачје а максимална јачина од досега случените земјотреси изнесува 8° по МЦС. Земјотресите се предизвикани и од локалните епицентрални жаришта со максимална јачина од 6° по МЦС. На ова посебно влијание имаат инженерско геолошките услови на тлото врз кои е направена и следната глобална сеизмичка реонизација на теренот. Ридестиот простор, југозападно од Струмица, има сеизмичко поволни инженерско геолошки услови, котлинскиот дел северно и северозападно е сеизмички осетлива средина, додека рамничарскиот дел, источно од градот, е сеизмички доста осетлива средина и заедно со претходната категорија поседуваат сеизмички неповолни инженерско-геолошки услови на тлото. Во овој регион присутни се артерски издани на различна длабочина.

Сеизмолошка карта на Република Македонија

4.1.5 Хидролошки карактеристики

Водоснабдувањето на општина Струмица со индустријата се врши од акумулацијата Турија од 1978 година. Годишно Струмичкиот слив испорачува 5.5 - 6 милиони m^3 сива вода на ЈПКД Комуналец преку доводниот цевовод од браната Турија до фабриката за вода. Водоснабдувањето на Струмица до 1978 година е вршено од акумулацијата Водоча. Во акумулацијата Водоча се чуваат секоја година како резерва 1-1.5 милиони m^3 , во случај на прекин на водата од Турија. Во акумулацијата Турија секоја година се чуваат како резерва за градот 10 милиони m^3 вода. За наводнување на површините од

ХМС Турија годишно се испорачуваат од 3 до 18 милиони м³. Во ХМС Турија просечно се наводнуваат од 1000 до 2500 ха годишно. При наводнувањето водата минува низ турбините на ХЕЦ Турија, која е во сопственост на Електростопанство на Македонија и годишно се произведуваат од 500.000 до 1.200.000 kwh. Во ХМС Водоча годишно се наводнуваат од 400 до 600 ха, со просечна годишна потрошувачка на вода од 5-6 милиони м³ вода. Во општина Струмица од овој систем се наводнуваат земјоделски површини во атарите на Струмица, Баница, Водоча, Вељуса и Добрејци. Од населбите кои се дел од општината Струмица, од ХМС Турија се наводнуваат земјоделските површини само од Просениково. Водите од акумулацијата Маркова река, се користат за снабдување на Куклиш и Свидовица и за наводнување на 300 ха во атарите на Градско Балдовци и Куклиш.

Десна притока на р. Струмица е моноспитовскиот канал со 14,1 км речно корито. Во него од левата страна се влева реката Водочница со 15 км регулирано речно корито. Десна притока на Моноспитовскиот канал со 6 км регулирано речно корито е реката Тркања. Освен горенаведените во Струмичкиот регион во хидропотенцијалот придонесуваат и Водочница, Тополница, Штучка Река.

Особено важни за регионот се Мокринските извори, Смоларските и Колешинските водопади кои преставуваат своевидна туристичка атракција, а Смоларските водопади се прогласени за споменик на природата.

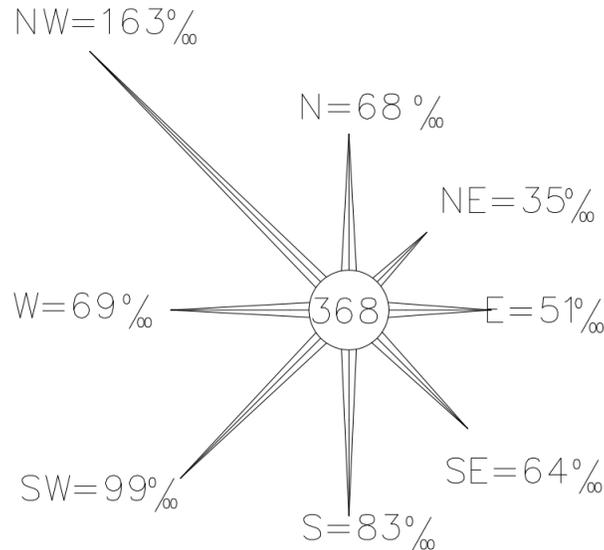
Река Струмица и река Турија

4.1.6 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Општина Струмица се наоѓа во рамките на Струмичката долина опкружена со планините Беласица од југоисток, планината Огражден од североисток и планината Еленица од запад.

Специфичната географска и топографска положба на Струмичкиот регион ја карактеризираат две зонални клими. Субмедитеранска, со поголемо или помало вкрстосување со источно-континентална клима чија испреплетеност на регионот му дава посебен белег, долги топли лета со високи среднодневни температури и намалено годишно количество врнежи и намалени зимски температури со појава на ветрови од сите правци. Просечната годишна температура на воздухот е 13,1°C со највисоки месечни

температури во јули 23,9°C и најниски во јануари 1,7°C. Во Струмица просечно годишно ниво на воден талог е 604 мм, додека маглите се појавуваат околу 25 дена и тоа во ноември, декември и јануари.

Ружа на ветрови

Струмичкиот регион се одликува со долг период на сончеви денови и со висок светлосен интензитет што позитивно влијае на фруктификацијата. Има околу 230 сончеви денови. Сончевиот сјај трае просечно 2.377 часа годишно.

Во просек денови со магла се 20 дена во годината и тоа во ноември, декември и јануари. Поради субмедитеранските влијанија од Егејското Море и влијанието на континенталната клима, климатските услови во Струмичкиот регион се карактеризираат со намалено годишно количество врнежи, засилена аридност и менлив плувометриски режим со намалена зимска температура.

Во Струмица, просечно годишно паѓа 547,2 мм воден талог со максимум во есен и пролет (април-мај), додека долготрајните суши (над еден месец) се ретка појава (2%). Измерени се 160 денови со мраз (декември-јануар) и 18 снежни денови.

4.1.7 Население

Општина Струмица има вкупно 49995 жители според статистичките податоци од Пописот во 2021 година. Во општина Струмица има 25 населени места.

Со развојот на стопанството на општина Струмица, особено со стимулирањето на приватниот и бизнис секторот, како и поттикнувањето истиот да се развива со зголемена динамика, општина Струмица ги превзема сите потребни чекори за создавање услови за брз и сестран развој на земјоделското стопанството, индустријата и туризмот се со цел стекнување статус на развиена економски моќна општина. Отварањето на нови

производствени погони и ревитализација на постоечките ќе биде еден од главните приоритети на општина Струмица во сегашниот и наредниот период, како би можело сето работоспособно население на оваа општина да најде свое вработување и обезбеди егзистенција на своето семејство.

Број на жители по населени места:

<u>Реден број</u>	<u>Населено место</u>	<u>Мажи</u>	<u>Жени</u>	<u>Вкупно</u>
<u>1</u>	<u>Баница</u>	<u>624</u>	<u>567</u>	<u>1191</u>
<u>2</u>	<u>Банско</u>	<u>1216</u>	<u>1198</u>	<u>2414</u>
<u>3</u>	<u>Белотино</u>	<u>7</u>	<u>6</u>	<u>13</u>
<u>4</u>	<u>Вељуса</u>	<u>458</u>	<u>432</u>	<u>890</u>
<u>5</u>	<u>Водоча</u>	<u>116</u>	<u>111</u>	<u>227</u>
<u>6</u>	<u>Габрово</u>	<u>102</u>	<u>100</u>	<u>202</u>
<u>7</u>	<u>Градско Балдовци</u>	<u>299</u>	<u>327</u>	<u>626</u>
<u>8</u>	<u>Дабиле</u>	<u>803</u>	<u>844</u>	<u>1647</u>
<u>9</u>	<u>Добрејци</u>	<u>765</u>	<u>742</u>	<u>1507</u>
<u>10</u>	<u>Дорломбос</u>	<u>29</u>	<u>23</u>	<u>52</u>
<u>11</u>	<u>Злешево</u>	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>=</u>
<u>12</u>	<u>Костурино</u>	<u>448</u>	<u>447</u>	<u>895</u>
<u>13</u>	<u>Куклиш</u>	<u>1119</u>	<u>1053</u>	<u>2172</u>
<u>14</u>	<u>Мемешли</u>	<u>9</u>	<u>7</u>	<u>16</u>
<u>15</u>	<u>Муртино</u>	<u>898</u>	<u>842</u>	<u>1740</u>
<u>16</u>	<u>Орманли</u>	<u>5</u>	<u>2</u>	<u>7</u>
<u>17</u>	<u>Попчево</u>	<u>113</u>	<u>108</u>	<u>221</u>
<u>18</u>	<u>Просениково</u>	<u>631</u>	<u>592</u>	<u>1223</u>
<u>19</u>	<u>Раборци</u>	<u>36</u>	<u>41</u>	<u>77</u>
<u>20</u>	<u>Рич</u>	<u>157</u>	<u>158</u>	<u>315</u>
<u>21</u>	<u>Сачево</u>	<u>237</u>	<u>206</u>	<u>443</u>
<u>22</u>	<u>Свидовица</u>	<u>155</u>	<u>137</u>	<u>292</u>
<u>23</u>	<u>Струмица</u>	<u>16474</u>	<u>17351</u>	<u>33825</u>
<u>24</u>	<u>Три Води</u>	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>=</u>
<u>25</u>	<u>Чепели</u>	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>=</u>

4.1.8 Културно наследство

Културно-историските обележја на градот Струмица, датираат уште од најраните времиња на човековата историја. Регистрирани се населби од неолитот, енеолитот, римскиот, како и доцноантичкиот средновековен период. Еден од најпрепознатливите белези на општина Струмица е археолошкиот локалитет Цареви Кули. Други занчајни археолошки локалитети за Општината се: Градско паркче (Некропола од доцно античко време), Марково Кале (Утврдена населба и некропола од римско време), Мачук (палата од доцно античкото време), Катастарска парцела 3.730

(Некропола од доцно античкото време), Орта џамија-(средно вековна црква и некропола), Самарница - (Некропола од римско време I-II век), Св. 15 Тивериополски маченици (Комплекс на старо-христијански цркви), Струмица - Тивериопол (Градска населба од доцно античкото и старо христијанското време), Баница (Некропола од доцно античко време), Мерата (Термален објект од доцно античко време), Св. Ѓорѓи (Средновековна црква) и Струмин Гроб (средновековен гроб).

Археолошки локалитет Цареви Кули и Струмин Гроб

На територијата на Струмица, денес постојат следниве културни институции: Национална установа-центар за култура Антон Панов, НУ Завод за заштита на спомениците на култура и музеј; Општинска матична библиотека Благој Јанков Мучето. Значајни културни манифестации, со долга традиција, во градот Струмица се:

Струмичкиот Карневал, Струмичката ликовна колонија, Фестивал на камерен театар Ристо Шишков, Меѓународен филмски и видео фестивал на југоисточна Европа Астер Фест, Меѓународен фестивал на карикатура и афоризам и др.

Од архитектонско наследство, на територијата на општина Струмица, најзначајни се следниве: Собрание на општина Струмица, Хотел Српски Крал, Феудална Кула, Турска Пошта, Стара Струмичка чаршија.

Од религиозните објекти на територијата на Општината има три католички цркви, седум џамии, три евангелистички методистички цркви и регистрирани се над 50 објекти од православен карактер (цркви и манастири).

Религиозни објекти од православен карактер-цркви и манастири:

- Црквата Св. Кирил и Методиј се наоѓа во стариот дел на Градот, изградена е во 1750 година.
- Св. Петнаесет тивериополски маченици сведочи за Градот во доцно античкиот период.
- Црквата Св. Леонтиј се наоѓа во село Водоча, на оддалеченост од 4 км од Струмица;
- Св. Богородица Елеуса (Милостива) или Вељушки манастир-манастир во селото Вељуса, 7 км западно од Струмица.

Религиозни објекти од католички карактер-католичка цркви и манастири:

- Црквата Успение на Пресвета Богородица;
- Црква Св. Иван Крстител и

- Манастир на Општетството на сестрите Евхаристинки.
Религиозно објекти од евангелистичко методистички карактер:
- Евангелистичко-методистичка црква во градот Струмица;
- Евангелистичко-методистичка црква во с. Вељуса;
- Евангелистичко-методистичка црква во с. Муртино;
Религиозни објекти од муслимански карактер-џамии:
- Џамијата Сејид Нур Ел Араби-е градска џамија за припадниците од муслиманска вероисповед, која е изградена во 1993 година.
- Стара Џамија - Баница, годината на градба е непозната, меѓутоа начинот на градење и стилските особености, укажуваат дека градбата потекнува од 16 VI век;
- Орта Џамија - оваа џамија, потекнува од визнатискиот период. Всушност, на местото на џамијата, прво било црква, меѓутоа по доаѓање на Османлиите на Балканот била претворена во џамија. Денеска, овој објект претставува археолошки локалитет и музеј.

4.1.9 Индустрија

Во Општина Струмица постои релативно развиена индустрија и тоа за преработка и повисока финализација на примарно земјоделско производство, кланици и конзумни млекарници во приватниот сектор, како и капацитети за конзервирање и пакување на земјоделски производи. Најзастапена индустриска гранка е текстилната - производство на предиво, тешка и лесна конфекција.

Истовремено, оваа гранка вработува најголем дел од работоспособното население. Посебно треба да се нагласи дека текстилната индустрија во која има вработено околу 2100 работници во главно во производството на предиво, како и производство на лесна и тешка конфекција. Застапена е и мелничко-пекарската индустрија, како и занаетчиско-слаткарски работилници. Дрвната индустрија е преставена преку повеќе производствени капацитети кои произведуваат мебел, столарија и дрвена амбалажа. По распаѓањето на единствениот дрвно-преработувачки капацитет на територијата на Општина Струмица-ДИЈОС Струмица се формираа повеќе капацитети кои се занимаваат со примарна и финална обработка на дрво, како и производство на мебел. На овие простори се сконцентрирани и капацитети на металопреработувачката и електронската индустрија која е во постојан подем. Во Општина Струмица егзистира фабрика за производство на тули Еленица.

Деловни субјекти по сектори во општина Струмица споредено со Р.С. Македонија:

СЕКТОР	Број на претпријатија		Број на претпријатија		Број на претпријатија	
	2018		2019		2020	
	Струмица	Р. С. Македонија	Струмица	Р. С. Македонија	Струмица	Р. С. Македонија
Земјоделство, лов и шумарство	57	2 546	67	2 605	65	2 414

Рударство и вадење камен	7	205	8	221	8	201
Преработувачка индустрија	273	8 033	290	8 362	259	8 011
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	3	186	4	224	3	198
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад; санација на околината	5	250	9	260	8	248
Градежништво	121	4 938	122	5 270	122	5 263
Трговија на големо и мало, поправка на возила, мотоцикли, предмети за лична употреба и за домаќинствата	1003	22 950	988	23 140	940	22 191
Транспорт и складирање	138	5 667	134	5 780	119	5 625
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	135	4 597	144	4 777	149	4 694
Информации и комуникации	43	1 856	50	2 041	49	2 069
Финансиски дејности и дејности на осигурување	17	448	17	470	19	473
Дејности во врска со недвижен имот	13	575	12	645	12	608
Стручни, научни и технички дејности	260	7 261	265	7 636	257	7 651
Административни и помошни услужни дејности	35	1 752	44	1 962	41	1 856
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	4	264	4	264	4	260
Образование	36	1 222	39	1 289	38	1 277
Дејности на здравствена и социјална заштита	117	3 357	113	3 241	112	3 304
Уметност, забава и рекреација	36	1 404	49	1 753	41	1 655
Други услужни дејности	139	4 804	182	5 974	148	5 063
Дејности на домаќинствата како работодавачи	....	...	...	...	...	...
Дејности на екстратериторијални организации и тела	...	...	...	...	...	...
ВКУПНО	2 442	72 315	2 541	75 914	2 394	73 061

Електро индустријата и металопреработувачката е застапена преку микро производните капацитети со следниве производи: струјомери, пресувани делови и производство на метална галантерија од лим, каси, сефови, сигурности врати, противпожарни ормари, алуминиумска браварија итн.

За преработка и повисока финализација на примарното земјоделско производство постојат капацитети за производство на конзервиран зеленчук, преработка на млеко и месо, фабрика за обработка и ферментација на тутун, мелничко-пекарска индустрија, мини производствени погони за производство на слатки и слично.

Значи, може да се констатира дека главни стопански гранки во општината се земјоделството, застапено претежно во индивидуалниот сектор, текстилната и дрвнопреработувачката, мелничкопекарската како и

индустријата за преработка на земјоделски производи и производи од месо и млеко.

Особено значајна за општината е металопреработувачката и електронската индустрија, во која сеуште има недоволно искористени капацитети. Неискористеност на капацитетите сеуште постои во земјоделството. Општината има потенцијал за развивање на производството на еколошки чиста храна.

Рударсѝво

Општина Струмица располага со наоѓалишта на неметали. Експлоатацијата на неметалите датира од 1955 година кога е основан рудникот Огражден. Првите ископани количини се употребени во Скопската стакларница. Како резултат на зголемената побарувачка за кратко време процесот на копање на рудата се подобрува.

Зголемената побарувачка на неметалите наметнува потреба од осовременување на процесот на мелење на рудата, кој во почетокот се одвивал со примитивни мелници. Во 1968 година е пуштена во работа автоматска мелница така што денес производството во рамките на АД за Неметали Огражден - Струмица е ставено во функција на состојбите и побарувањата на пазарот.

Рудник Огражден

Енормните резерви на фелдспатна и карбонатна минерална суровина, флексибилноста на постројките за подготовка на истите, како и високиот степен на контролирање на квалитетот на материјалот, овозможуваат потполно задоволување на потребите на купувачи по количина и квалитет.

Земјоделсѝво

Струмичкиот регион е најголем земјоделски производител во Македонија особено на градинарските култури. Во 2017 година од вкупното производство во Македонија, во општина Струмица биле произведени 58% од краставиците, 32% од доматиите, 22% од пиперот и 17 % од зелката. Вкупно земјоделски површини во Општина Струмица според последниот Попис на земјоделство од 2017 година на Државниот завод за статистика има 5187,35 ха и тоа по категории на земјиште.

Преглед на земјиште во општина Струмица:

Реден број	Категории на земјиште	Површина во ха
1	Ораници	4708,25
2	Овоштарници	144,55
3	Лозја	143,09
4	Ливади	134,20
5	Пасишта	57,09
6	Расадници	0,18
ВКУПНО		5 187,36

Сџочарсџво

На епизоотилошкото подрачје Струмица егзистираат околу 15.000 грла чупункари (крави, биволи, волови, телиња). Заради усогласување со Европското законодавство беше донесен Законот за идентификација и регистрација на животните. Со цел реализација на законот на територијата на град Струмица досега е извршено трајно обележување и оматичување на 13.000 говеда.

Шумарсџво

Вкупната површина под шуми во општина Струмица изнесува 18.860 (ха). Високостеблени површини спаѓаат: бука 1.373 (ха) или 7,2%, горун - 243 (ха) или 1,2%, црн бор - 570 (ха) или 3,0%, насади и култури 12 (ха) или 0,06% и четинари 122 (ха) или 0,6%.

Нискостеблени површини спаѓаат: бука 353 (ха) или 1,8%, горун 4.539 (ха) или 24%, благун 2.198 (ха) или 11,6%, плоскач 6.491 (ха) или 34,4%, Б.габер 1.161 (ха) или 6,1%, О. лисјари 1.199 (ха) или 6,3% и О. четинари 30 (ха) или 0,1%, Шикари 568 (ха) или 3,0%. Согласно сопственоста 9,2% се во приватна сопственост.

Површините на исечени шуми се движат од 228 (ха) во 1999 година до 315 (ха) во 2004 година што е за 38% повеќе.

Управувањето со шумите е во надлежност на правните субјекти: Македонски шуми, Струмички слив и Комуналец. Наведените субјекти водат грижа и за репродукција на шумскиот фонд со засадување на садници, со тоа што активно е вклучена општина Струмица и невладиниот сектор.

Енерџејшка

За електричната мрежа во Општината и регионот, во целина, е задолжено претпријатието ЕВН Македонија-Кец Струмица. Должината на електричната мрежа изнесува 892 км, од која 103 км е поврзана кабловски. Опфатени се сите населени места преку две трафостаници од 110/10 кВ и 240 трафостаници од 10/04 кВ, од кои 145 се сопствени и 95 туѓи.

Енерџејска инфраструктура - гасоводен сисџем

Позитивното искуство од користење на природен гас како примарен енергенс во развиените европски земји и придобивките кон општеството ќе ги има со користење на истиот, беа поттик за отпочнување на изградба на дистрибутивна гасоводна мрежа низ градот Струмица. За остварување на

целта со одлука на совет на општина Струмица беше основано ЈП за енергетски дејности Струмица - Гас - Струмица. Главни дејности се следни:

- Дистрибуција на природен гас;
- Управување со системот за дистрибуција на природен гас;
- Снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас.

Главна цел за основање на ЈП Струмица - Гас и Проектот за гасификација на општина Струмица е зголемување на конкурентноста на локалната економија преку овозможување пристап на сите корисници до најевтиниот реагнес, природен гас и подобрување на квалитетот на животот на заедницата. Гасификацијата се одвива по принципот на виртуелна гасификација што подразбира компресија и декомпресија на гасот.

Изградени се 40.100 м дистрибутивна гасоводна мрежа на која има приклучено 286 потрошувачи од категоријата домаќинства, 20 од категоријата стопанство и 21 јавна институција.

До крајот на 2025 година вкупната дистрибутивна гасоводна мрежа во општина Струмица ќе биде 52.100 м или 68% покриеност на градот.

Со зголемување на дистрибутивната гасоводна мрежа се очекува и зголемување на бројот на нови корисници кои ќе бидат приклучени на истата.

Со зголемување на дистрибутивната гасоводна мрежа и бројот на корисници на природен гас се зголемуваат и потребните количини на природен гас. Оттука, се предвидени следните количини на природен гас:

Година	2021	2022	2023	2024	2025
Количина на продаден природен гас nm ³	1.140.000	1.140.000	1.650.000	1.900.000	2.150.000

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, тлото, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Квалитетот на воздухот

За анализа на еден од најсуштинските медиуми на животната средина-воздухот, во однос на неговиот квалитет, на територијата на општина Струмица, се наметна потребата од идентификација на сите можни загадувачи, како што се: индустријата, сообраќајот, земјоделството, урбаното живеење и др.

Согледувајќи ги сите овие аспекти, а имајќи го предвид и влијанието од климатските услови во подрачјето, се дефинира една состојба, која во голема мера дава насоки и препораки за идно дејствување.

На територијата на општина Струмица, индустриски субјекти/инсталации, кои работат по ИСКЗ режимот, се следниве: Агропроизвод сепарација, Огражден Мемешли сепарација, Бетон и бетонска база, Пелагонија, Адинг градба, Бони Интерградба, Портланд, ИН МАК Бетон, Алмакс, Огражден Микромикс, Огражден Неметали, Грозд, Жито Струмица, ИГМ Еленица, Моша Пијаде ЗИК и Кланица со ладилник. Издавањето на ИСКЗ дозволите е во континуитет.

Загадувањето на воздухот е резултат на емисии на загадувачки супстанции од стационарни и мобилни извори, преку одвивање на хемиско-технолошки процеси, биохемиски процеси и процеси на согорување на горивата.

Дистрибуција на загадувачките супстанции во околината и појава на нивна зголемена концентрација во воздухот и влијанието на квалитетот на воздухот врз живиот свет, се исто така, важни чинители во одредувањето на состојбата на квалитетот на воздухот. Во сегашни услови, основни извори на загадување на амбиентниот воздух се: а) мобилни извори (застарениот возен парк) и б) загадувањата од стационарни извори (користење нафта, нејзини деривати и дрвото како енергетски ресурси за загревање во домаќинствата).

Сообраќајот е мобилен динамичен линиски извор на загадување што се протега долж сообраќајниците во самиот град, со поголема концентрација на поголемите крстосници.

Имајќи ги предвид бројот, типот и капацитетот на застапената индустрија и другите деловни субјекти во општина Струмица, бројот на возила и интензитетот на патниот сообраќај, како и употребата на нафтата, нејзините деривати и дрвото како енергетски ресурси, генерално може да се каже дека загадувачките супстанции во воздухот се во рамките на дозволените концентрации.

Со заложба на Министерството за Животна средина и просторно планирање се постави станица за мониторинг на амбиентниот воздух во дворот на Општа болница до здравствениот дом.

Со поставување на станицата за мониторинг на амбиентниот воздух Струмица за прв пат доби официјални податоци за состојбата на воздухот врз основа на кои може да се превземат мерки како што е Акционен план за подобрување на амбиентниот воздух и План за амбиентен воздух. На 25.01.2018 година станицата официјално беше приклучена на републичката мрежа за мониторинг на квалитетот на воздухот на Министерството за

животна средина и просторно планирање (МЗЖСПП). Следењето на податоците на концентрациите може да се следат на Веб страната на МЗЖСПП. Од тој датум па до денес се добиваат релевантни податоци за состојбата со загаденоста на амбиентниот воздух.

После изминати неполни 10 месеци на работата на мониторинг станицата поставена во дворот на Општа болница и следејќи ги параметрите на супстанцииите во амбиентниот воздух изработен е Акционен план за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух и Мерките и активностите за имплементација на Акциониот план кои беа усвоени на седница на Советот на Општина Струмица одржана на 31.12.2018 година, кој претставува склоп на мерки за алармирање и информирање на јавноста и во август 2019 година беше изработен и Планот за намалување на загадувањето и подобрување на квалитетот на воздухот 2019-2024 година исто така, донесен на седница на совет.

Одделението редовно ја следи состојбата на воздухот согласно извршените континуирани мерења на квалитетот на амбиентниот воздух од Државниот Автоматски Мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух (ДАМСКАВ) на дневно, месечно и годишно ниво, за кој има табеларен приказ за дневните вредности на воздухот за 365 дена во годината.

Согласно Националниот план за заштита на амбиентниот воздух во Република Македонија (2013-2018 година), донесен во декември 2012 година, утврдени се стратешките правци за подобрување на квалитетот на воздухот на целата територија на Република Македонија, дел од нив се следните:

- Надоградба и редовно ажурирање на катастарот за медиумите на животната средина со доволен опсег на податоци;
- Воспоставување на локални мониторинг мрежи за квалитет на воздух од страна на ЕЛС и други.

Други релевантни стратешки документи, од голема важност за заштита и подобрување на амбиентниот воздух во Република Македонија се:

- Националниот Акционен План за животна средина II, усвоен во 2006 година;
- Националната Стратегија за апроксимација на ЕУ законодавството за животна средина усвоена во 2009 година, со Секторска Стратегија за апроксимација за воздух и Детални Планови за апроксимација на најприоритетните ЕУ Директиви;
- Национален Акционен План за ратификација и спроведување на Протоколот за тешки метали, Протоколот за ПОПс и Гетебуршкиот протокол кон конвенција за далекусежно прекугранично загадување на воздухот, донесен во 2010 година;
- Национална Стратегија за инвестиции во животната средина, усвоена во 2010 година;
- Втора Национална Комуникација за климатски промени, усвоена во 2009 година;
- Стратегија за развој на енергетика на Република Македонија до 2030 година;

- Стратегија за унапредување на енергетска ефикасност во Република Македонија до 2020 година;
  - Базна Студија за обновливи извори на енергија на Република Македонија;
  - Национална Стратегија и Национален План за управување со отпадот во Република Македонија;
  - Вкупен извештај за состојбата во животната средина за периодот 2019-2022 година - општина Струмица;
  - Национална Стратегија за транспорт на Република Македонија и
  - Индустриска политика 2009-2020 година.
- Евидентирани проблеми се:
- Отсуство на инвентар на загадувачи;
  - Недостаток на податоци за емисиите на загадувачки супстанции и квалитетот на воздухот (катастар на загадувачи);
  - Отсуство на процена на здравствените и ризиците по квалитетот на медиумите во животната средина од штетното влијание на емисиите во воздухот;
  - Недоволна соработка на инволвираните страни во процесот на управување со воздухот (централно ниво-локално ниво-инсталации);
  - Постојат индивидуални ложишта (индустриски и индивидуални), кои влијаат на влошување на квалитетот на воздухот;
  - Емисии во воздух како резултат на спалување на канти и контејнери за отпад, печки на отпадно масло и од производство на вар со спалување на отпадни гуми во с. Костурино;
  - Неискористеност на геотермалниот потенцијал во општина Струмица.
- Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на загадувањето на воздухот во општина Струмица, се:
- Воспоставување Катастар на загадувачи и загадувачки супстанции;
  - Контрола над исполнувања на барањата од ИСКЗ дозволите, студиите за ОВЖС и елаборатите за заштита на животната средина од страна на инспекциските органи (централно и локално ниво);
  - Подготовка на студија за влијанието на аерозагадувањето врз здравјето на луѓето, заради детекција на ризиците по здравјето на луѓето од загадениот воздух;
  - Воспоставување здравствено-еколошки индикатори за процена на ризиците по здравјето на децата од загадениот воздух;
  - Замена на енергетските котли од мазут, нафта, јаглен или дрво на природен гас;
  - Стимулрање на приклучување на индивидуалните објекти за домување и индустриските капацитети за приклучување на гасоводната мрежа;
  - Подготовка на Студија за искористување на геотермалниот потенцијал во општина Струмица и
  - Биомониторинг со видови на мов (акумулација на атмосферски загадувачки супстанции во видовите мов собрани in situ).

Квалитетот на водите

Состојбата со квалитетот на водите првенствено се однесува на: водоснабдувањето (системи за водоснабдување и поединечни извори), нивното искористување (за задоволување на потребите на населението, индустријата и земјоделството) и собирањето и одведувањето на искористените (отпадните) и атмосферските води.

Со објектите и инсталациите, кои го сочинуваат водоснабдителниот систем на територијата на општина Струмица, управува ЈПКД Комуналец-Струмица.

Општина Струмица има вкупно 49955 жители, од нив околу 99% се покриени со водоснабдителниот систем и тоа преставува бројка од околу 8.600 домаќинства. Водоснабдувањето на општина Струмица со индустријата се врши од акумулацијата Турија од 1978 година. Годишно Струмичкиот слив испорачува 5.5 - 6 милиони м³ сива вода на ЈПКД Комуналец преку доводниот цевовод од браната Турија до фабриката за вода. Водоснабдувањето на Струмица до 1978 година е вршено од акумулацијата Водоча.

Во акумулацијата Водоча се чуваат секоја година како резерва 1-1.5 милиони м³, во случај на прекин на водата од Турија. Во акумулацијата Турија секоја година се чуваат како резерва за градот 10 милиони м³ вода. За наводнување на површините од ХМС Турија годишно се испорачуваат од 3 до 18 милиони м³. Во ХМС Турија просечно се наводнуваат од 1000 до 2500 ха годишно. При наводнувањето водата минува низ турбините на ХЕЦ Турија, која е во сопственост на Електростопанство на Македонија, и годишно се произведуваат од 500.000 до 1.200.000 kWh. Во ХМС Водоча годишно се наводнуваат од 400 до 600 ха, со просечна годишна потрошувачка на вода од 5-6 милиони м³ вода. Во општина Струмица од овој систем се наводнуваат земјоделски површини во атарите на Струмица, Баница, Водоча, Велуса и Добрејци.

Од населбите кои се дел од општината Струмица, од ХМС Турија се наводнуваат земјоделските површини само од Просениково.

Водите од акумулацијата Маркова река, се користат за снабдување на Куклиш и Свидовица и за наводнување на 300 ха во атарите на Градско Балдовци и Куклиш.

Водоснабдителни ресурси

Акумулација Турија

Водоснабдувањето на населението во Општината се врши преку акумулацијата Турија, како главен водоснабдителен ресурс, кој се наоѓа на реката Турија, на приближно 18 км од градот Струмица и е со капацитет од 48 милиони м³ и се користи за наводнување на 10.000 ха обработливи земјоделски површини во Струмичкото Поле.

Брана Турија се наоѓа во сливот на р. Турија 4 км спротивно од с. Доброшници и 16 км северно од Струмица. Спаѓа во типот на камено-земјени брани со централно глинено јадро благо наклонето кон спротивната косина.

Изградена е во периодот од 1968-1971 година, а пуштена е во експлоатација во 1973 година. Наменета е за водоснабдување на град Струмица и индустријата, наводнување на дел од Струмичкото поле со површина од 10.050 ха и за добивање на хидроенергија со двоенаменско користење на водата или во случај на појава на прелив. Со Акумулацијата Турија со бруто запремина од 50.350.000 м³ се овозможува повеќегодишно израмнување на билансот на водите на река Турија.

Во периодот од 1984-1985 година изградена е ХЕЦ Турија. За нејзините потреби водата се зафаќа од челичниот цевовод и се води до две францисови турбини, а потоа водата ослободена од енергијата пак се враќа во доводниот канал. Инсталирана снага на ХЕЦ Турија е 2,02 MW, а инсталираниот проток е 4,6 м³/сек при што во сезона за наводнување можат да се произведат до 2.000.000 KWh електрична енергија.

Акумулација Водоча

Брана Водоча се наоѓа во сливот на р. Водоча 4,5 км спротивно од с. Водоча и 14 км западно од Струмица. Градена е во периодот од 1962-1965 година, а со користење на водите за наводнување е започнато во 1966 година.

Спаѓа во типот на камено земјени брани со нафрлен и распаднат шкрилец. Намената и е за наводнување на дел од Струмичкото поле со површина од 3100 ха и како резерва за водоснабдувањето на град Струмица.

Акумулација Маркова Река

Хидросистемот Маркова Река - Струмица е наменет да обезбеди вода за водоснабдување на околу 5000 жители во населените места Куклиш и Свидовица и вода за наводнување на околу 300 ха плодно земјоделско земјиште во атарот на населените места Куклиш, Свидовица и Градско Балдовци.

Хидросистемот го сочинуваат следните основни целини:

- Брана со акумулација Маркова Река
- Воден цевовод од браната до разделната шахта за водоснабдување и наводнување
- Систем за водоснабдување
- Систем за наводнување.

Браната Маркова река е насипна (камено-земјена) брана со централно глинено јадро, филтерски слоеви и косини од нафрлан камен. Изградена е на истоимената река, 7 км јужно од Струмица и на околу 1 км возводно од вливот на Маркова река во р. Тркајна.

Брана Иловица

Идејата за изградба на браната Иловица датира од сушните 1990 и 1991 година со основна намена да создаде акумулација за водоснабдување на 7 населби (денес 9 населби) од општина Босилово и за наводнување на 90,0 ха од атарите на Иловица и Штука.

Главниот проект е изработен 1992 година од Заводот за водостопанство на РМ од Скопје. Со градење на браната е започнато во 1994 година. Со неколку прекини, браната е завршена во 1999 година. Од истата година се започна со користење на водите од акумулацијата Иловица за водоснабдување и наводнување на земјоделските површини, бидејќи

паралелно со градењето на браната се градеа цевоводите од системот за водоснабдување, новиот резервоар со запремина од 600 м³, современа филтер станица и цевоводите од системот за наводнување. Браната е изградена на 14 км од Струмица или на 500 м над селото Иловица.

Брана Чаушица

Идејата за изградба на брана на река Чаушица за обезбедување на вода за Оранжериите во Хамзали и околните земјоделски површини во атарот на Хамзали, се интензивираа во 1989 и 1990 година. Тогаш се нарача изработка на Студија за изградба на мала брана на река Чаушица, со избор на најповолен профил за мала брана. Со студијата се докажа дека реката Чаушица нема големи наноси и треба да се избере подобри од двата поволни профили.

Одводнување на Струмичкото Поле

Површината на Струмичкото Поле изнесува 20.700 ха, а ограничено е со планините: од југоисток со Беласица, од југозапад со Еленица и од североисток со Огражден.

Серијата на беласичките и огражденските порои се сливаат од двете страни, само еден дел од нивните води не се прифаќа во речните корита. Реципиенти за површинските води, односно за пороите се:

- Од левата страна за огражденските порои се Азмак и р.Турија.
- Од десната страна за беласичките порои се реките Тркања, Водоча и Моноспитовскиот канал. Главен реципиент за прифаќање на сите површински води за Струмичкото поле е р. Струмица.

Работите на уредувањето на речните корита и одводнувањето на Струмичкото поле беа отпочнати во 1947 година и беа завршени во 70-тите години. Со овие работи беа обезбедени услови за одводнување на постојаните замочварени површини во познатото Моноспитовско Блато и одбрана од поплави на плодните површини во Струмичкото поле.

Оџис на речниите кориша

Пред Втората светска војна состојбата на речните корита била многу лоша. Не можело да стане збор за некакви регулациони работи, па немало ниту една река или порој што биле регулирани. Се било оставено на природната стихија, големите води не можеле да бидат прифатени во нерегуларните корита, а Струмичкото поле било почесто поплавувано, па дури и од средни и мали води.

Поради таквата лоша состојба во која се наоѓале реките и водотеците, првите работи на одводнувањето се започнати со изведбата на Младинскиот канал, за прифаќање на вишоците води од беласичките порои и прокопување на Моноспитовскиот канал како први одводнувања во Струмичката котлина. Потоа, следува делумната регулација на р. Струмица и на некои други порои и водотеци.

Со изготвувањето на хидролошка студија за р. Струмица во 1963 година, следи организиран пристап за изработка на техничка документација. Тоа било услов да се пристапи кон организирана изведба на регулациони работи на повеќе реки.

Река Струмица

Како главен реципиент за прифаќање на површинските води за Струмичкото поле е р. Струмица. Регулационите работи се изведени од км 0+000 до км 34+500, односно од македонско-бугарската граница па до зафатот за наводнување Владевци. Прокопано е ново регулационо корито, формирани се вештачки насипи за обезбедување на проток на големите води, со двоен попречен профил и други придружни објекти и мостови. На потегот кај с. Просениково е изграден преливен објект за растоварување на река Струмица од големите води и префрлување во Моноспитовскиот канал, кој преку водите одат во Моноспитовското блато, а од таму пак во р. Струмица на км 11+784,30.

Река Турија

Регулационите работи на р. Турија се започнати со прокопувањето на ново речно корито за свртување на истото во Азмак, со што вливот сега е кај с. Турново во р. Струмица, наместо стариот водотек кој се влеваше кај с. Просениково. Ова е изведено заради растоварување на р. Струмица на овој потег. Во овие реони кои страдаат од поплави, плодните површини можеа да бидат засадени со култури дури во месец мај, по повлекувањето на водите. Реката Турија служи и како реципиент на отпадните води од ХМС Турија чија бруто површина изнесува 11015 ха.

Река Тркајна

Извршени се регулациони работи од вливот во Моноспитовскиот канал на км 0+000 до км 4+980 во должина од околу 5,0 км до пред базната преграда. Изведената базна преграда има функција на смирување на поројните води и како такви ги спроведува во регуларниот дел од речното корито.

Река Водоча

Извршени се регулациони работи на речното корито во должина од 20.50 км и тоа од вливот во Моноспитовскиот канал, па се до клисурестиот дел на реката над с. Водоча, со сите придружни проектирани објекти (каскади, прагови, риголи, мостови).

Проценка на сливниите подрачја и проценка на можните загрозености

Појавата на големи води во струмичкиот регион најчесто се случува еднаш годишно и тоа во раната пролет односно во месеците Март и Април.

Појавата на поплавите (причини) се резултат на обилните врнежи на дожд, нагло топење на снегот, излевањето на водите од коритата на реките, пороите пред се во урбаниот дел на градот, неапсорбирање на атмосферската вода во канализацијата во југоисточниот дел од градот, неисчистените речни корита и одводни канали, оштетување на заштитните појаси-насипи на реките, како и излевање на водата од акумулациите-браните.

Загрозеност од изливање на водите од речните корија

Регионот на Струмица, односно најголемиот дел на сливот на река Струмица е со изградени објекти за заштита и важи за еден од поуредените сливни подрачја во Македонија. Но, хидрографската мрежа и особено

топографските карактеристики на теренот се доста неповолни бидејќи овозможуваат многу брза концентрација на паднатите количини од горните делови на сливот и брзо доспевање на водите во нискиот рамничарски дел, најчесто со коинциденција на поплавните бранови од помалите поројни притоки на река Струмица.

Горниот дел од сливот кој ги зафаќа јужните делови на Плачковица и дел од Огражден не е опфатен со позначајни објекти за заштита од поплави така што преку коритото на Радовишка Река, Ораовичка река, Плаваја, како и од другата страна од помали поројни водотеци од подножјето на Конечка Планина. Во услови на поинтензивни врнежи на дожд и нагло топење на снег, доаѓа до брза концентрација и оформување на висок поплавен бран кој низводно во Струмичката котлина се надополнува со притоците од Огражден, Беласица и Еленица и најчесто предизвикува излевања од постојните природни или уредени корита.

Генерално, на овие појави не може да се влијае освен со одредени мерки и активности кои ќе ги подобрат условите за прифаќање и одвод на паднатите количини преку постојната речна и каналска мрежа со што може да се спречат или ублажат штети на објектите и земјоделското земјиште.

Сите уредени корита се димензионирани да прифатат одредена појава на поплавен бран со различен интервал на повторување од 20 до 50 години, освен за делниците низ населените места каде интервалот е подолг. Но, капацитетот на уредените корита, односно нивната пропусна моќ се однесува за услови на чисто корито приближно на проектантските услови.

Општата состојба на коритата на природните и уредените водотеци и каналската мреже не е на задоволително ниво кое обезбедува висок степен на заштита од поплави.

Превентивни и оперативни мерки за заштита од поплави:

- регулација на речните корита, заштита од узурпација и одржување на регулираниот дел од речните корита (навремено чистење на речните корита);
- изградба на заштитни појаси на речните корита, особено на местата каде се евидентирани чести излевања на водите;
- одржување на отворените канали за одвод и атмосферската канализација во градот;
- повторно отварање на каналите за одводнување, нивно прочистување и одржување;
- одржување на нивото на водите во браните за да можат да ги примаат ударните бранови од атмосферските врнежи;
- континуирано одржување на каналите од хидромелиоративниот систем (примарна, секундарна и терцијална каналска мрежа, шахти, вентили, пумпи, затварачи и слично) во исправна состојба;
- одбележување на поплавениот бран во загрозените подрачја низводно од високите брани;

- технички решенија за уредите за известување и тревожење на населението во загрозените подрачја од поплавите;
- оперативни планови за заштита и спасување на населението и материјалните добра во загрозените подрачја;
- воспоставување на систем за автоматско јавување за можна поплава и негово поврзување со сите надлежни институции;
- запознавање на населението за опасностите од појава на поплави нивно обучување и оспособување за превземање на мерки и постапки за заштита и евакуација во тие услови;
- пополнување, обучување, оспособување и ангажирање на републичките и регионалните единици за заштита од поплави и тимовите за брз одговор-ДЗС;
- ангажирање на единици за заштита и спасување на ЕЛС, трговските друштва, јавните установи и служби;
- контрола на системот за водоснабдување од загадување посебно во местата каде се користат артериски бунари и бушотини;
- снабдување на населението со вода за пиење и прехранбени продукти.

Системот за водоснабдување се состои од две зони (ниска и висока). Ниската зона опфаќа околу 90% од урбаното подрачје и се наоѓа на 225-260 мнв. Таа е изградена како прстенеста водоводна мрежа. Резервоарот за ниската зона е со волумен од 5.000 м³ и висина од 6.0 метри.

Дистрибутивната мрежа на градот Струмица е со должина од околу 128 км, составена од примарни и секундарни цевководи. Постојниот систем не е унифициран и не е соодветен на потребите и планскиот развој на Градот.

Во системот се присутни цевки, постари од 30 години, изработени од различни материјали: ПВЦ-27%, салонит-27%, ПЕ-25%, лиено железо поцинкувани-20% и од друг материјал 1% (примарни и секундарни цевководи), додека пак кај разводната мрежа за населените места, цевките се ПЕ-100%.

Од друга страна, дистрибутивниот систем се карактеризира со доста непостојани и варијабилни притисоци што предизвикува чести дефекти и истекување на големи количини на вода. Отсуствуваат потребните регулатори на притисок и вентили што дополнително го отежнува процесот на тековното одржување. Комбинацијата на овие фактори: староста и материјалите од кои се составени и притисоците, доведува до несоодветно обезбедување на услугите, висок степен на загуби на вода, кој изнесува и до 46,78% и ризици поврзани со квалитетот на водата.

Од овие причини ЈПКД Комуналец има изработено програма за реконструкција на постојната дистрибутивна мрежа.

Центрите за јавно здравје вршат редовен мониторинг на квалитетот на водите од вештачките езера (акумулациите) кои имаат значење за водоснабдување или рекреација. Со оглед на ова, од страна на ЈЗУ Центар за јавно здравје направени се испитувања на квалитетот на водите од акумулација Турија (како основен водоснабдителен ресурс на територијата на општина Струмица) и акумулација Водоча (која служи како резерва за водоснабдување на град Струмица).

Во согласност со добиените резултати од мерењата, акумулацијата Турија припаѓа во III-V класа во однос на физичко-хемиската анализа, а акумулацијата Водоча во III-IV класа. Во однос на бактериолошките испитувања и двете акумулации припаѓаат во I класа.

Од направените мерења на површинските води од река Струмица и река Водочница, од страна на ЈЗУ Центар за јавно здравје Струмица, констатирано е дека, двете реки припаѓаат на III-V класа, додека пак во однос на бактериолошките анализи, река Струмица припаѓа на I-II класа, додека река Водочница припаѓа на I-класа.

За испитување на здравствената исправност на вода од локални јавни објекти во населени места во Струмица, ЈЗУ Центар за јавно здравје Струмица има извршено испитување на физичко-хемиските и бактериолошки анализи на 7 примероци вода. Од испитаните примероци на вода, % на неисправност на вода е ист кај физичко-хемиските параметри и бактериолошките, односно изнесува 28.57, (неисправни физичко-хемиски-2 примерока и исто толку неисправни бактериолошки).

Здравствената исправност на водата од локалните јавни објекти во населени места (од 21 примерок), е следната:

- Од аспект на физичко-хемиските параметри, неисправни се 2 примерока на вода, односно 9.5% и
- Од аспект на бактериолошки параметри неисправни се 9 примерока на вода, т.е 42.9%.

Во согласност со програмските задачи од Националната годишна програма за јавно здравје на Република Македонија за 2015 година, извршени се физичко-хемиски и бактериолошки анализи на водата за пиење во градот Струмица. Од 196 примероци на вода, анализите покажале дека нема бактериолошки неисправна вода за пиење, додека процентот на неисправни примероци од аспект на физичко-хемиските анализи изнесува 4.1, односно 8 од вкупно 196 примероци се неисправни. Центарот за јавно здравје ХЕСО редовно го мерат квалитетот на водата и доставуваат извештаји за исправноста додека водоводната мрежа која се снабдува градот се контролира и мери од ЈПКД Комуналец Струмица.

Канализациониот систем на град Струмица се состои канализациона мрежа за фекална (колекторски систем) и атмосферска отпадна вода.

Канализација на град Струмица е засебна и водите на системот гравитационо се испуштаат во реципиентите-реките Тркања и Водоча. Должината на цевките за канализација на фекални и атмосферски води изнесува 110 км, изградена од различни материјали:

- азбест цементни АЦЦ-82%.
- пластични ПВЦ материјал-9% и
- полиетиленски цевки-9%.

Канализациските цевки се поредени по уличните оски, со заеднички ревизиони шахти за фекални и атмосферски води.

Фекалната канализација се состои од единаесет главни колектори (K1 - K11), на кои се поврзани со секундарниот канализациски систем. Сите колектори се поврзани со еден главен колектор (K0) преку кој отпадната

вода се испушта во реката Тркања. Атмосферската канализација ги опфаќа каналите за одвод на водата од градска област, како и каналот за одвод на надворешните површинските води од градското подрачје. Водите од атмосферската канализација во градското подрачје се организирани во девет главни колектори (K1 - K8 и K11). Испустот на колекторите K1, K2 и K3 е директно во реката Водоча, додека колекторите K4, K5, K6, K7, K8 и K11 се испуштаат во отворениот канал Крушевска Република, која се влева во реката Тркања.

Проблеми поврзани со канализациона мрежа

- канализационата мрежа е направена од мал и неадекватен број цевки;
- системите за собирање на отпадна и атмосферска вода се изградени заедно со комбинирани шахти, со едно пристапно место, т.е. бројот на шахтите е неадекватен и поврзувањата се направени без изградба на дополнителни шахти;
- на шахтите е поставен само еден капак наместо два;
- чести се запушувања и прелевања на канализациониот систем, како резултат на несоодветна изградба на канализациониот систем (при обилни дождови водата од погорната комора се прелева во канализациониот систем преку отворите за пристап, со што го преоптоварува канализациониот систем и се натрупува големо количество отпад (седимент и друго).

Поради отсуството на пречистителна станица за третман на отпадните води, во моментот не постојат достапни и веродостојни податоци за реалните количини на произведени отпадни води. Во согласност со меѓународното искуство, 90% од потрошувачката на вода завршува во канализација.

Главни потрошувачи на водата за пиење во општина Струмица се населението, јавниот сектор (училишта, болници, јавната администрација, итн.), комерцијалниот сектор (продажни места, трговија, хотели итн.) и индустријата (претпријатија кои ја користат водата за пиење во нивните производствени процеси и за дневните потреби). На територијата на општина Струмица, вкупно 34 индустриски претпријатија испуштаат отпадна вода со индустриско загадување. Остатокот на комерцијални и јавни потрошувачи испуштаат санитарна отпадна вода.

Индустријата во градот Струмица е претставена главно од претпријатија од прехранбената индустрија (млечни производи, фабрика за обработка, фабрика за конзервирање на месо и земјоделски производи, рафинеријата за нафта, фабрики за вино и алкохолни пијалаци).

Текот на ефлуентот од отпадните индустриски води е пресметан врз основа на фактурирана потрошувачка на вода. Фактурираната потрошувачка на вода за потребите на индустријата за 2020 година изнесува 95,908 м³/год. Некои претпријатија користат вода од сопствени извори, па затоа за оваа сума се зема само како 20% од фактурираната. Прифатено е дека 90% од потрошувачката на вода завршува во канализацијата.

Регулирање на водошеци

Речниот слив на река Струмица е дел од еден поголем прекуграничен речен слив кој има делови во Бугарија и Грција и гравитираат кон Егејското Море. Сливот на река Струмица го зафаќа крајниот југоисточен дел на Република Македонија и се протега во правец северозапад-југоисток. Вкупната површина на речниот слив на река Струмица на територијата на Република Македонија, изнесува 1.500 км², што изнесува 6.3% од територијата на земјата. Сливот содржи повеќе водотеци што се формираат и спуштаат од највисоките делови на планината Плачковица. Извориште на сливот на реката Струмица е Радовишка Река која е на надморска висина од 1.540 м. Во Радовишкото Поле, Радовишката Река се спојува со Ораовичка Река, од каде до влезот во Струмичко Поле го носи името Стара Река. Поминувајќи ја клисурата помеѓу Радовишката и Струмичката Котлина, оваа река влегува во Струмичката Котлина и го носи името Струмица. Реката Струмица низ Струмичката Котлина прифаќа голем број на поројни водотеци, кои депонираат огромен нанос во речното корито. Реката Струмица, на територијата на Република Македонија, има должина од 751 км и дренира сливна површина од 1.650 км². Средниот проток на река Струмица кај Ново Село, изнесува 3.86 м³/сек. Најголемиот проток се јавува во февруари, март и април, а најмалите протоци во август и септември. Во Река Струмица се вливаат четири притоки: Ораовичка Река, Плаваја, Турија и Водочница.

Основните објекти и постројки, преку кои се врши доведување на вода за наводнување на земјоделското земјиште како и за водоснабдување и производство на електрична енергија, во подрачјето на Река Струмица, се следните:

Главни вештачки акумулации:

- а) Акумулација Турија;
- б) Акумулацијата Водоча;

Микро вештачки акумулации:

- а) Акумулацијата Маркова Река;
- б) Иловица и Дрвошка-општина Босилово и
- в) Новоселска-општина Ново Село.

Покрај ваквиот концепт за обезбедување на вода за наводнување, треба да се земат предвид, ограничените финансиски средства за одржување на веќе изградените системи и недоволно развиени институционални капацитети, компетентни да одговорат на предизвиците на климатските промени, кои претставуваат закана за идното одржливо земјоделско производство и рурален развој во овој регион.

Процената на квалитетот на површинските води се врши во согласност со пропишаните критериуми, дефинирани со постојната законска регулатива, Водостопанската основа на Македонија, поглавје Заштита на водите и др.

Во Република Македонија постои мрежа за следење на квалитетот на површински води, за што е задолжена Управата за хидрометеоролошки работи на Република Македонија. Квалитетот на меѓудржавните реки се следи на 12 мерни места, со следниве параметри: pH вредност, видливи

отпадни материи, забележителна миризба, боја, растворен кислород, заситеност со кислород, БПК5, перманганатен индекс, степен на биолошка продуктивност, вкупни растворливи материи, вкупни суспендирани материи, амониум јон, нитрити, нитрати, железо, олово, цинк, кадмиум, хром Цр+6, специфични показатели, показатели на кислороден режим, показатели на минерализација, токсичност на хемиска смеса, најверојатен број на колиформни бактерии, радиоактивност, квалитет на вода пропишан со закон и проценет сумарен квалитет со испитувањата. На територијата на општина Струмица, УХМР не врши мониторинг на води на река Струмица. Најблиско мерно место на кое се врши мониторинг на река Струмица е во Ново Село, општина Ново Село.

Изработена е Мониторинг програма за сливот на река Струмица, која се однесува на:

1. обемот и нивото или степенот на проток, до степен релевантен за еколошката и хемиската состојба и еколошкиот потенцијал и
2. еколошката и хемиската состојба и еколошкиот потенцијал.

За следење на квалитетот на води во сливното подрачје на река Струмица, земени се 15 мерни места. Во следната табела, прикажани се само мерните места за локациите кои припаѓаат на територијата на општина Струмица, односно: локациите на мерните места каде се земени примероци од вода, името на мерното место, должината, ширината и надморската висина.

Точка бр.	Име на мерно место	Ширина	Должина	Надморска висина
T11	Струмица 1	41°25'49"	22°47'29"	220
T12	Струмица 2	41°24'12"	22°51'56"	200
T13	Струмица 3	41°23'21"	22°56'45"	195
T14	Акумулација Турија	41°33'16.96"	22°39'25.21"	381
T15	Акумулација Водоча	41°25'15.33"	22°33'57.36"	402

Во табелата подолу прикажани се резултатите од направените мерења на физичко-хемиски параметри од земените примероци на вода од водните тела во сливот на Струмичка река, кои припаѓаат на територијата на општина Струмица.

Водно тело	T	pH	Con d	O ₂	Cl ⁻	SO ₄ ²⁻	P (вкупно)	NO ₃ ⁻	NO ₂ ⁻	NH ₄ ⁺	DIN	N (вкупно)
Струмица 1	20.3	7.94	470	6.2	34.5	43.1	0.29	1.80	0.21	0.21	1.94	2.50
Струмица 2	20.2	8.09	421	6.3	18.0	40.3	0.29	1.61	0.22	0.22	1.99	2.08
Струмица 3	21.2	8.11	372	8.1	18.0	32.0	0.29	0.77	0.21	0.21	1.71	2.50
Акумулација Турија	22.4	8.55	153	8.1	8.0	41.2	0.08	0.22	0.11	0.11	0.89	1.25
Акумулација Водоча	22.1	8.38	100	8.1	9.4	48.5	0.08	0.29	0.07	0.04	0.59	0.83

Следење на биолошката комјоненција во водите

Биолошкиот мониторинг е користење на биолошки одговори за испитување на промените во животната средина, генерално промени кои имаат антропоген карактер.

Во Мониторинг Програмата на сливот на Струмичка река, за проценка на фитобентосот, мерните места се групирани во четири кластери/групи. Во овој документ ќе се земе во предвид четвртиот кластер кој се однесува на акумулациите Турија (T14) и Водоча (T15).

Во двете водни тела доминира планктонскиот вид *Cyclotella ocellata* Pantocsek. Други видови кои имаат висока застапеност се *Rhopalodia gibba* (Ehrenberg) O. Müller, *Achnanthydium gracillimum* (Meister) Lange-Bertalot и претставници од родот *Cymbella* како што се *Cymbella affinis* Kützing and *Cymbella cistula* (Ehrenberg) Kirchner.

Планските мерки, за подобрување на управувањето со квалитетот на водите, кои произлегуваат од националните политики се следниве:

- Зајакнување на капацитетите за подготвување и имплементација на планови за управување со речен слив на локално ниво;
- Спроведување на стратегија (што треба да биде донесена во наредниот период) за ратификација на Хелсиншката конвенција на UN/ECE за заштита и користење на прекугранични водотеци и меѓународни езера;
- Спроведување на Националната стратегија за води;
- Имплементација на Законот за води и комплетирање на подзаконските акти во согласност со барањата на ЕУ;
- Подобрување на локалната мрежа за мониторинг на површинските и подземните води;
- Учество на индустрискиот сектор во изготвувањето на Катастар на загадувачи и Регистар на загадувачки материји;
- Модернизација, изградба и доизградба на канализациони системи во урбани и рурални подрачја;
- Изградба на станици за предтретман во поголемите индустриски капацитети;
- Санација на мрежата за водоснабдување;
- Доведување во оптимална состојба на системите за наводнување;
- Зајакнување и реорганизирање на системот за ефективна наплата на надоместоците за вода и вградување на реалните трошоци за управување со отпадните води.

Идентификувани проблеми во однос на управувањето со води во општина Струмица се:

- Користење на вода за пиење како технолошка вода во индустриски капацитети;
- Голем % на загуби на вода (46,78) во системот за водоснабдување;
- Недостаток на сеопфатни и сигурни податоци за квалитетот на ефлуентите;
- Недостаток на сеопфатни и сигурни податоци за квалитетот на водите за различна намена;

- Недоволни финансиски средства за спроведување на законската регулатива во оваа област;
- Недоволна соработка на инволвираните страни во процесот на управување со водите;
- Некомплетирана водоводна мрежа за населените места: Мемешли, Орманли, Дорломбос и Чепели;
- Некомплетирана канализациона мрежа за сепаратно зафаќање на отпадните, фекалните и атмосферските води во индустриска зона СЕВЕР;
- Некомплетна атмосферска канализација за населените места (Добрејци и Дабиље);
- Недоизграден колекторски систем за отпадни води;
- Непостоење на пречистителна станица за отпадни води;
- Загубите на отпадна комунална вода, се значителни: канализационата мрежа е направена од цевки со мал и неадекватен дијаметар, бројот на шахтите е неадекватен и поврзувањата се направени без изградба на дополнителни шахти, што е извор на загадување на почвата и водите;
- Загубената вода од главниот колектор се испушта во р. Тркајња без пред тоа да биде третирана;
- Недостасуваат податоци за потрошувачка на вода за земјоделие и квалитетот на водата која се користи за наводнување на територија на Општината.

Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на управувањето со води во општина Струмица, се:

- Имплементација на мерките дадени во Планот за управување со речниот слив на река Струмица;
- Имплементација на Мониторинг програмата за управување за сливот на река Струмица;
- Имплементација на мерките дадени во програмата за водоснабдување, одведување, собирање и прочистување на урбаните отпадни води за Агломерација Струмица;
- Доизградба на водоводната мрежа во населените места: Мемешли, Орманли, Дорломбос и Чепели;
- Довршување на поставување на уреди за дезинфицирање на водата кај локалните водоводи во населените места: Мемешли, Орманли, Дорломбос и Чепели;
- Реконструкција на останатите 10% од водоводната мрежа/замена на азбестни цевки со ПВЦ;
- Обезбедување на водно право на сите корисници на вода и дозволи за испуштање во водите во согласност со националната законска рамка и ефикасна контрола над користењето вода;
- Изработка на елаборати за заштитни зони околу зафатите за вода за пиење и загрозени подрачја од водотеци и вештачките езера;

- Соработка со невладините организации со цел спроведување на проекти за подигнување на јавната свест за рационално користење и заштита на водите;
- Изработка на проект за проширување на капацитетот на иригациониот систем во согласност со потребите на земјоделството;
- Комплетирање на канализационата мрежа за сепаратно зафаќање на отпадните, фекалните и атмосферските води во индустриска зона СЕВЕР;
- Комплетирање на атмосферската канализациона мрежа за населените места (Добрејци и Дабиље);
- Чистење на река Водочница и канали за одводнување од подземни води;
- Доградба на колекторскиот систем до станицата за прочистување;
- Контрола над примената на еколошките стандарди од страна на компаниите на територијата на Општината;
- Во согласност со законските прописи, општините се надлежни да ги издаваат Б-ИСКЗ дозволи со што директно се вклучени во процесот на ограничувањето на загадувањето на водите од индустриските објекти;
- Изградба на станици за предтретман кај индустриските субјекти кои користат вода во технолошките процеси и контрола на квалитетот на испуштена вода во реципиент;
- Подготовка на катастар на загадувачи на водата;
- Изградба на нови канали како би се задоволиле целосно потребите за заштита од порои;
- Изградба на одводни канали и потпорни сидови да се доведат ерозивните појави во контролирана граница.

Опфаќањето на отпадните води, комуналните, атмосферските, индустриските и поројните во значаен сегмент е идентификувано и превземени се одредени мерки преку изградба на соодветни системи за нивно надминување.

Почва

Почвата на територијата на општина Струмица е плодна и поволна за одгледување на земјоделски производи. Во однос на морфологијата на теренот, подрачјето на речниот слив на река Струмица е спуштен терен на просечна надморска висина од 350 м.

Во сливното подрачје се застапени следните видови почви:

- делувилјални формации: составени од песочни и глинести честички од прашина со слаба порозност и просечна длабочина од 0.5 до 2 м;
- пролувиум формации: составени од меки честички од метаморфни и магматски карпести маси со чакал и глинен песок со релативно висока порозност;
- алувијални формации (алувиум или речен нанос): составени главно од песок и чакал со присуство на глина;

- горни и долни речни тераси кои се составени од прашина и глинен песок и чакал со средна до голема густина со висока порозност и длабочина помеѓу 10 до 25 метри;
- плиоценски наслаги: составени од честички од чакал, глина, лапор и варовник. Овие формации се со длабочина од 1.200 метри.

Вкупното обработливо земјиште во сливното подрачје на река Струмица изнесува 33.430 ха. Полјоделски култури се одгледуваат на површина од 24.332 ха (72.8%), а останатите 9.000 ха се користат за одгледување на повеќегодишни култури и оранжерии.

Подрачјето на општината претежно е покриено со почви од I бонитетна класа-алувијални, алувијални-карбонатни и делувијални-карбонатни почви.

Само мал дел од атарот од село Баница е покриен со почви од III бонитетна класа (карбонатна рендзина).

Почви од VII бонитетна класа се застапени североисточно од периферијата на Градот до село Дабиле.

Површината на продуктивното земјиште во атарот на селата Добрејци, Баница, Градско, Балдовци, Просениково, Куклиш и градот Струмица изнесува 9.035 (ха). Од тоа, на земјоделско земјиште отпаѓа 7.298 ха или 80,7%, на шумско земјиште 1.737 ха или 19,3%.

Подрачјето на општината располага со релативно голем фонд на обработлива земја во чија структура преовладува плодно земјиште.

Стратешки документи, за подобрување на квалитетот на почвата, како и за развој на земјоделското земјиште, на територијата на Република Македонија се следниве: Национална стратегија со акционен план за органско земјоделство на Република Македонија за 2008-2011 година и Национална Програма за развој на земјоделството и рурален развој за период 2021-2027 година. Во овие стратешки документи дефинирани се следниве стратешки правци:

- Зголемување на областите за собирање на самоникнати растенија и плодови;
- Производство на доволно количини и број на асортимани на различни органски производи;
- Примена на технологии за добивање органска храна;
- Да се зголеми транспарентноста на пазарот;
- Да се зголеми јавната свест за органска храна и да се зголеми прифатеноста и видливоста на македонските органски производи;
- Да се стимулира развојот на еко-туризмот со понуда на органска храна;
- Органското земјоделство и производство на органска храна да стане дел од редовното образование (во средни земјоделски училишта и на факултетите);
- Да се започнат истражувања за потенцијалот на природните ресурси за органско производство на територија на општина Струмица.

Проблеми кои се идентификувани во однос на квалитетот и искористувањето на почвата на територијата на Општина Струмица, се следните:

- Примена на пестициди и други агротехнички мерки во земјоделството;
- Не постои мониторинг на квалитетот на почвата;
- Интензивна урбанизација-зафаќање на земјоделски површини во градежни цели (пренамена на високо бонитетно земјиште во градежно);
- Постоење на диви депонии во урбаниот и руралниот дел на општината;
- Нерегулирано собирање и депонирање на отпадот во руралниот дел;
- Не постои систем на селектирање и преработка на биоразградливиот отпад;
- Испуштање на отпадните санитарни води во почва, како резултат на недостаток на фекална канализациона мрежа;
- Ерозија на почвата.

Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на квалитетот и искористување на почвата во општина Струмица:

- Комплетирање на урбанистичко-планската документација;
- Подобрување на соработката помеѓу централната и локална власт;
- Евиденција на земјоделските активности во руралниот дел на Општината;
- Испитување на квалитет на почва и подготовка на карта на квалитет на почвите во општина Струмица, заради определување на подрачја на кои може да се организира органско производство;
- Замена на нови и ефикасни системи за наводнување со системи за микро-наводнување (капка по капка, подземно наводнување-сублигација, микропрскалки и оросување);
- Техники на намалено или заштитно орање на обработливата почва;
- Продолжување со едукацијата на земјоделците за последиците предизвикани од нестручна употреба на вештачки ѓубрива и други агротехнички мерки;
- Изградба на канализација во сите населени места (рурални средини);
- Пошумување и контролирано сечење на шумите заради заштита од ерозија и адаптација кон климатските промени.

Расширен и животиински свей

Со Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18, 151/21), се уредува заштитата на природата, односно заштита на биолошката и пределската разновидност, заштита на природното наследство во заштитени подрачја и надвор од заштитени подрачја, како и заштитата на природни реткости. Заштитата на природата, се темели на начелото за висок степен на заштита, односно секој е должен при преземањето на активности, или вршење на дејности да обезбеди висок степен на заштита на биолошката

и пределска разновидност, и природното наследство, како и зачувување на општополезната улога на природата.

Во согласност со секторската Студија за заштита на природното наследство (1999 година), изработена за потребите на Просторниот план на РМ („Сл. весник на РМ” бр. 39/04), на подрачјето на општина Струмица, заштитени и предложени за заштита локалитети и видови, се следниве:

МОНОСПИТОВСКО БЛАТО-СП (Споменик на природата-III категорија на заштита)

Блато кое се наоѓа во подножјето на Беласица во Струмичкото Поле, на површина од 250 ха, на надморска височина од 240 м. Во самото блато растат *Glyceria fluitans*, *Sparganium neglectum*, *Scirpus maritimus*, *Typha angustifolia*, а по работ на Блатото каде што осцилира нивото на водата се среќава шумска растителност со *Alnus glutinosa*, *Periploca graeca*, *Acer tataricum*, потоа *Osmunda regalis*, *Pteridium aquilinum*, *Nephrodium thelipteris*. Тука се среќава асоцијацијата *Periploco - Alnetum glutinosae*. Моноспитовското Блато е дел од Емералд мрежата (еколошка мрежа за заштита на дивиот свет и природните живеалишта во Европа која е претходник на Натура 2000 мрежата на заштитени подрачја која се воспоставува во земјите членки на Европската Унија).

Заштитата на Моноспитовско Блато е приоритет, не само заради барањата на националната правна рамка, туку и заради обврските кои произлегуваат од меѓународните конвенции и договори од Република Македонија:

- Рамсарска конвенција за заштита на водните живеалишта со меѓународно значење, посебно како живеалиште на водните птици;
- Бернска конвенција за заштита на дивиот животински и растителен свет и природните живеалишта во Европа;
- Бонската конвенција за заштита на миграторните видови;
- Хашкиот договор за заштита на африканско - евроазиските миграторни видови водни птици и др.

Моноспитовското Блато е дел и од меѓународните иницијативи: Европскиот зелен појас и неговата компонента - Балкански зелен појас, во кој влегуваат и планината Беласица, Моноспитовското Блато и Дојранското Езеро; Значајно растително подрачје (ЗРП)-Моноспитовско Блато е идентификувано како ЗРП заради големиот диверзитет и реткост на блатната флора.

Постојат неколку иницијативи за заштита на планината Беласица, а заедно со неа и Моноспитовското Блато, како една неразделна целина. Една од овие е веќе формализирана, преку потпишувањето на билатералниот договор со Република Бугарија за формирање на прекугранични заштитени подрачја.

Со оглед на тоа дека, Блатото се наоѓа во атарот на с. Моноспитово, односно територијално најголемиот дел припаѓа на општина Босилово, а помал дел на општините Струмица и Ново Село. Моноспитовското Блато треба да се разгледува како интегрален дел на регионалниот систем на заштитени подрачја.

ЧАМ ЧИФЛИК-ОРЖВ (Одделни растителни и животински видови-IV категорија на заштита):

Тука се среќава асоцијацијата *Coccifero-Carpinetum orientalis pinetosum pallasiana*.

Чам Чифлик е брдо кое се наоѓа помеѓу клисурите на реките Водочница и Тркајна, над Струмица и е со површина од 428 ха. Највисоките делови претставуваат избраздено плато на 400-450 мнв, каде постојат меѓи од ниви.

Падините се стрмни и обраснати со борова шума (*Pinus nigra* - *Pinus pallasiana*) и даб прнар (*Quercus coccifera*). Заедно со прнарот доаѓаат и други медитерански видови: *Clematis flammula*, *Osyris alba*, *Cistus villosus*, *Carex dystachya* и др.

Р. ВОДЕНИШНИЦА-ППР (Посебен природен резерват - предлог за заштита од IV категорија)

Во овој ботанички резерват во текот на 1993 година е вршена проспекција на просторот при што е констатирано дека истиот има големи вредности. Тука се застапени видовите, кои на територијата на нашата држава се заштитени и тоа тисата (*Taxus baccata*), дивиот прнар (*Plex aquifolium*) и др. Резерватот зафаќа површина од 12 ха.

Резерватот се наоѓа 4 км над бањата во Банско по течението на реката Воденишница.

ШЕНКОИ ОРЕИ-НИПР (Научно-истражувачки природен резерват- предлог за заштита од IV категорија)

Тука се среќава асоцијацијата *Platanus - Castaneraum sativae*.

Тоа е поток источно од Р'недова Чешма кај Хотелот Самоил, во с. Банско Струмичко, со површина од 0,3 ха. Во долниот дел водата од потокот се разлива по флувијалните наноси и настанува влажен терен, заклонет од регионалните климатски влијанија. Овде расте невообичаен флористички состав: *Platanus orientalis*, *Castanea sativa*, *Juglans regia*, *Fagus moesiaca*, *Osmunda regalis*, *Ruscus aculeatus*, *Salix cinerea*. Вакви рефугиуми има и по другите реки спрема Смолари.

Урбано зеленило

Градското зеленило го сочинуваат: градските паркови, блоковско и линеарно зеленило. Застапено е на просторот покрај реките, во градскиот парк и на помали површини во градското јадро. Вкупните зелени површини зафаќаат површина од 21.155 ха. Најдоминантна зелена површина во Градот е Градскиот Парк. Вкупната зелена површина на Градскиот Парк, заедно со фудбалскиот стадион, тениски игралишта, изнесува 20.814 ха. Друга зелена површина е паркот кој се наоѓа кај административната зграда на општина Струмица со вкупна површина од 0.341 ха.

Зелените површини во неурбаните средини, се узурпираат за бесправна градба на викендички и објекти за домување, што повлекува низа други негативни ефекти, како: нерегуларно зафаќање на природните води за сопствени потреби, загадување на подземните води од септичките јами и се помасовно аерозагадување и бучава од присуство на возила. Со ваквите активности овој простор ја губи својата основна намена, која е предвидена и потврдена со планска документација и се претвора во непријатен,

антропогено изменет простор кој ги губи основните вредности поради кои е создаден.

Зеленилото има повеќе функции во урбаната средина:

- обезбедување на чист воздух;
- регулација на хидролошкиот циклус;
- застапеност на биолошката разновидност во урбаната средина;
- регулирање на локалната клима;
- улога на бариера од бучава;
- естетска улога;
- психолошко-социјална улога;
- спортско-рекреативна улога.

Зеленилото во урбаната средина има двојна функција, во однос на задржувањето на почвата и во однос на задржување на водата. Процентот на асфалтни површини во однос на покриеност со почва, овозможува ерозијата да не е акутен проблем во урбаната средина, меѓутоа, ги интензивира проблемите на отстранување на водата, особено при поројни дождови. Без зеленило, водата веднаш потекува по улиците и за нејзино насочување и контрола неопходен е добар систем на атмосферска канализација. Доколку ваков систем отсуствува или не е добро изграден (како што е случај во дел од населбите), може да дојде до поплавување или прелевање на шахтите, но со добро планирано и изградено зеленило, дрвјата таа вода можат да ја примат, да ја задржат извесно време и да ја прочистат. Потоа тие ја враќаат водата во почвата, помагајќи да се полнат подземните резерви на вода и во воздухот, одржувајќи го процентот на влага во него. Во согласност со изнесеното, со помош на зеленилото водата се враќа во воздухот и почвата, се заштедува на скапи инсталации за одведување на водите, а секако се подобрува и квалитетот на водата. Особено е значајно градското зеленило, како мерка против ерозија во простории наменети за градба, каде има отворени ровови, заради задржување на стабилноста на почвата.

Во урбаната средина обично има емисии на гасови, како резултат на сообраќајот, особено во време на сообраќајните шпицови, стопанските активности и греењето. Најприсутни полутанти најчесто се: SO_2 , CO_2 , CO , NO_2 .

Зеленилото во градовите на различни начини позитивно влијае на концентрациите на загадувачките материи, но најбитно е што низ процесите кои се одвиваат во растенијата дел од полутантите не само што се елиминираат од воздухот, туку и целосно се неутрализираат.

Користењето на дрвјата во разрешување на проблемите на загаданост на градовите и објектите во нив, се покажало како поефтино и попрактично од разни други методи кои човекот ги користи, на пример, користење различни архитектонски решенија или светли површини кои нема да апсорбираат светлина. Впрочем, вегетацијата заштитува од силен одблесок на светлина од разни рефлектирачки материјали во урбаната средина. Со ладење на околината и зградите, индиректно се влијае и на трошење на топлина, бидејќи дрвјата околу куќите (особено ако се поставени на јужната

страна), доведуваат до енергетски заштеди од 20 до 50% поради намалена можност за ладење. Со својата способност да ја намалуваат температурата околу себе од 3 до 10°C, растенијата директно им контрираат на топлинските острови чија температура е зголемена за сличен распон на температури

Во однос на биолошката разновидност, од стратешки документи, донесена е Национална стратегија за биолошката разновидност со акционен план за периодот 2008-2023 година, Петтиот национален извештај кон конвенцијата за биолошка разновидност во 2014 година и Трет Национален План за климатски промени. Во националната стратегија за биолошка разновидност, утврдени се следниве мерки/цели:

- Да се подигне јавната свест на повисоко ниво за вредностите на биолошката разновидност, за услугите кои ги даваат екосистемите и за чекорите што треба да се преземат за заштита и одржливо користење на биолошката разновидност;
- Да се воведат позитивни стимулации за зачувување и одржливо користење на биолошката разновидност во согласност со Конвенцијата и обврските од ЕУ и да се идентификуваат и корегираат стимулациите кои се штетни за засегнатите компоненти на биолошката разновидност;
- Да се воспостават практики за управување во шумарството, земјоделството, ловството и рибарството кои придонесуваат за зачувување на биолошката разновидност и одржување на екосистемските услуги;
- Загадувањето, вклучително и отпадот и прекумерниот внес на нутриенти, да се сведе на нивоа кои не се штетни за биолошката разновидност и екосистемите;
- Да се изработат и спроведуваат планови за одржливо производство и одржлива потрошувачка со цел природните ресурси да се користат во рамките на безбедни еколошки граници;
- Да се изгради и воспостави соодветна политика за евиденција, контрола и заштита од алохтони и инвазивни видови;
- Да се интегрираат мерките за адаптација и ублажување на ефектите од климатски промени и борба против опустинувањето;
- Да се спречи загубата, деградацијата и фрагментацијата на природните живеалишта од национално и европско значење;
- Да се зголеми површината на заштитени подрачја до 15% и да се обезбеди нивно функционално поврзување како еколошка мрежа и да се воспостави ефективно управување со заштитените подрачја во соработка со локалните заедници;
- Да се одреди степенот на засегнатост на дивите видови, да се спречи исчезнувањето на засегнатите видови и да се подобри и одржи статус на заштита, особено на видовите чии популации се во опаѓање;
- Следење на состојбата со животинските видови - вектори на болести;
- Да се подобри IN SITU и EX SITU заштитата на генетските ресурси на автохтоните култивирани растенија и домашни животни;

- Да се воспостави мониторинг на биолошката разновидност и природните процеси;
  - Утврдување на еколошки минимум за екосистемите во планинските води;
  - Процена на ефектите од периодичните природни и наметнати хидролошки флукуации врз биолошката разновидност која живее во ниските мочуришта и блата, во контекст на климатските промени;
  - Да се унапреди заштитата на видовите и екосистемите во прекуграничен контекст преку преземање на заеднички мерки/акции;
  - Дефинирање можни рути (биокоридори) за движење и миграција на животинските и растителни видови под закана од климатските промени;
  - Комплетирање на базата на податоци за биолошката разновидност и живеалиштата на национално ниво заради споделување и подобро искористување на информациите и
  - Да се зачува и промовира традиционалното знаење, иновации и практики за заштита и одржливо користење на природните ресурси.
- Идентификувани проблеми во однос на биолошка разновидност и градско зеленило во општина Струмица, се следните:

- Не постојат податоци за биолошката разновидност за целата територија на општината;
- Деградирање на Моноспитовското Блато од страна на граѓаните, преку намалување на неговите површини и претворање на истото во земјоделско земјиште;
- Деградирање на планините: Еленица и Плавуш од дива сеча која доведува до миграција на срната, дивата свиња и друг крупен дивеч;
- Поради примена на пестициди и други агротехнички мерки во земјоделството, има миграција на дивиот зајак, полската еребица и фазанот;
- Несоодветно управување со реките од Струмичкиот слив;
- Зафаќање на зелените површини со диви депонии, особено во руралните населени места;
- Негативно влијание на економските сектори (издавање концесии за рудници и сепарации) врз биолошката разновидност со намалување на застапеноста на различни видови, нивно исчезнување и сл;
- Користење на неавтохтони видови за уредување на зелените градски површини;
- Загрозеност на зелените градски површини со неправилно паркирани возила и
- Загрозеност на зелените градски површини од сеча и деградација од страна на несовесни граѓани.

Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на биолошката разновидност и градско зеленило:

- Спроведување на еднократен мониторинг во 4 сезони, заради идентификување на постојната биолошка разновидност и живеалишта,

- степенот на деградираност или загрозеност и предлагање на простори кои треба да се стават под заштита;
- Ревитализација на делови од Моноспитовско Блато и негово соодветно управување, меѓуопштинска соработка помеѓу Општина Струмица, Општина Босилово и Општина Ново Село и Југоисточниот Плански Регион;
  - Подготовка на документација за валоризација на планината Еленица и предлог за заштита и соодветно управување со одредени подрачја, живеалишта или видови;
  - Ревитализација на деградираните површини на планините Еленица и Плавуш;
  - Подигање на јавната свест за природното богатство и негово зачувување;
  - Подигање на јавната свест, за користење на агротехнички средства и промоција на органско земјоделство како и за потребата и бенифициите од чување на јавното зеленило;
  - Дооформување на градското зеленило и негово одржување, како и уредување на руралниот дел од општината;
  - Изнаоѓање можност за користење на поголеми количини на техничка вода за одржување на градското зеленило.

Ошпад

Согласно Законот за управување со отпадот, општините се одговорни за управувањето со одредени видови отпад и тоа: организација на собирање, транспорт и депонирање на комуналниот отпад, надзор над транспортот и депонирање на индустрискиот неопасен отпад, одлучување во врска со локациите на капацитетите за управување со отпад; издавање на локални прописи за управување со отпад, финансирање и надзор над затворањето на дивите депонии и прекилот на работата на капацитетите за управување со отпад.

Согласно член 60 од Законот за управување со отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 216/21), општина Струмица управувањето со комуналниот отпад му го има доверено на Јавното Комунално Претпријатие Комуналец кое е основано во 1955 година од страна на Општината. ЈПКД Комуналец во својата организациона структура има назначено лице кое ги следи состојбите во животната средина меѓу кои и управувањето со отпадот. Лицето е во секојдневна комуникација со секторот за Комунални дејности во Општината. Со комуникацијата на двата субјекта се следи состојбата со управувањето со отпадот. Комуналното претпријатие е составено од повеќе работни единици и тоа:

- работна единица водовод и канализација,
- работна единица зеленило,
- работна единица погребални дејности и
- работна единица чистота.

Работењето на Јавното претпријатие е организирано низ пет работни единици (Р.Е.):

- Р.Е. Чистота;
- Р.Е. Зеленило;
- Р.Е. Водовод и Канализација;
- Р.Е. Погребална дејност и
- Р.Е. Пазар и наплата служба.

Видови на отпад кои се генерираат во општина Струмица, се:

- комунален отпад;
- земјоделски и биоразградлив отпад;
- индустриски отпад;
- медицински и ветеринарен отпад и
- други видови на отпад.

Земањето примероци и нивното мерење (анализа) е целосно во согласност со Правилникот за критериумите за прифаќање на отпадот во депониите од секоја класа, подготвителните постапки за прифаќање на отпадот, општи постапки за тестирање, земање мостри и прифаќање на отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 8/08).

За целите на земање примероци и анализа на морфолошки состав на отпадот на ниво на општина, беа земени примероци од отпад од околу 200-500 кг во тежина за анализа. Локалната самоуправа во соработка со вклучените луѓе од проектот одреди три области од општините за земање на примероци со отпадот:

- урбана зона - станбени згради,
- урбана зона - индивидуални куќи,
- руралните зони - институции или домаќинства и дополнително поголеми комерцијални објекти.

По случаен избор беа земени примероци од неколку зони со избирање на различни улици од различни зони. Потоа по случаен беа избрани контејнери/контејнери кои ќе бидат анализирани. По консултации со ЈКПД Комуналец за локациите и фреквенцијата (деновите) на собирање на отпадот од населените места, се избраа контејнери/канти за анализа чиј капацитет е над 80% пополнет. Беа земени 2 локации во градот и 2 локации во рурални области Муртино и Куклиш.

Според пресметките вкупната количина на отпад којшто се продуцира годишно изнесува околу 22811,35 тони од кои 19223,12 тони е комунален, 7089,76 тони е рециклабилен, 1459,92 тони инертен и 704,87 тони опасен и 1416,58 тони останат вид на отпад. Количината на отпад која се подига и транспортира ги опфаќа градот Струмица и скоро сите населени места во општината (освен селата Рич, Белотино, Попчево, Мемешли, Дорломбос).

Комуналниот цврст отпад е еден од основните типови на отпад што се создаваат. Истиот е составен од отпад од домаќинствата, од миењето и метењето на улиците и од отпадоци од паркови и зеленило, комерцијално-институционален отпад и отпадоци што се создаваат во индустријата, со карактер сличен на отпадот од домаќинствата. Само мал процент од отпадот

од домаќинствата има опасни својства (батерии што содржат тешки метали и киселини, маслени бои и растворувачи и сл.).

Дневната продукција на комунален цврст отпад по жител согласно приложените податоци изнесува 1,25 кг што е во рамките на просекот кој е направен на територијата на Република С. Македонија за 2022 година. Во сферата на управувањето со комуналниот отпад во рамките на Општината се вработени комунални инспектори и редари чија ингеренција е да го елиминираат исфрлањето на отпадот на места што не се предвидени за таа цел. Според податоците на Државниот завод за статистика, вкупното количество на собран комунален отпад во Република С. Македонија во 2022 година изнесува 605638 тони. Споредено со 2021 година, вкупното количество на собран комунален отпад во 2022 година бележи намалување од 4.2%. Најголемо количество на собран комунален отпад е забележано во Скопскиот Регион - 172288 тони или 28.4% од вкупното собрано количество. Од вкупното количество на собран комунален отпад, 506257 тони или 84% се собрани од домаќинствата, а останатите 16% од правни и физички лица (комерцијален отпад). Според видовите отпад, најголемо количество на собран отпад е измешаниот комунален отпад - 494693 тони или 81.7%, а најмало количество има отпадот од гума - 1487 тони или 0.2% од вкупното количество собран комунален отпад. Вкупното количество на создаден комунален отпад во 2022 година изнесува 856766 тони. Годишното количество на создаден комунален отпад по жител во 2022 година изнесува 467 кг, што е за 3.3% повеќе од истото количество во 2021 година. Најголемото количество на собран комунален отпад (99.8%) се исфрла на депонија.

Најголем дел од фракциите отпад се одлагаат на санитарната депонија Шапкар, која се наоѓа во с. Доброшинци, а помал дел на диви (незаконски) депонии од страна на жителите и тоа претежно во руралните делови на Општината.

Земјоделскиот отпад, главно, се именува како нуспроизводи од земјоделството, т.е. овие видови отпад ги претставуваат фракциите од земјоделските активности што може да се рециклираат, а тоа се најчесто корисните делови од растителниот отпад или пак малата количина на животински отпад, кој се сретнува во руралните средини на Општината.

Речиси најголемиот дел од комуналниот отпад припаѓа на органскиот-биоразградлив отпад, каде припаѓа и земјоделскиот отпад. Третманот на биоразградливиот отпад, одделен на изворот, дава можност да се затвори кругот, со враќање на ресурсите (хранливите органски материи) во земјоделското земјиште и придонесување кон целите за рециклирање. Понатаму, намалувањето на биоразградливата содржина на отпадот го поддржува постигнувањето на целите за намалување на биоразградливиот комунален отпад кој се депонира.

Согласно законот за управување се вовеле барање за одделно собирање на био-отпад, таму каде што е технички, еколошки и економски изводливо. Понатаму, поради фактот што биоразградливиот отпад сочинува повеќе од една третина од комуналниот отпад, за постигнување на целите за

рециклирање ќе биде потребно одделно собирање на био-отпадот и доволна инфраструктура за третман.

Најефективен прв чекор, во однос на волуменот и полесна имплементација е да се стави фокус на компостирање на зелениот/градинарски отпад во отворени системи за компостирање во бразди или направени места за компостирање кој не бараат финансиски средства и се искористуваат стари греди и даски и се заградува простор на земјоделската површина за одделување на биомасата. Тоа може да се имплементира во руралните подрачја во мал и среден обем, понудувајќи локални решенија и вработување.

Покрај растителниот отпад кој се генерира во земјоделието, значајни количини на органски отпад се продуцираат и од сточарството. Интегрираното управување со цврстиот отпад е еден од еколошки прифатливите третирања на овој вид на отпад и претставува соодветно решение на еден од основните проблеми во областа на заштита на животната средина. Ова интегрирано управување со цврстиот отпад вклучува и соодветен третман на органскиот отпад. Органскиот отпад, односно органската фракција од комуналниот цврст отпад е еден од најголемите потенцијални загадувачи на подземните води и земјиштето. Ова е последица на самиот процес на разлагање на органскиот отпад, при кој се создава т.н. исцедок кој лесно може да продре во земјата и до подземните води, а при атмосферски врнежи постои можност да ги загади и површинските води. Овој исцедок содржи голем број на патогени бактерии и е можен причинител на појавата на разни видови болести поради користење на загадена вода. Постојната ситуација во управувањето и третманот на овој вид на отпад во регионот на општина Струмица како и во останатите општини во Р.С. Македонија е далеку од посакуваното ниво.

Општина Струмица спроведе проект за био-базирани стратегии каде беше скениран целиот регион и беа добиени податоци за потенцијалите за био маса и нивната понатамошна обработка. По овој проект продолжение е проектот Skejl ар каде крајниот продукт исто така е обработка, односно компостирање на отпадот од земјоделските површини или сточарските стопанства, како и шумските остатоци за кој за прв пат добивме податоци за истите.

Во Општината не постојат посебни системи за третман на овој вид отпад и истиот заедно со останатите фракции од комуналниот отпад се подига и се депонира на санитарната градска депонија Шапкар. Ваквата практика е спротивна од европските норми, кои се транспонирани во националното законодавство и препорачуваат: одделување на корисната фракција на отпад и нејзино повторно искористување

Градежниот отпад и шут произлегува од изградба, поправка, одржување и уривање на инфраструктура, згради и конструкции и се состои од:

- Отпад од градежништво - Отпад што произлегува од практиките за управување со локации, на пр. вишок материјали, остри и оштетени материјали.

- Шут - Отпад создаден од уривање на постоечките структури/објекти, наместо да се користи опцијата да се реновираат. Тој често се состои од голем број мешани текови на отпад, кој исто така може да содржат опасни супстанции како што е азбестот.
- Отпад од ископување - Вообичаено се состои од материјали како што е почва, тампонирана земја и постоечки темели отстранети од ископувања за нова градба. Тој може да содржи контаминиран материјал во зависност од претходната употреба на локацијата.

Иако дефиницијата за градежен отпад и шут се однесува на отпадот што се јавува како резултат на активности од градење и уривање општо, тој исто така вклучува и отпад кој произлегува од мали градежни работи и активности за уривање/реновирање во приватните домаќинства.

Обичниот градежен отпад и шут вклучува:

- Бетон, тули, плочки и керамика;
- Дрво, стакло и пластика;
- Битуменски смеси, катран и производи со катран;
- Метали (вклучувајќи и нивни легури);
- Почва, камен и ископи со багер;
- Материјали за изолација и градежни материјали што содржат азбест и градежни материјали со гипс.

Разбирањето на сликата за управување со градежен отпад и шут во Република С. Македонија е тешко и ограничено, со истите проблеми поврзани со точноста на добивањето податоци и известувањето. Претходниот НПУО наведува дека годишното создавање на градежен отпад и шут зависи од флукуациите на пазарот на градежништвото и процената на количините е околу 460.000 до 500.000 т/год. Врз основа на искуството од другите земји, веројатно е дека овие процени се ниски. Тешко е да се развие репер од другите европски земји, бидејќи создавањето градежен отпад значително варира и по глава на жител, што укажува на различни методологии за известување. Количествата се движат во следниве граници:

- Градежен отпад и шут - отпад од ископувања: 0,63 до 1,42 тони по глава на жител годишно;
- Градежен отпад и шут + отпад од ископувања: 2,3 до 5,9 тони по глава на жител годишно.

Просекот за градежен отпад и шут изнесува 0,94 тони по глава на жител годишно во другите земји.

Користејќи ги овие бројки, може да се процени дека количествата создаден градежен отпад и шут во Македонија (со исклучок на отпад од ископувања) треба да се движат меѓу 1,3 и 2,95 милиони тони. Со примена на просекот, количествата создаден градежен отпад и шут може да се проценат на 1,95 милиони тони.

Депонирањето на инертниот отпад, претходно се вршело на депонијата Тркајна. По затворањето на истата, депонирањето на овој вид на отпад се врши на санитарната градска депонија Шапкар.

Индустрискиот отпад се создава при производните процеси во индустријата, во однос на количините, својствата и составот се разликува од комуналниот отпад. Истиот се дели на опасен и неопасен. Отпадот кој доаѓа од индустриите, како и останатиот комунален отпад, се собира и се депонира на санитарната градската депонија Шапкар лоцирана во с. Доброшинци. Јавното комунално претпријатие врши собирање, транспортирање и депонирање на комуналниот отпад приближно од 1.748 правни субјекти на територијата на општина Струмица.

Медицински отпад е отпадот што се создава во медицинските и во здравствените институции (стационари, болници, поликлиники и амбуланти, забни ординации, ветеринарни друштва и слично), кој настанува како производ на употребени средства и материјали при дијагностицирањето, лекувањето, третманот и превенцијата на болестите кај луѓето и кај животните.

Медицинскиот отпад произлегува од лекување на луѓе и животни и може да предизвика инфекции или друга штета. Ги опфаќа сите човечки и животински ткива, крв, хируршки преврски, шприцеви, хируршки инструменти, микробиолошки култури, телесен отпад, како и некои видови фармацевтски отпад и хемиски отпад. Медицинскиот отпад (MeO) е отпадот создаден во здравствените институции (диспензери, болници, поликлиники и амбуланти, стоматолошки ординации, ветеринарни станици итн.). Овој отпад потекнува од искористените предмети и материјали како резултат на дијагностицирање, медицински третман и превенција на заболувања кај луѓето и животните. Според податоците од литературата, од вкупното количество на отпад што се создава од активностите за здравствена заштита, околу 80% е општ отпад сличен на домашниот отпад. Останатите 20% се смета за опасен материјал што може да биде инфективен, токсичен или радиоактивен (СЗО). Медицинскиот опасен отпад, според класификација се состои од категориите прикажани во Листа на видови на отпад и управувањето што се бара за наведените категории претпоставува посебен специфичен начин на постапување во медицинските центри (селекција, пакување, означување, времено складирање), третман и финално отстранување.

Главните извори на отпад од здравствена заштита се:

- Болници и други здравствени установи;
- Лаборатории и истражувачки центри;
- Мртвечници и центри за аутопсија;
- Лаборатории за истражување и тестирање на животни;
- Банки на крв и услуги за собирање и
- Старечки домови.

Количината на создадениот медицински отпад во периодот од 2010 до 2019 година бележи постепено зголемување. Согласно доставените податоци, количината на пријавениот создаден медицински отпад за 2019 година изнесува 817,82 тони, споредбено со 2010 година, каде количината на создадениот медицински отпад изнесувала 195,6 тони, што значи дека количината на создаден отпад се зголемила за 4 пати. Од ова може да се

заклучи дека се зголемил и бројот на создавачите на опасен медицински отпад, кои согласно регулативата во областа на управување со медицински отпад се обврзани да доставуваат извештај еднаш годишно за постапување со отпадот. Според доставените извештаи за 2019 година за понатамошно постапување со медицински отпад, количината на медицински отпад предаден на други лица изнесува 802,78 тони. Најголем дел од пријавената количина му припаѓа на инфективниот отпад (18 01 03*) со 707,49 тони, потоа следуваат острите предмети (освен 18 01 03) со 85,34 тони кои се сметаат како подгрупа на инфективен отпад, делови од човечко тело и органи, вклучувајќи вреќички и шишиња со крв (освен 18 01 03) со 3,64 тони, лекови неспоменати во 18 01 08 со 5,03 тони и отпад чие што собирање и отстранување не е предмет на специјални барања за заштита од инфекции (на пр., облека, завои од гипс, облека за еднократка употреба, платно, пелени и др.) со 0,13 тони, целокупната количина која се носи во депонијата Дрисла. Количина од 16,11 тони течен отпад автоматски е третиран од самите создавачи. Медицинскиот отпад кој е предаден на други лица, според доставените извештаи, е соодветно третиран и неутрализиран.

Според Стратегијата за биомедицинско (здравствено) управување со отпад во врска со создадените количества медицински отпад, бројките спаѓаат во две посебни групи: Група 1 се состои од болници итн. кои вршат традиционален третман и терапија, каде што овој вид на отпад се создава во поголеми количества и Група 2, каде што третманот обично што создава само мали количества, како на пример во душевни болници, здравствени рехабилитациони установи итн.

Поголеми државни здравствени установи на територијата на општина Струмица се: ЈЗУ Општа болница, ЈЗУ Здравствен дом, ЈЗУ Центар за јавно здравје. На територијата на Општина Струмица има и повеќе приватни здравствени установи како Ели медика, Медика Филип Втори, Нова Лаб. Покрај овие, постојат и голем број помали приватни установи претежно бројат 1-2 (заболекари, матични лекари). Со оглед на фактот што медицинскиот отпад е специфичен вид отпад, кој бара специјален третман, потребна е точна евиденција на бројот на регистрирани ординации, проценка на генерираниот отпад и развиена свест кај медицинските лица. Медицинските установи на територијата на општина Струмица, имаат склучено договор за собирање, транспортирање и депонирање на медицинскиот отпад со Трговското друштво за еколошки, комунални и други услуги Ремондис Медисон ДОО Скопје. Во согласност со Дозволата, компанијата врши термички третман (инценерирање) на отпад од здравствена заштита на луѓето или животните и/или истражувања од областа на здравствената заштита - сите шифри на отпад под број 18 во Листата на видови отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05). Термичкиот третман на овој вид отпад се врши во инсталацијата која се наоѓа на локацијата во депонијата Дрисла во Скопје.

Според податоците од лиценцираната компанија за работа со опасен - медицински отпад Ремондис Медисон, на ниво на општина Струмица опслужени се 137 здравствени установи (сите здравствени установи имаат

кутии од 3 или 5 кг, додека Центарот за јавно здравје ги собира во контејнери од 65 и 45 кг. Вкупно создаден медицински отпад во општина Струмица на месечно ниво е 1.427 кг, односно 17.122 кг на годишно ниво (податоци за 2022 година).

Други видови на отпад, кои претставуваат сериозна закана за квалитетот на животната средина, а имаат карактер на опасен отпад се:

- потрошени батерии и акумулатори;
- отпадни масти и масла;
- искористени возила и
- отпад од електрични и електронски апарати.

Овие видови на отпад се сретнуваат на местата за собирање на комунален отпад или покрај нив. Сегашната практика не ги задоволува стандардите за управување со ваков вид отпад, но бидејќи се работи за опасен отпад, Државата треба да изнајде решение за негово сепарирање и соодветно управување, а Општината да ги почитува дадените насоки.

Се следи и остварувањето на целите со избегнување и намалување на создадениот отпад, постигнување висок степен на собирање на отпадните батерии и акумулатори, рециклирање и друг вид преработка на отпадните батерии и акумулатори.

Податоците и информациите за постапувањето со батериите и акумулаторите и отпадните батерии и акумулатори се доставуваат до Министерството за животна средина и просторно планирање, во согласност со годишните извештаи добиени од правните лица за постапување со отпадни батерии и акумулатори, малите производители, правните и физичките лица за самостојно постапување со отпадни батерии и акумулатори. Во периодот од 2011 до 2017 година, количеството на батерии и акумулатори пуштени на пазарот постојано се зголемува, но потоа бележи намалување од 14% во однос на 2020 година, додека тренд на зголемување се забележува кај количеството на собраните отпадни батерии и акумулатори, кај количеството на третирани и рециклирани отпадни батерии и акумулатори има тренд на зголемување до 2019 година, а потоа бележи намалување до 48% во однос на 2020 година. Собраните отпадни батерии и акумулатори ги преземаат компании кои имаат дозвола за собирање на опасен отпад добиена во согласност со Законот за управување со отпад, создаден отпад од пакување, рециклирани и обновени пакувања. Целта на овој индикатор е да се спречи создавањето отпад од пакување, со намалување на количеството отпад од пакување, да се постигне високо ниво на повторна употреба на пакувањето, рециклирање и други видови преработка на отпадот од пакување. Податоците и информациите за постапување со пакувањето и отпадот од пакување се доставуваат до Министерството за животна средина и просторно планирање, во согласност со годишните извештаи на правните лица за постапување со отпад од пакување, малите производители, правните и физичките лица за самостојно постапување со отпад од пакување.

Во периодот од 2011 до 2019 година, количеството на пакување пуштено на пазарот постојано се зголемувало до 77%, при што во 2020 година повторно бележи пад од 7% во однос на 2019 година. Тренд на зголемување се

забележува кај процентот на рециклирање, во периодот од 2011 до 2018 година и тој е зголемен за повеќе од 3 пати. Следните две години, 2019 и 2020, се забележува намалување на процентот на рециклирање на отпад од пакување за 7% во однос на 2018 година. Така и кај процентот на обновување или согорување во печки за согорување отпад со обнова на енергијата, во периодот од 2011 до 2018 година, се бележи постојан тренд на зголемување и тоа за 4 пати во разгледуваниот период, притоа во следните две години, 2019 и 2020, се бележи пад од 6% во однос на 2018 година. Општина Струмица има поставено во основните и средните училишта специјални канти за отпадни батерии.

Организираното собирање на отпад во општина Струмица, се врши во следниве населени места:

- градското централно подрачје со населените места: Дабиле, Куклиш, Градско Балдовци и Добрејци со 10.800 домаќинства;
- населено место Муртино со 450 домаќинства;
- населено место Банско со 450 домаќинства;
- населено место Сачево со 100 домаќинства и
- населено место Габрово со 30 домаќинства.

За собирањето на комуналниот цврст отпад, на територијата на Општината, поставени се контејнери за собирање на:

- мешан комунален отпад,
- харија (трговски објекти и јавни институции),
- ПЕТ амбалажа (јавни површини), и
- комбинирано собирање на ПЕТ амбалажа и хартија (јавни површини-урбани заедници).

Собирањето на комуналниот цврст отпад се реализира во согласност со изработената Програма за одржување на јавната чистота на подрачјето на општина Струмица од ЈПКД Комуналец. Динамиката на изнесување, транспортирање и депонирање на комуналниот цврст отпад, изготвена е во зависност од густината на населението, количината на отпадот и условите за изнесување на истиот.

Динамиката на празнење на контејнерите, е во согласност со програмата, односно два пати неделно.

Изнесувањето на отпадот се врши непрекинато, систематски и без застој. Повремен застој може да се појави само во случај на лоши временски услови.

Генерираниот комунален отпад од Општина Струмица, се одложува на санитарната градска депонија Шапкар, која е позиционирана во с. Добрашинци на оддалеченост од 15 км од Градот Струмица. До самата локација се пристига преку асфалтиран пат. Депонијата е опкружена со заштитна ограда, но истата е далеку од стандардите кои треба да се применуваат за една санитарна депонија или пак депонија со запазени минимум технички критериуми.

Вкупната површина на санитарната градска депонијата Шапкар изнесува 12 ха, со координати X-763.873,149 и Y-459.944,779.

Целиот генериран и собран комунален цврст отпад од домаќинствата и индустриските капацитети се депонира на депонијата за комунален отпад Шапкар кај село Добрашинци. Депонијата делумно ги исполнува сите минимум технички услови кои што се предвидени за една комунална депонија. Од предфизибилити студијата за интегрирано управување со цврст отпад во Југоисточниот регион е констатирано дека нема потреба од поставување на пвц - мембрана, бидејќи подлогата на депонијата е од глина со КВ.10-7 до 10-9 м/сец. и длабочина до 20м. Покрај самата депонија постои цевковод преку кој депонијата може да се снабди со техничка вода. Целата депонија е оградена, односно затворена со мрежа, пред влезот е поставена рамка со портирница. Имајќи ги во предвид сите овие предности, оваа депонија е избрана за регионална депонија во Југоисточниот регион.

Други видови на отпад, кои претставуваат сериозна закана за квалитетот на животната средина, а имаат карактер на опасен отпад се:

- отпадни масти и масла,
- искористени возила,
- отпадни гуми и др.

Овие видови на отпад се сретнуваат на местата за собирање на комунален отпад или покрај нив. Сегашната практика не ги задоволува стандардите за управување со ваков вид отпад, но бидејќи се работи за опасен отпад, Државата треба да изнајде решение за негово сепарирање и соодветно управување, а Општината да ги почитува дадените насоки.

Искористени возила се возилата чија што употребна функција престанала и кои сопственикот ги отфрлил, има намера да ги отфрли или од него се бара да ги отфрли. Отпадни гуми се гуми од моторни возила (автобуси, камиони, приколки, мотоцикли и друго), земјоделски машини, градежни машини и слично чија што употребна функција завршила, сопственикот има намера да ги отфрли, ги отфрла или од него се бара да ги отфрли.

Во општина Струмица фирмата Интер Медиа ДООЕЛ е регистрирана за собирање на отпадни масти и масла и таа врши собирање на овој вид на отпад. Фирмата Интер Медиа собира исклучиво употребувано масла и масти за јадење од растително потекло. Собирањето се врши со помош на сопствено возило, најчесто од ресторани и објекти кои оперираат со храна и користат масти и масла за јадење во нивниот процес на работа. Пакувањето на употребуваните масти и масла за јадење се врши во специјални пластични туби од 20 литри.

Со цел да се овозможи најбезбедно и најекономично собирање и транспортирање на комуналниот и другиот неопасен отпад од местото на неговото создавање до местото на неговото отстранување, воспоставена е организациона интегрирана шема за собирање, транспортирање и депонирање на комуналниот отпад и другите видови на неопасен отпад. Интегрираната мрежа претставува систем на објекти и инсталации, како и систем на постапки за управување со отпадот, меѓусебно поврзани на начин со кој се овозможува намалување на количините на создаден отпад, повторно искористување на употребливите состојки на отпадот како и исполнување на

обврските за селектирање, собирање, транспортирање и депонирање на отпадот. Изнесувањето на отпадот се врши непрекинато, систематски и без застој по реони. Повремен застој може да се јави во случај на дефект или при лоши временски услови.

Собирањето на комуналниот цврст отпад се реализира во согласност со изработената Програма за одржување на јавната чистота на подрачјето на општина Струмица од ЈПКД Комуналец. Динамиката на изнесување, транспортирање и депонирање на комуналниот цврст отпад, изготвена е во зависност од густината на населението, количината на отпадот и условите за изнесување на истиот. Динамиката на празнење на контејнерите е во согласност со програмата, односно два пати неделно. Изнесувањето на отпадот се врши непрекинато, систематски и без застој. Повремен застој може да се појави само во случај на лоши временски услови. Собирањето на комуналниот цврст и технолошкиот отпад, се врши во специјални садови и тоа: 480 контејнери со запремина од 1,1 м³, распоредени во градско подрачје, 125 контејнери со запремина од 1,1 м³ има во индустриските зони во градот (Зона Север, Дабиле и др.) како и по 2 контејнери од 1,1 м³ во секое населено место (поставени во училиште и во црква). 37 контејнери со запремина од 5 м³ распоредени на територијата на градот, во индустриската зона и приградските населби и 7748 канти за отпад од 120 л распоредени по домаќинства во градот, 3752 канти за отпад од 120 л распоредени по населените места во општина Струмица и 1200 канти од 120 л за селекција на пластика и лименки кои се распоредени само во одреден дел од градот.

Собирањето на комуналниот и другите видови на неопасен отпад се врши со специјални моторни возила кои што обезбедуваат сигурен и безбеден транспорт на отпадот од местото на неговото собирање до местото на неговата крајна испорака, односно депонирање. Возилата овозможуваат натоварениот отпад да биде безбеден за транспорт. Истите се соодветно обележани за да се види јасно нивната намена и вршителот на јавната услуга. Составен дел на опремата на возилата се и средствата за собирање на расфрлениот отпад надвор од садовите за собирање на отпадот.

Специјалните моторни возила треба да ги исполнуваат важечките барања и стандардите за димензиите, вкупните маси и основното оптеретување и редовно да се одржуваат во исправна состојба.

Претпријатието располага со 11 комунални возила од кои 7 автосмеќари, 2 резервни автосмеќари, 2 автопдигача. Исто така, на располагање има и три трактора за собирање на комуналниот отпад.

За разлика од порано моменталната ситуација со возилата за собирање на отпад во ЈПКД Комуналец е подобрена кои овозможуваат претпријатието доста квалитетно и низ повеќе населени места (освен населените места Рич и Попчево) да врши организирано собирање на комуналниот отпад.

Диви зубришија

Неправилното одложување на отпадот е еден од проблемите на општината. Неразвиената свест кај граѓаните и расфрлањето на отпадот насекаде е проблем за кој што треба да се изнајде решение и покрај

секојдневното чистење на дивите депонии од страна на ЈПКД Комуналец и општина Струмица за намалување на истите, тие во најкус можен временски рок никнуваат повторно и се добива слика дека не се води грижа за управувањето со отпадот. Додека финансиските апликации кој ги создава ваквото чистење на дивите депонии е огромно и на терет на општинскиот буџет, создавањето на диви ѓубришта во општина Струмица воглавно се должи на непостоење на целосно организирано собирање на комуналниот отпад од сите населените места во општината (во моментот опслужени се 85%), како и до свесноста на луѓето.

Значително количество отпад е расфрлан на јавните површини. Одлагањето на отпадот од страна на граѓаните не е секогаш во согласност со правилата за колективно собирање на отпадот во контејнери. Честопати не се користат контејнерите, туку отпадот се депонира покрај контејнерите, врз зелените површини, во малите кантички во парковите (наменети за ситни отпадоци) или пак во неурбанизираните делови на Општината, покрај патиштата. Исто така, проблем се уличните животни и птици како и транспортни возила кои превезуваат некаков вид на отпад без соодветна заштита (церада) што е во спротивност со законските обврски.

Според направената анализа, дополнителна причина за појавување на диви ѓубришта е и неефикасното спроведување на законската регулатива за изрекување на казни од страна на соодветните органи.

Во општината Струмица, регистрирани се повеќе диви ѓубришта со по 5 до 15 м³ од кои по потреба се транспортира отпадот до депонија Шапкар од страна на јавното претпријатие. Неконтролираното исфрлање на отпадот претставува сериозен проблем за заштита на животната средина и квалитетот на живеењето на населението. Согласно ЛЕАП-от до 2022 година на територијата на Општина Струмица, има диви ѓубришта кои се наоѓаат во населените места: Просениково, Дабиле, Добрејци и Водоча.

Најчести локации на кои се создаваат диви ѓубришта (дивии депонии) во општината се покрај локалните патишта, канали и реки. Постоечките диви ѓубришта сериозно го деградираат квалитетот на животната средина и го згрозуваат здравјето на луѓето кои живеат во блиските населби или гравитираат во близина на депониите.

Стратешки цели за управување со отпадот, дефинирани во Националниот план за управување со отпадот, се:

- Усогласување на националното законодавство, кое се однесува на управување со отпад, со барањата и стандардите пропишани со законодавството на ЕУ со сите сектори на општеството;
- Воспоставување ефективни институционални и организациски структури во сите фази на спроведување на новиот систем за управување со отпад;
- Зајакнување на човечките ресурси и капацитети во јавниот и приватниот сектор и постапно градење мрежа на капацитети за третман/депонирање на отпад;
- Воведување стабилни финансиски и стимулативни економски механизми, за да се обезбеди доволен и сигурен прилив на средства, со

цел да се покријат целосните трошоци за обезбедување на интегрален систем за управување со отпадот;

- Имплементација на мерката - загадувачот плаќа;
- Воспоставувањето на нов систем за управување со отпад, кој ќе ги интегрира основните карактеристики за одржливо управување со природните ресурси, заедно со политиката на интегриран производ и со политиката за интегрално спречување и контрола на загадувањето;
- Спречување на емисиите во животната средина, како и други штетни ефекти по здравјето и добросостојбата на луѓето, животните и вегетацијата, како резултат од несоодветното управување со отпадот;
- Примена на ефикасни и ефективни техники во однос на трошоците за собирање, транспорт, сепарација, времено складирање и третман/преработка на сегрегирани текови на отпад;
- Обезбедување депонии за инертен, опасен и неопасен отпад и други капацитети за финално депонирање на отпадот, во целосна согласност со европските стандарди;
- Воспоставување инвентар на нестандартни депонии и други оптоварувања на животната средина, кој ќе содржи информации за проценетиот ризик и за измерените влијанија врз животната средина. Управувањето со отпадот кон поголема ефикасност на ресурсите има

за цел:

- Да се управува со отпадот како со ресурс;
  - Отпадот кој се создава по глава на жител да се намалува;
  - Да се изнајдат економски опции за повторна употреба и рециклирање;
  - Поголемо рециклирање на материјалите согласно висококвалитетни стандарди;
  - Преработката за добивање енергија да биде лимитирана на материјали кои не може да се рециклираат;
  - Депонирањето да биде сведено на минимум и
  - Да нема повеќе незаконски пратки на отпад.
- Проблеми во однос на управувањето со отпад во општина Струмица се:
- Депонијата Шапкар во с. Доброшинци не е во согласност со законските барања за основање депонија за комунален отпад. На истата не се врши собирање и контрола на исцедок/заштита на депониското дно, нема контрола и евидентирање на депониски гас, односно депонијата е извор на загадување на почвата и подземните води;
  - На депонијата Шапкар нема вага за мерење на количината на комуналниот отпад;
  - ЛПКД Комуналец е несоодветно опремено. Возниот парк на Претпријатието е застарен и недоволен, заради што не е покриена целата територија на општината со услуги.
  - Постојат дивни депонии на неопасен и инертен отпад. Постојните практики на отстранување на отпадот не се во согласност со стандардите за управување со отпадот, т.е. дивите депонии претставуваат ризик во поглед на загадувањето на воздухот, почвата,

површинските води и подземните води, како и потенцијални ризици за биолошка разновидност, земјоделското земјиште и здравјето на луѓето, како последица од депонирање на мешан опасен и неопасен отпад;

- Несоодветно собирање, транспорт и депонирање на отпадот. При собирањето, транспортот и депонирањето на отпадот не се води сметка за видот на отпадот. Практика на ЈПКД Комуналец е собирање на несепариран комунален и индустриски отпад (неопасен и опасен). Повремено собирање на дел од рециклабилниот отпад во општината во голема мерка го врши неформалниот сектор и мал дел од овластени субјекти за собирање и третман на отпадот. Главно се собира: хартија, метал и пластика (ПЕТ пакувања).
- Неразвиена свест кај граѓаните и ограничени познавања за: проблемите со отпадот, потенцијалните ризици од опасниот отпад и негативните ефекти врз здравјето на луѓето и животната средина и природата, опциите за успешно справување со него, за тоа што е санитарна депонија, што е современ капацитет за третман на отпад, важноста на плаќањето за услугите на собирање и депонирање на отпадот и сл.

Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на управувањето со отпадот во општина Струмица:

- Целосна примена на Законот за управување со отпадот и подзаконските акти;
- Приспособување кон идниот регионален пристап за управување со отпадот;
- Воспоставување база на податоци за создавачи на сите видови отпад и начин на негово управување;
- Развивање и имплементирање на систем за сепарирање на отпад и негов третман;
- Лоцирање на еколошки дворови, собирни пунктови и сл. каде што граѓаните ќе можат да го одложат отпадот, заради негово сепарирање по видови на отпад;
- Редовна контрола од страна на овластениот инспектор за животна средина за инсталациите кои имаат Дозвола за вршење на дејност управување со отпад, а кои се наоѓаат во урбано подрачје на територијата на општина Струмица;
- Расчистување на дивите депонии и нивна рекултивација и ревитализација;
- Подигање на јавната свест за соодветно управување со отпадот и едукација за потенцијалните ризици од несоодветното управување, како и организирање кампањи и акции за стимулирање на активностите за собирање и селектирање на отпадот со прикажување на бенефициите од ваквите активности. Целни групи би биле создавачите на отпад и неформалниот сектор;

- Создавање услови за формирање на јавни-приватни партнерства, со што ќе се покрие територијата на Општината која не е опслужена од ЈПКД Комуналец-Струмица, се до воспоставување на интегриран регионален систем за управување со отпад.

Бучава

Идентификуваните извори на бучава во општина Струмица, генерално потекнуваат од: бучава од соседството, бучава од сообраќај, бучава од индустриските капацитети и сл.

Бучава од соседството-потекнува од ресторани, кафеулиња, барови со тераси, со или без жива музика, гласна музика, гласно зборување и смеење, гласна музика од домовите, климатизери и сл.

Бучава од сообраќај-генерирањето повисоки нивоа на бучава од сообраќајот главно се должи на:

- Зголемена фреквенција на возила и појава на сообраќајни шпицови, особено за време на големи манифестации, како: Струмичкиот Карневал, Струмица отворен фестивал, Астер фест, Фестивал на камерен театар Ристо Шишков и др.
- Застарениот возен парк;
- Честата употреба на мотори, особено во лето;
- Чкрипење со гуми и користење на сирени;
- Малото растојание од сообраќајниците до приватните и јавни станбени објекти;
- Недоволен простор за паркирање што придонесува дополнително кружење на автомобилите и го продолжува времетраењето на генерирањето на бучавата;
- На територијата на Општината, бучава се генерира и од такси-превозниците.

Бучавата од индустриските капацитети-потекнува од изведување на разни работни активности во индустриските капацитети кои се наоѓаат на територијата на општина Струмица. Дел од нив се наоѓаат во урбаниот дел на Градот и општината, а другите во индустриската зона.

Надлежен орган за спроведување на Законот за заштита од бучава во животната средина и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон е Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина.

Министерството за внатрешни работи, врз основа на Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 1/09), презема активности за откривање на прекршоци во врска со нарушување на јавниот ред и мир.

За мониторинг на бучавата на подрачјето на општините, истите можат да воспостават локални мрежи за мониторинг по претходно добиено мислење од надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната

средина, а под услови и начин уредени со законот за Заштита од бучава во животната средина и Законот за животната средина.

На територијата на општина Струмица, досега не е спроведуван мониторинг на бучава.

Идентификувани проблеми во однос на бучавата во општина Струмица се:

- Непостоење на мониторинг на амбиенталната бучава;
- Недостаток на национални и локални податоци за ефектите врз здравјето на луѓето, предизвикани од бучава;
- Несоодветна пренамена на станбен во деловен простор и
- Зголемен сообраќај (тешки товарни возила) на магистралниот пат А4 (Струмица-Радовиш) без соодветна заштита од бучава.

Препораки за решавање на идентификуваните проблеми во однос на бучавата во општина Струмица, се:

- Спроведување континуиран мониторинг на бучавата генерирана од поедини субјекти, особено во области за колективно и индивидуално живеење;
- Користење на податоците од мониторингот на бучава при изработка на идни урбанистички планови;
- Имплементација на обврските од Елаборатите за заштита на животната средина и ИСКЗ дозволите од страна на стопанските субјекти;
- Детекција на ризиците по здравјето на луѓето од влијанието на бучавата од страна на Заводот за здравствена заштита;
- Вградување соодветна звучна изолација во идните градби и
- Контрола на постапките за издавање решенија за пренамена на станбен во деловен простор и одобренија за вршење дејност, во однос на основната намена на просторот и видот на дејноста за која се бара пренамена од станбен во деловен простор, особено во области примарно наменети за живеење, објекти за сместување на деца и стари луѓе, болници, детски градинки и училишта.

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Струмица и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од постоење на интензивна емисија од употреба на дрва како агенс за затоплување, зголемен сообраќај Не користење на обновливи извори на енергија	x
		x
Вода	Недоволно планирање на промените во намената на земјиштето	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат за исталожување на аероседименти Деградација на почвите	x
		x
Предел	Деградирани предели	x
Население	Појава на миграција Невработеност	x
		x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување Не користење на обновливи извори на енергија	x
		x

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

За значењето на реализација на ГУП за град Струмица треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат.

Исто така, се разгледува опцијата без да се спроведе планска активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај доколку планот не се спроведе, се очекуваат следниве последици:

- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Ограничен развој на општината;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и создавање на диви депонии;
- Интензивно загадување на подземните води и почвата;
- Намалени приходи во општинскиот буџет;
- Отсуство на финансиски инвестирања што би се довело до слаб економски развој на стопанството;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста од идни потенцијални инвестиции за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на ГУП за град Струмица, е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Со изработката на овој УП просторот добива нова можност за урбанистичка разработка и реализација.

Од особено значење за изготвување на Стратегиската оценка, а воедно и стандардна постапка е да се изанализира варијантата, односно опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала во првобитната состојба. Во тој случај се очекува дека фактичката состојба на теренот воопшто нема да се промени, и економската пасивност ќе продолжи.

Изработката на ГУП за град Струмица треба да придонесе кон:

- обезбедување услови за позитивни ефекти во процесот на урбанизацијата;
- воспоставување ефикасна контрола на користењето и уредувањето на градежното земјиште;
- резервирање простори за изградба и користење на објекти или подрачја од јавен интерес;
- обезбедување и заштита на коридорите за изградба на инфраструктурата;
- реализација на условите за планиран стопански и економски развој не само на локално туку и на регионално и на национално ниво.

Во поглед на алтернативните плански решенија генералните смерници на овој документ треба да се гледаат кон:

- Контролирано уредување на градот Струмица;
- Почитување на особеностите на наменските содржини;
- Оформување на рационален и ефикасен систем на комунална инфраструктура со кој ќе се опфати целото планско подрачје се во насока на подобрување на животната средина;
- Воспоставување на систем на секое наредно урбанистичко решение пред донесување на конечна одлука од страна на Локалната самоуправа.

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот План на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите, општините и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи.

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
- Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
- Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.
- Создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на економските активности во Просторниот план на Република Македонија базира на дефинираните цели на економскиот развој во „Националната стратегија на економскиот развој”, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот и поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството.

Реализацијата на концептот претпоставува изработка на просторни и урбанистички планови на регионално и локално ниво кои ќе се темелат на основните услови и претпоставки за остварување на целите и определбите поставени во областа на развојот и разместеноста на економските дејности.

Една од фундаменталните поставки на Просторниот план на Р. Македонија е остварување на повисок степен на интегрираност на просторот на Државата што подразбира намалување на регионалните диспропорции во просторот, а со тоа и квалитативни промени во економската структура на целиот простор на Републиката. Реализацијата на оваа темелна одредница за уредување и организација на простор на Република Македонија е условена меѓу другото и со претпоставките за уважување на реалните фактори на развој и воспоставување на пазарните принципи со формирање соодветна

институционална рамка за ефикасно функционирање на пазарните институции.

Значаен услов кој ќе го детерминира економскиот развој и разместеност на производните и услужни дејности претставува ефикасното заокружување и финализирање на реформските процеси во повеќе области. Успешната реализација на овие промени ќе доведе до остварување позитивни економски ефекти како на национално, така и на локално ниво.

Економијата на Републиката, а следователно и економијата на пооделните општини, со оглед на ограничената сопствена акумулација и потребата за поинтензивен економски развој и менување на неповолната стопанска структура и натаму ќе биде упатено на користење на дополнителна акумулација од странство.

Во инвестиционите одлуки за материјалното производство, стриктно треба да се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и др.

Концепцијата на просторната организација на економските дејности се темели на објективните фактори според кои врз основа на одлуките на одделните сопственици и менаџери и планските предвидувања и одлуки на општо државните органи или органите во локалната самоуправа, разместувањето се остварува како дисперзија во просторот и како концентрација на стопанството на одделни места. При доминација на пазарот и приватната сопственост во економскиот систем, вистинското решение се наоѓа во комбинација на концентрацијата и дисперзијата, како комплементарни приоди во развојот и просторната разместеност на стопанството.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за економски активности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот.

Согласно определбите на Просторниот план на Р. Македонија, идниот развој и разместеноста на економските дејности во планскиот опфат на просторот на градот Струмица треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на евентуалните влијанија врз животната и работна средина.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата на ГУП за град Струмица, може да се анализираат од негативен и позитивен аспект. Извештајот за Стратегиска оценка ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските можности во општина Струмица.

Извештајот за Стратегиска оценка не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оценка на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оценка на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оценка на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кој вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оценка на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на планот ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значи отворање на нови работни места и зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеење.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектите предвидени со планот не се очекува истиот да предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население. Во однос на влијанието врз човековото здравје не се очекуваат

негативни влијанија имајќи ја, пред се во предвид намената. Можни влијанија би имало при изградба на нови објекти, но тоа ќе биде само во период на изградбата.

Со имплементацијата на планот може да се предизвикаат евентуално одредени негативни влијанија врз здравјето на луѓето од аспект на:

- Неправилно управување со животната средина;
- Неправилно постапување со отпадот од расчистувањето на теренот во подготвителните активности.

Поради транспортот на градежен материјал, работната сила, како и бучавата предизвикана од зголемениот сообраќај која може да се покачи, но само во периодот на градежната фаза. Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила и тешката механизација ќе се покачат поради изведување на градежни активности.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето што е опфатено и со планската содржина во планскиот опфат каде ќе се имплементира планот.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на ГУП за град Струмица ќе има позитивно влијание врз социо-економскиот развој на општината и пошироко во стимулирање на економските активности, зголемување на стапката на економскиот раст, зголемување на доходот по глава на жител, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура, подобрување на инфраструктурата и уреденост на просторот и зголемување на квалитетот на живеењето.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со имплементација на Генералниот урбанистички план не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух од стационарните и мобилните извори на загадување. До ваква констатација може да се дојде врз основа на анализата на предвидениот развој на Градот гледано од аспект на генерирање на можни влијанија врз воздухот и воопшто врз животната средина предизвикани од таквиот развој.

Основни загадувачи на просторот ќе претставуваат зголемениот моторен сообраќај, загадувањето од начинот на загревање на објектите и индустријата, но неможат да се запостават и другите загадувачи кои

негативно влијаат врз амбиентниот воздух. До ваква констатација може да се дојде врз основа на анализата на предвидениот развој на градот Струмица.

Во општина Струмица бројот на регистрирани моторни возила од година во година се зголемува. Ако на ова се додаде и секојдневниот транзит на возила по регионалниот пат (претежно тешки моторни возила) тогаш може да се каже дека фреквенцијата на сообраќај е доста голема.

Отстранувањето на отпадот што е производ на животните и работни активности на луѓето, како и од работата на индустриските капацитети е еден од најсериозните проблеми во општината. Комуналниот отпад се депонира многу блиску до с. Добрашинци.

Прекумерната и неконтролирана употреба на дрвото како енергетско гориво или суровина за затоплување на индивидуалните и колективните станови како и одреден број на помали претпријатија и институции е сериозен извор на загадувањето на воздухот. Испитувањата покажуваат дека дури 90% од населението употребува дрво за затоплување во период од септември до мај. Со согорувањето на дрвото во атмосферата се испуштаат огромни количества чад, пепел, јаглерод диоксид и несогорливи честички. Од друга страна, пак нарушувањето на квалитетот на воздухот се создава со намалувањето на шумата, поради прекумерната и непланската сеча.

Доколку не се воспостават ефикасни системи на контрола на емисиите и загадувањата и не се воведат соодветни технологии секако дека ќе биде нарушен квалитетот на амбиенталниот воздух во подрачјето и пошироко.

Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната средина, како би се оствариле поволни услови за подобрување на квалитетот на живеењето, животната и работната средина, што е и законска обврска, која треба да се реализира во фазата на добивање на одобрението за градба за секој објект поединечно.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени.

Постои опција од искористување на обновливи извори на енергија, соларната енергија како енергетски ресурс кој би го користеле објектите.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните

ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа може да има појава на вибрации.

Влијание врз квалитетот на водите

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните отпадни води. Ако неправилно се управува со отпадните води може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште.

При обезбедувањето на потребните количини на вода за градот потребно е да биде синхронизирана изградба на водостопанските објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода, потоа рационално користење на водата и превземање на мерки со кои ќе се зачува и подобри квалитетот на водите на расположивите водни ресурси.

Доколку за водоснабдување постои можност да се користат подземни води, динамиката на користењето мора да биде усогласена со барањето на долгорочна експлоатација. Експлоатацијата на подземните води мора да биде врз основа на извршени хидрогеолошки истражни работи. Не се дозволува прекумерна експлоатација на подземните води поради кое би дошло до пореметување на нивниот режим.

Еден од основните приоритети во заштитата на животната средина е заштита на површинските и подземните води. За таа цел потребно е запазување на принципот на заштита на квалитетот на водите на самите изворишта на загадување. Отпадните води пред да се испуштат во реципиентот мора да бидат подложени на третман на пречистување, односно да бидат доведени до квалитет према Уредба за класификација на водите.

За стопанските капацитети кои испуштаат отпадни води од технолошкиот процес и содржат материи што ќе го оневозможат функционирањето на мрежата, потребно е водите да бидат подложени на претходен третман во кругот на стопанскиот комплекс пред да се испуштат во мрежата.

Планските решенија за комуналната инфраструктурна мрежа и одведувањето на фекалните и атмосферските води од опфатот нема да дозволат истите неконтролирано да се испуштаат, односно фекалните води ќе бидат третирани.

Нарушувањето на квалитетот на водите може да биде резултат од неправилно управување со отпадот. Влијанијата врз водите во оперативната фаза се оценуваат како можни негативни влијанија.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на водите ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз почвата

Во досегашните истражувања на процесите на девастација на животниот простор земјиштето не е подеднакво третирано како останатите сфери на екосистемот. Можеби причините за ваквиот однос лежат и во убедувањето дека земјиштето е резистентно на загадување и дека резервите се големи. Причини за деградација на почвата ги има од:

- Загадување на почвата од хемиски супстанции;
- Ерозија;
- Механички оштетувања.

Употребата на агрохемиски средства и мелиоративни системи во земјоделието дава поизразени економски ефекти, но од друга страна нивната прекумерна употреба има низа негативни ефекти. Примената на хемиски материи во процесот на земјоделско производство, преносот и депонирањето на отровни материи и влијанието на загадениот воздух и води кои се применуваат за наводнување имаат влијание врз хемискиот состав на почвата. Промената на хемискиот состав негативно се одразува врз нејзините еколошки и економски вредности. Хемиското загадување на земјиштето се реперкуира врз квалитетот и продуктивноста на почвата, квалитетот и квантитетот на производството и индиректно врз квалитетот на водите и воздухот.

Употребата на вештачки ѓубрива треба да се врши според бонитетот на земјиштето, но нема истражувања за количината од употребените средства и за нивниот квалитет. Овие истражувања би ги рационализирале трошоците на производство и би влијаеле врз заштитата на земјиштето и воопшто на животната средина. Примената на хемиски средства во индивидуалниот сектор се карактеризира со голема и нестручна употреба на пестициди и вештачки ѓубрива, што преку загадување на почвите се пренесува и влијае и врз квалитетот на подземните води и истечните води.

Со оглед на тоа дека ерозијата е фактор за деградација на земјоделско земјиште, во некои региони и пошироки размери кои оставаат импликации по животната средина, по загрозување на просторот, смалување на обработливи површини и др. ќе мора со антиерозивни мерки познати во науката да се спречи или ублажи деградационото дејство на овој процес. На овој проблем треба да се ангажираат сите субјекти кои трпат последици од ерозија, а тоа се: земјоделство, водостопанство, шумарство, индустрија, сообраќај, електроиндустрија и др. Борбата против ерозија е мошне тешка особено на терени каде ерозијата е препуштена сама на себе во региони со екцесивна и силна ерозија. Со мерките за заштита треба да се најпрво спречат причините за ерозијата, а не само да се лечат последиците.

Врз основа за успешно спроведување на мерките потребно е правилно дијагностицирање на ерозијата, претходни истражувања и примена на мерките.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Имплементацијата на ГУП за град Струмица не се очекуваат негативни влијанија врз пределот.

Изведбата на овој опфат ќе има позитивно влијание. При реализацијата на објектите и нивната инфраструктура може да предизвикаат негативни влијанија врз пределот како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Баквите влијанија се очекува да се третираат како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз културното наследство

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска целина сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности и книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес.

Според Законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште ќе се постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Со ГУП за град Струмица не може да се предизвикаат одредени влијанија врз флората и фауната, бидејќи на поширокото подрачје не станува збор за ендемични и ретки видови биодиверзитет.

Влијание врз материјалните добра

Имплементацијата на ГУП за град Струмица, ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето.

Влијание по однос на генерирање на отпад

При реализација на ГУП за град Струмица, за очекување е генерирање на градежен, земјен отпад и комунален отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот при градбата соодветно да се собира и превзема, а дел од него да се искористи во тампонирање на пристапните делови и покривање на ископите.

Исто така, евентуалното влијание врз почвата може да се предизвика од неправилното управување со отпадот и отпадните масла.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност при реализација на планот.

Во делот на посебните видови на отпад, особено опасниот отпад, градот Струмица во голема мера зависи од воспоставување на системи за управување со истите. Од тој аспект се очекуваат евентуални влијанија. Создавачите на отпад, согласно законот се должни да ги превземаат сите мерки за заштита на животната средина.

Силното негативно и штетно влијание од нецелосното и несоодветното третирање на цврстиот комунален, индустриско-технолошки, медицинско-ветеринарен и животински отпад се одразува врз: влијание по човековото здравје, загадување на подземната вода, почвата и воздухот, уништување на плодното земјиште, можно влијание врз флората и фауната, деградација на животната средина, узурпација на просторот.

Еколошките проблеми кои се наметнати од несоодветното третирање на отпадот се од висок ризик бидејќи влијаат врз самото население посебно врз младата популација, нивното здравје, животната средина и општиот прогрес.

Примарната селекција на комуналниот отпад треба да се предвиди како континуирана активност.

Се препорачува сите овие активности да бидат опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијание од несреќи и хаварии

За намалувањето на сеизмичкиот ризик предвидени се соодветни мерки на градежна интервенција на носивата конструкција, заради доведување на отпорност против најсилните земјотреси, односно задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита.

Бидејќи не постои сеизмичка микрореонизација за овој простор меродавна е картата на макросеизмичка реонизација со што природно нестабилните и сеизмичките неповолни терени, а тоа се местата каде се сменуваат геолошките формации, треба да се исклучуваат од градежните зафати, а за поголемите инвестициони објекти потребно е извршување на детални инжињерско-геолошки и сеизмолошки истражувања на теренот.

Од останатите природни катастрофи се и метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди кои се манифестираат со појава на град, луњени ветрови и магли.

Во планот се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Со Законот на животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22) како и останатите закони и подзаконски акти се уредени правата и должностите на на Република Македонија и на општина Струмица, како и правата и должностите на правните и физичките лица, во обезбедувањето услови за заштита и за унапредување на животната средина, заради остварување на правото на граѓаните на здрава и животна средина.

Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план, Националниот Еколошки Акционен План, секторските студии, за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација.

Најголем дел од мерките се прикажани генерално, бидејќи за повеќето мерки потребно е детално планирање кое се изработува во подоцнежните фази за секој проект поодделно.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со комуналниот отпад;
- Озеленување на дворните површини;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планските решенија.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување.

Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на опфатот. Процентот на озеленетост во рамките на градежните парцели, потребно е да изнесува минимум 20%.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор***

Доследното спроведување на планските решенија и примената на сите мерки ќе овозможи елиминирање на евентуалните негативни влијанија врз животната средина кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на човекот.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје***

Интегралната реализација на предложените мерки во сите фази на инвестициониот циклус е во насока на намалување на можните негативни влијанија врз животната средина кои може на директен или индиректен начин да се рефлектираат врз здравјето на луѓето. Доследно спроведување на планските решенија за сообраќајната и комунална инфраструктура, појаси со хортикултурно уредување, изведба на водоводни и канализациони мрежи, организирано управување со отпадот ќе доведе до директна заштита на човековото здравје. Примената на најдобри достапни техники кои ќе се равнираат во рамките на планот, примена на одредбите од правната рамка за животна средина се добра основа за ефикасна контрола на емисии и загадувања. Примената на генералните мерки и препораки за заштита на медиумите на ниво на План, како и примената на идните конкретни мерки кои следуваат на ниво на проект ќе допринесат на намалување или избегнување на директните и индиректните влијанија врз здравјето на човекот.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз социо-економската состојба***

Реализацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на социо-економската состојба на населението, ќе го подобри квалитетот на живеењето и ќе го зголеми стандардот на населението. Со планот ќе се зголеми економскиот раст и ќе се намали бројот на невработени во регионот.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух***

Најрационален и најефикасен начин за заштита на животната средина е спречување на образување на штетни материи уште во нивните извори. Потребно е зголемување на површините со зелени насади.

За намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух од имплементацијата на урбанистичкиот план се предлагаат следните мерки:

- Користење на современи транспортни средства и механизација при вршење на градежните работи, согласно стандардите на ЕУ;
- Сите возила да бидат технички одржувани;
- Користење на обновливите извори на енергија како енергетски ресурси кои што се во директна насока на подобрувањето на квалитетот на амбиентниот воздух;
- Примена на современи технолошки решенија и најдобри достапни техники при планирањето и изградбата на објектите и производните процеси во истите. Ваквите постапки значително ќе придонесат кон зачувување на квалитетот на амбиенталниот воздух;
- Соодветен сообраќаен режим;
- Засадување на ниско и високо зеленило согласно планската документација;
- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (меѓу кои и издувните гасови од моторните возила) и нивното делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- Избегнување на користењето на дрвата и фосилните горива како енергетски ресурс;
- Користење на мали котли за загревање со најсовремени горилници и употреба на гориво со мала содржина на сулфур или користење на обновливи извори на енергија при што нема да има никакви загадувачки емисии;
- При планирањето и изградбата на новите објекти и капацитети приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;
- Објектите, уредите и постројките кои го загадуваат воздухот да раполагаат со уреди за прочистување на гасовите кои ги емитураат во атмосферата;
- Емитирањето да се регулира со одредување на услови и режим на емитурање;
- Воспоставување на мерна мрежа која би ги евидентирала поедините извори и перманентно би се прателе степенот на загаденост;
- Во просторите со пејсажни, амбиентални и други природни вредности да се избегнува лоцирање на објекти кои со својата дејност вршат загадување на воздухот.

Греењето во домаќинствата во моментов најмногу влијае врз квалитетот на воздухот на локално ниво во Струмица. Греењето дрва и отпадни материјали се извори за голем дел од емисиите на загадувачки емисии. На долг рок замената на употребата на дрва со централно парно греење, гас или друг вид на гориво, би имало големо влијание врз емисиите во амбиенталниот воздух. На краток рок возможно е да се намалат емисиите предизвикани од греењето во домаќинствата преку правилно користење на

печките и горивата, чистење на одаците и зголемена проверка на системите за греење на цврсти горива.

Неопходно е зголемување на енергетската ефикасност во целина во сите сектори, а особено во јавните објекти и приватните домови. Зголемувањето на енергетската ефикасност е од витално значење за постоечките објекти (реновирање), како и при изградбата на нови објекти.

Проширување на системот за централно парно греење на делови од градот Струмица би ги намалило емисиите и би го направило греењето поефикасно. Истиот ефект може да се постигне и со проширување на постоечката примарна и секундарна мрежа за испорака на гас за домаќинствата и комерцијалниот сектор. Усвојувањето и промоцијата на нови форми на енергија како соларна, геотермална, ветерна и хидроенергија се погодни на среден и долг рок.

Постојат бројни можности за намалување на емисиите од сообраќајот, но за повеќето од нив би биле потребни големи инвестиции во патната мрежа, или инфраструктурата (пренасочување на сообраќај, нови патни врски, наплата на паркинг на улиците) или мерките се ефикасни само на среден и долг рок.

- Мерки за намалување од зголемена бучава

Прашањето за намалување на проблемите со бучавата треба да се решава со обезбедување на линеарно зеленило. Исто така, во планот да се предвиди заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади за додатно смалување на аерозагадувањето и бучавата.

При планирањето на објектите, капацитетите и инфраструктурата потребно да се предвидуваат технологии и техники кои ќе допринесуваат за редуција на загадувањето со бучава и доведување на истото во законски дозволените параметри. Изработката на акциони планови, како и воспоставување на катастар на создавачите на бучава во животната средина, ќе придонесе кон редуцирање на бучавата на критичните места во градот.

Подобрување и поголемо внимание при избор на новопланираните улици и патеки ќе биде во насока на намалување на сообраќајната бучава.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите да се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Согласно Законот за управување со отпад, создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Не се дозволува депонирање на градежен отпад во рамките на опфатот;
- Градежниот шут треба да се транспортира директно на депонијата за кој ќе се предвиди простор за негово складирање. Шутот може да се користи

како агрегат при изградба на патишта, за покривање на дивите депонии при нивна рекултивација, издробен или во состојба каков што е;

- Во оперативната фаза на планираните објекти отпадот да се собира, селектира и истиот кој ќе нема употребна вредност да се превзема од страна на комуналното претпријатие;
- Во планот да се предвидат поплочени места за депонирање на отпадоците во контејнери;
- Тврдиот отпад ќе се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие ќе врши евакуација;
- Воспоставување на инфраструктура за управување со индустрискиот, опасниот медицински отпад и другите видови на опасен и неопасен отпад;
- Доследно спроведување на планот за управување со отпад.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- пред започнување на секоја инвестиција, инвеститорот да организира собирање на градежниот отпад, негово депонирање или искористување во инвестиционите активности;
- интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- изведба на канализациона мрежа;
- потенцијално замастените води во кругот на работните зони, кои што имаат манипулативни површини, сообраќајници и паркинзи, преку преливни решетки, со посебен дренажен систем да се спроведат до таложник на сепаратор на масло и масти каде ќе се изврши нивен третман;
- милта од тажниците, преку предвиден и одреден временски интервал да се изнесе и да се постапи согласно Глава V од Законот за управување со отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 09/11).

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на средствата, материјалите и суровините кои ќе се користат во прометот и работењето на економските оператори.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл.

Доколку при изградба или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природното наследство кои можат да бидат загрозувани со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се превземат следните мерки на заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на деловите прогласени и предложени како природно наследство;
- Во подрачјата и зоните со строга заштита да се дозволат само научно-истражувачки активности;

- На местата со карактер на природно наследство дозволено е користење на растителни и животински видови само во санитарно-здравствени цели со специјална дозвола од надлежен орган;
- На подрачјата кои се предложени за заштита како природно наследство, изградбата и уредувањето до прогласувањето на истите мора да се врши само со специјална дозвола од надлежен орган;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејсаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветните институции во окружувањето.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на ГУП за Град Струмица, има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат некои посебни мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во просторот за кој се работи овој план е евидентирано културно наследство. Во текот на реализација на предвидените површини за градба од овој план, при нејзино темелење доколку се најде на археолошки остатоци заради превземање на заштитни мерки, потребно е да се информираат службите надлежни за заштита на културно-историското наследство кои ќе пропишат посебни услови и режим за нивна заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Депонирањето на отпадот треба да биде решено со определување на пунктови за негово собирање, како и понатамошна негова евакуација од страна на надлежната комунална служба. Во планот да се предвидат

поплочени места за депонирање на отпадоците во контејнери, а истите ќе се транспортираат во депонијата. Планските решенија за комуналната инфраструктура претставува основен предуслов да ризикот од загадување на почвата да биде сведен на минимум. Доследното спроведување на планските решенија во рамките на планскиот опфат ќе биде доволна гаранција за спречување на било какво загадување на почвата.

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Во оперативната фаза на планираните објекти, градежниот отпад да се собира, селектира и истиот кој ќе нема употребна вредност да се превзема од страна на комуналното претпријатие;
- Тврдиот отпад ќе се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие ќе врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането;
- Подобро управување со отпадот може да ги намали емисиите во воздухот предизвикани од депониите и да се спречи неовластено горење отпадни материјали. Користењето на енергијата ослободена при спалување (инценерација) на комунален отпад и добивање биогаз од органската фракција на комуналниот отпад се методи кои спречуваат емисии на загадувачки супстанции во воздухот.

За решавање на проблемите со депонирањето на отпадот се препорачува следното:

- Проширување на собирните места за селектирање на пластика, стакло, хартија, метал, дрвени остатоци;
- Изноаѓање и определување на нови локации за градежен шут или пак нивно искористување во инфраструктурни проекти;
- Обновување на возниот парк за собирање на отпад;
- Обезбедување на доволен број контејнери за селектирање на отпадот за опслужување на населението и правните субјекти;
- Едукативни проекти за подигнување на јавната свест за селектирање на отпадот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на површинските и подземните води

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните отпадни води. Ако неправилно се управува со истите може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште и здравјето на луѓето.

За да се спречи неправилното управување со отпадните води и да предизвикаат загадување на површинските и подземните води се препорачуваат следниве мерки:

- Пред почетокот на било какви изведбени работи на објектите неопходно е да се проектира и изгради улична водоводна и канализациона мрежа;
- Канализациониот систем препорачливо е да биде решен по сепарациски систем, односно да биде одвоено одведувањето на фекалните и атмосферските води;
- Фекалната канализација во планскиот опфат да се решава со приклучок на сите објекти на секундарната мрежа, која ќе се поврзува во пречистителна станица;
- Соодветно управување со отпадот;
- Неутрализирање на штетните отпадни материи.

За решавање на проблемите со отпадните води се препорачува следното:

- Одвојување на атмосферските води од фекалните;
- Набавка на опрема и машини за одржување на канализационата мрежа на квалитетен и современ начин;
- Континуиран мониторинг на реципиентите;
- Предтретман на индустриските отпадни води;
- Редовно чистење на речните корита;
- Регулација на речните корита во урбаните средини со што ќе се придонесе кон намалување на високото ниво на подземна вода.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, во фазата на изградба, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во оперативната фаза.

- Мерки за заштита и спасување

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, а начинот на примена со уредба го уредува Владата. Како посебен вид на заштита треба да се третира и засолништето кое треба да се предвиди во објектите како второстепена функција на некој простор доволно димензиониран по сите стандарди и лесно пристапен и адаптабилен за кус период.

Согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18) задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување при планирање и уредување на просторот. Тоа опфаќа пред се: изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, регулирање на водотеците и изградба на систем на одбрамбени насипи, изградба на снеготаштитни појаси и пошумување на голините, обезбедување на противпожарни пречки,

изградба на објекти и заштита и изградба на потребната инфраструктура во согласност со член 54 од Законот за заштита и спасување.

- Мерки за заштита од пожар

Со планирање на хидрантската мрежа треба да се задоволени сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар. Планирањето и изработката на техничката документација треба да се во согласност со Законот за заштита од пожар.

При изработка на техничката документација за изградба на објектите да се изработат и посебни проекти за заштита од пожар кој ќе бидат во согласност со Законот за заштита од пожар.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Сеизмичките појави-земјотресите се доминантни природни непогоди во Република Македонија, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата.

На анализираното подрачје можни се потреси со јачина до VIII° во МЦС. Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Од останатите метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди со манифестираат појавата на град, луѓени ветрови и магли.

Како посебна мерка за заштита од силните ветрови, покрај комуникациите, претставува изборот на вегетација.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од природни и елементарни катастрофи во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се превземат соодветни мерки за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на пожарите.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурација на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита од ваквите појави во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на градската водоводна мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари;

- оддалеченоста меѓу објектите со различна намена и отпорност на пожари на конструкциите внатре во опфатот.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување кој е во согласност со директивите на Европска Унија, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот, рециклирање и негова повторна употреба;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на ГУП за Град Струмица, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозувани потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;

- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Врз основа на Програмата за изработка на урбанистички планови за Општина Струмица и Одлуката на Советот на Општина Струмица, се пристапува кон изработка на Генерален Урбанистички План на град Струмица, за плански период 2023-2033 година. Вкупната површина на планскиот опфат на град Струмица изнесува 1069,78 хектари.

Планскиот опфат на градот утврден со постоечкиот ГУП главно се задржува, со одредени корекции кои произлегуваат од новите катастарски подлоги и пропишаниот начин на водење на граници на плански опфат согласно член 27 (став 7) од Правилникот за урбанистичко планирање.

Врз основа на одредбите од важечкиот ГУП на градот извршено е планирање на ниво на ДУП на значителен дел од планираните неизградени блокови планирани со проширувањето на планскиот опфат на градот. Деталните урбанистички планови на блоковите кои го зафаќаат изградениот станбен дел од градот се главно изготвени во периодот помеѓу 1980 и 1990 година и во меѓувреме не се изработени нови, усогласени со одредбите од важечкиот ГУП. Со најновите дигитализирани катастарски подлоги се појавуваат неусогласености помеѓу решенијата во ГУП-от и фактичката состојба на теренот, кое претставува пречка при планирањето на ниво на ДУП-ови, особено во делот на трасите на сообраќајниците. Од аспект на планираните намени со постоечкиот ГУП се дефинирани основни класи на намени кои го прават планот нефлексибилен во процесот на неговото спроведување на ниво на ДУП. Од аспект на сообраќајната инфраструктура, заради наведените разлики во ажурираните подлоги, се јавуваат проблеми во планирањето и усогласувањето на сообраќајните решенија на ниво на ДУП со фактичката состојба на теренот. Планирани сообраќајници не се поклопуваат со трасите на изведените сообраќајници во градот. Нивелманските коти на сообраќајниците често пати не се усогласени со котите на реализираните сообраќајници. На делови каде не се реализирани улиците, се јавуваат значителни разлики помеѓу котите на терен и котите на планираните сообраќајници. Класификацијата на уличната мрежа не соодветствува со големината на градот и условите за проточност кои треба

одредена сообраќајница да ги обезбеди, како и фактичкото ниво на изграденост на поедините блокови во градот. Профилите на планираните сообраќајници не се усогласени со минимално пропишените ширини на профили со Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” 225/20 и 219/21). Неопходна е промена на класификацијата на уличната мрежа и усогласување на нејзините профили со пропишаните минимални ширини со Правилникот за урбанистичко планирање. Од аспект на инфраструктура, неопходно е усогласување на планските решенија со фактичката изграденост и плановите на комуналните фирми, како и планирање на инфраструктурна мрежа која ќе одговори на идните потреби на градот.

Според увидот во фактичката изграденост на планскиот опфат, планираните површини по одредени намени ќе ги задоволат потребите на градот и во наредниот плански период и не е согледана потребата од проширување на планскиот опфат. Од аспект на планираните намени постои потреба од рedefинирање на делови од одредни наменски зони на ниво на групи на класи на намени кое ќе овозможи флексибилност при планирањето на ниво на ДУП. Според фактичката состојба на изграденост и планирани намени со постоечката планска документација, во станбеното јадро на градот единствено останата парцела со намена Г2 е парцелата на поранешниот тутунски комбинат Борис Кидрич на КП бр. 770. Постоечките градби повеќе не се во функција и постои интерес за промена на постоечката намена од Г-индустрија во намена А-домување. Планираната промена на намената е и од интерес на градот од аспект на расчистување на зоната за домување на градот од постоечки градби со намена индустрија. Од наведените причини се планира со донесувањето на предметниот ГУП, во обединета постапка да се изврши планирање на наведената парцела на ниво на ДУП со нејзино одвојување во посебен Урбан Блок, во согласност со член 33 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20).

Неопходна е анализа на потребите и условите за проширување на површините со намена урбано зеленило. Според податоците кои ќе бидат добиени од надлежните институции, неопходно е и преиспитување на постоечките површини со намени јавни дејности и институции со потребите на градот. Планираните површини за енергетика и индустрија во претходниот плански период во значителен степен не се реализирани и од тие причини не е изразена потребата од планирање нови површини со наведената намена.

Од сообраќаен аспект класификацијата на примарната улична мрежа е пречка за реализација на градби во изградените делови од градот каде што не постојат услови и оправданост од планирање на нова секундарна улична мрежа за обезбедување пристап до поедини градежни парцели.

Генералниот урбанистички план се донесува и предвидува урбан развој за период на наредните 10 години. Предвидените активности треба да се реализираат на краток до среден рок. Реализацијата ќе зависи од можностите за обезбедување на неопходните финансиски средства. За реализација на активностите најодговорни ќе бидат општинските власти, со помош на надлежните министерства.

Најголем дел од мерките се прикажани генерално, бидејќи за повеќето мерки потребно е детално планирање кое се изработува во подоцнежните фази за секој проект поодделно.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со комуналниот отпад;
- Озеленување на дворните површини;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планските решенија.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18)) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 89/22 и 171/22);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 74/05);
3. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
4. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
5. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 144/07);
6. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/08);
7. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18, 168/18 и 32/20);
8. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
9. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04);
10. Закон за водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 151/21);
11. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
12. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99 и 71/99);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
14. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15, 39/16, 63/16 и 31/20) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 31/20 и 216/21);
15. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/05);
16. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15 и 63/16) и (Сл. Весник на РСМ бр. 151/21);

17. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
18. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19);
19. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
20. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15, 192/15, 30/16 и 27/18).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
4. Директива за Стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
5. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА СТРУМИЦА
ГРАДОНАЧАЛНИК
№ 24-18
06.07.2023 год.
СТРУМИЦА

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина (Сл.в на РМ бр:53/2005 , 81/2005 , 24/2007 , 159/08 , 83/2009 , 48/2010 , 124/10 ,51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14 44/15 , 129/15, 192/15 , 39/16 , 99/18 , Сл.в на РСМ 89/22 , Сл.в на РСМ 89/22 и 171/22 на РСМ), Општина Струмица, на ден 06.07.2023 година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ **Генерален Урбанистички план на град Струмица , Општина Струмица** со техн. бр. 002-1301/2022 кој го донесува Советот на Општина Струмица согласно Програмата за изработување на урбанистички планови за 2022 година бр. 08-8429/1 од 29.12.2021 година потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Општина Струмица на следната веб адреса/и: www.strumica.gov.mk .
3. Согласно критериумите за определување на тоа дали еден плански документ има влијание врз животната средина од член 65 став (4) од Законот за животна средина и врз основа на податоците од Прилог 2 на Правилникот за формата , содржината и образецот на одлуката за спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена донесувањето на планскиот документ **Генерален Урбанистички план на град Струмица , Општина Струмица** може да има влијание врз животната средина . Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: **влијанија врз населението и човековото здравје, влијанија врз социо- економската состојба, влијанија врз квалитет на амбиентниот воздух, влијание врз квалитет на површински и подземни води, влијание врз почва, влијание поврзани со управување со отпад, влијание од бучава, влијание врз флора и фауна, влијание врз предел, влијание врз материјални добра, влијание врз културно и историско наследство, влијание од несреќи и хаварији и прекугранично влијание.**
4. Против оваа одлука може да се поднесе жалба до министерот за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната

ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА СТРУМИЦА
Костадин Костадинов

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Архивски број УП1-15-1575/2023

Дата: 17-08-2023

✓ ДО: Општина Струмица
Ул. Сандо Масев бр. 1
2400 Струмица
Република Северна Македонија

ПРЕДМЕТ: Известување
Врска: Ваш бр. 24-18 од 06.07.2023 година

3 ОПШТИНА СТРУМИЦА

Примено:	21.08.2023		
Орг. единица:	Број	Прилог	Вредност
УП1	24	18	

3	Архивски број	_____
	Рок за одговор	_____ год
	Година	_____

Почитувани,

Во врска со Вашето барање на мислење доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање – Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15-1575/2023 од 14.07.2023 година поврзано со постапката за носење на планската документација Генерален Урбанистички план на град Струмица – Општина Струмица, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина (“Службен весник на РМ” бр: 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и “Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина бр. 24-18 од 06.07.2023 год. и формуларот бр. 24-18 од 06.07.2023 год., Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа. Одлуката заедно со формуларот задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

Министер
Каја Шукова

Изработил: Бајрам Цамиќ

Одобрил: Дајана Марковска Ристеска

J. Marku

1

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх.бр. 15-5167/2

Дата 22 -09- 2023

До: Општина Струмица
Ул. Сандо Масев бр. 1
2400 Струмица
Република Северна Македонија

Предмет: Мислење по Нацрт Извештај за стратегиска оцена на животната средина
Врска: ваш УП1 бр. 24-18 од 04.09.2023 год.

Почитувани,

Во врска Ваше барање на Мислење УП1 бр. 24-18 од 04.09.2023 год., доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање Сектор за просторно планирање под арх. бр. 5167/1 од 06.09.2023 год., во однос на доставениот Нацрт Извештај за стратегиска оцена на животната средина бр. 139-08/23 од 23.08.2023 год., за Генерален урбанистички план за град Струмица – Општина Струмица, Министерството за животна средина и просторно планирање постапувајќи по истиот го дава следното:

МИСЛЕЊЕ

Нацрт Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Генерален урбанистички план за град Струмица – Општина Струмица, е изработен согласно Законот за животна средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22), како и подзаконските акти донесени врз основа на истиот, и тоа:

- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето ("Сл.весник на РМ" бр. 114/07);
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиската оцена на животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 153/07);

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

- Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето ("Сл.весник на РМ" бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 147/08 и 45/11); и,
- Правилник за составот на комисијата и начинот на нејзината работа, програмата и начинот на полагање на стручниот испит, висината на надоместокот за полагање на стручниот испит и на надоместокот за воспоставување и одржување на листата на експерти за стратеска оцена на животната средина и начинот на стекнување и губење на статусот на експерт за стратеска оцена на животната средина, као и начинот и постапката за вклучување и исклучување од листата на експерти ("Сл.весник на РМ" бр. 122/11).

Стратеска оцена на животната средина следејќи ги одредбите за содржината на Нацрт Извештај за Стратеска оцена на животната средин за Генерален урбанистички план за град Струмица – Општина Струмица а ги обработува следните теми:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблемите од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитати;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во предходните точки;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски.

Во контекст на понапред изнесеното, Ве информираме дека доставениот Нацрт Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за Генерален урбанистички план за град Струмица – Општина Струмица, Министерството за животна средина и просторно планирање го прифаќа и процесот на спроведување на стратегиска оцена на животната средина треба да продолжи согласно Законот за животна средина и подзаконските акти донесени врз основа на истиот.

Со почит,

МИНИСТЕР
Каја Шукова

Изработил: Бајрам Цамиќ *B. Camic*

Одобрил: Дајана Марковска Ристеска *D. Mark*

Општина Струмица

Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на неговата подготовка и да предвиди соодветни мерки за спречување и контрола на влијанијата. Изработката на извештајот е согласно обврската на изготвувачот на планскиот документ за спроведување на постапка за оцена на влијанието од планскиот документ врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, дадена во глава X (Оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина) од Законот за животна средина.

Согласно точка 13 (Планирање на просторот и користење на земјиштето), член 3 од Уредбата за стратегии, планови програми, вклучувајќи и нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, **Нацрт извештај за Стратегиска оцена на животната средина** за постапката за носење на Генерален урбанистички план за град Струмица, Општина Струмица, е плански документ за кој задолжително се врши стратегиска оцена на животната средина. Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на неговата подготовка и да предвиди соодветни мерки за спречување и контрола на влијанијата.

Извештајот е изработен согласно содржината на извештајот пропишана во Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. весник на РМ бр.153 од 20.12.2007 год.).

Градоначалникот на општина Струмица ја информира заинтересираната јавност дека сите потребни информации за **Нацрт извештај за Стратегиска оцена на животната средина** за постапката за носење на Генерален урбанистички план за град Струмица, Општина Струмица ќе бидат достапни во:

Просториите на поранешниот Дом на АРМ Струмица, во Одделението за Заштита на животната средина.

Писмено обраќање до поранешен Дом на АРМ Струмица, ул.„Благој Јанков Мучето“, бр.37, 2400 Струмица.

На електронска адреса на одделението за Заштита на животната средина ekologija@strumica.gov.mk

Време за увид во планскиот документ ќе биде од 8:00 – 16:00 часот, во периодот од 05 Септември 2023 до 04 Октомври 2023 година (30 дена).

Јавната расправа ќе се одржи на ден 29 Септември (петок) 2023 год. во 11:00 часот, во просториите на ДОМ на АРМ во Струмица.

Јавната расправа и јавниот увид ги координира и ги води општина Струмица, одделение за заштита на животната средина.

на РМ" бр.27/14, 199/14, 27/16, 35/18, 198/18 и "Службен весник на РСМ" бр.145, 19 и 14/20), член 22 и 23 од Законот за работни односи ("Службен весник на РМ" бр.62/2005, 106/2008, 161/2008, 114/2009, 130/2009, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12, 39/12, 13/13, 170/13, 187/13, 113/14, 20/15, 33/15, 72/15, 129/15, 27/16, 120/18 и "Службен весник на РСМ" бр.110/19, 267/20 и 151/21), член 212 од Законот за социјална заштита ("Сл.весник на РСМ" бр.104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 и 65/23) и Согласноста со обележени финансиски средства од Министерството за финансии со бр.18-8432/2 од 18.08.2023 година, Директорот на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа, Битола, распишува:

ЈАВЕН ОГЛАС За вработување на 1 (еден) извршител на неопределено време во ЈУМ ЦСР, Битола

ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа, Битола, објавува јавен оглас за вработување на 1 (еден) извршител на неопределено време на следната позиција:

1. Помошно техничко лице, Хигиеничар од А03 ниво со шифра СОЗ 0401 А03 004 во Служба за административни и помошно-технички работи и човечки ресурси – 1 (еден) извршител.

Кандидатот треба да ги исполнуваат следните општи услови утврдени со Законот и Правилникот за систематизација на работните места во ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа, Битола:

- да е државјанин на Република Северна Македонија;
- да е полнолетен;
- да има општа здравствена способност за работното место и;
- со правосилна судска пресуда да не му е изречена казна забрана на вршење професија, дејност или должност.

Кандидатот треба да ги исполнуваат следните посебни услови утврдени со Правилникот за систематизација на работните места во ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа, Битола:

- За нивото А03 најмалки ниво на класификација I или основно образование;
- без работно искуство.

Право на учество имаат сите кандидати кои ги исполнуваат општите и посебните услови наведени во јавниот оглас. Кандидатите со пријавата треба да ги достават доказите за исполнување на условите во оригинална форма или копија заверена на нотар.

Кандидатите потребно е да ги достават следните документи:

- Уверение за државјанство;
- Лекарско уверение за општа здравствена

- способност за работното место;
- Доказ дека со правосилна судска пресуда не му е изречена забрана на вршење професија, дејност или должност;
- Доказ за завршено основно образование и - Кратка биографија.

Распоред на работното време: 40 работни часови во неделата, од понеделник до петок со флексибилно работно време помеѓу 07:30 и 08:30 и завршеток на истото помеѓу 15:30 и 16:30 часот.

Паричниот износ на основната нето плата изнесува: 20.845,00 денари.

Со избраното кандидат ќе се склучи договор за вработување на неопределено време.

Рокот за доставување на пријавите со потребните документи е 5 (пет) работни дена сметано од денот на објавување на огласот. Условите наведени во огласот кандидатите треба да ги исполнуваат во моментот на пријавувањето.

Пријавата со потребната документација треба да се достават до архивата на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа, Битола или по пошта на следната адреса:

Населба Карпош 66, Битола
ЈУМ Центар за социјална работа, Битола

Одделение за човечки ресурси
Лице за контакт: Лидија Гошевска
Контакт тел. 071-342-463
(со назнака за „Јавен оглас.“)

Ненавремените, нецелосните и неплетните пријави и документација нема да се разгледуваат.

ЈУМ Центар за социјална работа, Битола
Директор, Др-Лидија Гошевска

81/2005, 24/2007, 159/08, 83/2009, 48/2010, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, Слв на РСМ 89/22 и 17/22) и член 5 став 1 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Слв на РМ бр 147/2008) Градоначалникот на Општина Струмица:

Објавува

Информации за Надрт извештај за Стратегијата оцена на животната средина за постапката за носење на Генерален урбанистички план за град Струмица, Општина Струмица

Вра основа на годишна програма за изработка на урбанистички планови на Општина Струмица за 2023 година, општина Струмица претички кон изготвување на Генерален урбанистички план за град Струмица, Општина Струмица. Во паралелна постапка, која се однесува на Стратегијата оцена на планските истражителски документи, дефинирајќи со законот на животната средина, подготвена е Надрт извештај за Стратегијата оцена на животната средина за постапката за носење на Генерален урбанистички план за град Струмица, Општина Струмица.

Вра основа на Член 61, став 5 и Член 69 став 1, Законот за животната средина (Слв на РМ бр.53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/08, 83/2009, 48/2010, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, Слв на РСМ 89/22 и 17/22) и член 3 став 1 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Слв на РМ бр 147/2008) Градоначалникот на општина Струмица ја информира заинтересираната јавност дека сите потребни информации за Надрт извештајот за Стратегијата оцена на живот-

ната средина, за постапката за носење на Генерален урбанистички план за град Струмица, Општина Струмица, ќе бидат достапни во:

Просториите на поранешниот Дом на РМ Струмица, во Одделението за Заштита на животната средина.
На веб-страницата на општина Струмица www.opstina.mk
На електронска адреса на оддел за Заштита на животната средина info@opstina.mk
Писмено обраќање до поранешен Дом на РМ Струмица, ул. „Благој Јанков Мучето“, бр.57, 2400 Струмица

Време за увид во планскиот документ ќе биде од 8:00 - 16:00 часот, во периодот од 05 Септември 2023 до 04 Октомври 2023 година (30 дена). Јавната расправа ќе се одржи на ден 29 Септември (петок) 2023 во 11:00 часот, во просториите на Дом на РМ Струмица.
Јавната расправа и јавниот увид ги координира и води општинска Струмица, одделение за заштита на животната средина.

Вра основа на член 84 став 3 од Законот за општа управна постапка, Секторот за финансиски прашања при Царинската управа на Република Северна Македонија врши

ЈАВНА ОБЈАВА НА ДОСТАВА НА ОПОМЕНИ

Царинската Управа на Република Северна Македонија, за плаќање на долг утврден со извршни управни решенија, донесе Опомени кои истите не може да ги достави со лична достава на:

Р.б.	правен субјект	ЕДБ	број на опомена	датум на опомена
1.	НБС БЕЕГРУП ДОО	405702053816	71/2023	27.07.2023
2.	БЕЛА СА ДООЕЛ	4080017566121	84/2023	10.11.2023
3.	БЕЛА СА ДООЕЛ	408001756621	47/2023	08.06.2023
4.	ХОМЕВАС ДООЕЛ	4038020515637	59/2023	13.06.2023
5.	Д-АС АУТО ПАРТС И СЕРВИС	4038020515682	36/2023	31.03.2023
6.	ПЕТ АУТЛЕТ СУПЛАЕР ДООЕЛ	403802053883	03/2023	04.04.2023

Се повикуваат горе наведените правни субјекти во својство на странки, во рок од седум (7) дена од денот на извршување на оваа објава да се јават во просториите на Царинска Управа на Република Северна Македонија ул.Дазар Пиченоски бр.13 Скопје (Сектор за финансиски прашања-Одделение за наплата на приходи) заради приеми на горенаведените Опомени, секое работно ден од 08:30-16:30 часот.

Доколку правните субјекти не се јават и не извршат приеми на горе наведените Опомени во дадениот рок, согласно член 84 став 3 од Законот за општа управна постапка, ќе се изврши еднократно објава на истите во "Службен весник на Република Северна Македонија".
Предупредување: Согласно член 84 став 6 од Законот за општа управна постапка, доколку повиканите правни субјекти не се јават, оваа јавна објава ќе се смета за уредно доставување и неативните последици кои можат да настанат ги сносат самите странки.

ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Post

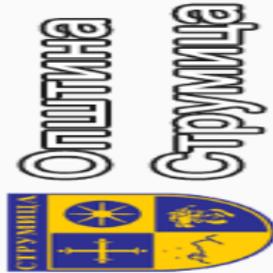
Јавен Оглас за избор на членови на Партиципативно тело од областа на урбанизмот на општина Струмица

Јавен повик за надмината возраст
13/09/2023

Во прилог линк од документот ЛИНК Во прилог линк од образецот ЛИНК Во прилог линк од нацрт план ЛИНК

in Огласна Табла

06/09/2023

Post

Нацрт извештај за Стратегиска оценка на животната средина за постапката за носење на Генерален урбанистички план за град Струмица , Општина Струмица

Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на...

in Издадени еколошки дозволи, одлуки и планови. Огласна Табла

05/09/2023

Post

Решение за свикување на дваесет и шестата седница на Советот на општина Струмица

Совет на општина Струмица Бр.08 – 6743/1 16.08.2023 год. Струмица
Врз основа на...

Ул.з.бр. 24-18
05-10-2023 год.
СТРУМИЦА

Врз основа на член 69 став 5 од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), (Сл. Весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22) и член 8 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти како и планови и програми од областа на животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 147/07 и 45/11), општина Струмица организира консултација со јавноста по Нацрт Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Генерален Урбанистички План за Град Струмица и изготвен е

ЗАПИСНИК

од Јавен увид и консултација со јавноста

Консултацијата со јавноста се одржа на 29.09.2023 година, со почеток во 11.00 часот во просториите на ДОМ на АРМ во Струмица. На консултацијата со јавноста беше презентирани Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Генерален Урбанистички План за Град Струмица.

Извештајот беше презентирани од страна на претставник на изработувачот, консултантската компанија Енвирос Ресурси ДОО Скопје г. дин. Емил Стојановски.

Во текот на презентацијата беше даден осврт на процедурата на Стратегиската оцена на животната средина и поставените барања, а потоа беше презентирани содржината на Извештајот.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со комуналниот отпад;
- Озеленување на дворните површини;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планските решенија.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на

видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на опфатот. Процентот на озеленетост во рамките на градежните парцели, потребно е да изнесува минимум 20%.

Присутните ја искажаа својата поддршка на Извештајот. Консултацијата заврши во 11.30 часот. Составен дел на овој Записник е списокот на присутни.

Во периодот на јавен увид од 05.09.2023 до 04.10.2023 година Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина беше ставен на веб страна на општина Струмица, достапен до јавноста со соопштение за период на јавен увид, во кој засегнатата јавност можеше да доставува забелешки, предлози и сугестии, преку архивата на општината, по пошта или во електронска форма на е-маил на општина Струмица.

На 06.10.2023 година од страна на Член на Советот на општина Струмица Ѓорѓи Танушев доставена е претставка за нацрт Извештајот за СОВЖС по електронска пошта. Истата е доставена до Изработувачот на СОВЖС за негово понатамошно постапување. Претставката и Одговорот по истата ќе бидат составен дел на овој Записник.

Изготвила:
Соња Стојкова

СПИСОК НА ПРИСУТНИ НА ОДРЖАНА КОНСУЛТАЦИЈА СО ЈАВНОСТА ЗА ИЗВЕШТАЈ НА
СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ЗА

ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ЗА ГРАД СТРУМИЦА

29.09.2023 година, 11.00 часот

ред. бр.	Име и Презиме	Институција	Потпис	ТЕЛ. КОНТАКТ
1	Емир Гојановски	Бизнис Ресурси		070/226-248
2	Санда Стомова	Општина Струмица		076/483-301
3	Петреслав Андарео	ОПШТИНА СТРУМИЦА		075/395-914
4	Татјана Тимовиќ	БЕЗПАР 70		070 257 193
5	Величка Павлушева	Општина Струмица		075/348-414
6	Зорка Мисирова	Обединето Судиштво		076-483-921
7	Наташа Механова	Општина Струмица		070 760 500
8	Светлана Џејчанинска	Општина Струмица		078(214-300
9	Елена Крстичева	О. Струмица		075/340-913
10	Софја Ивановска	О. Струмица		071 835 406
11	Марија Вељева	О. Струмица		076 485 161

12. Уљана Маневска - Општина Струмица / Општина Струмица
 13. Јасмина Јорџева - Општина Струмица / Општина Струмица
 14. Јасмина Јорџева - Општина Струмица / Општина Струмица

----- Forwarded message -----

From: Ekologija - opstina Strumica <ekologija@strumica.gov.mk>
To: "s.stojkova@yahoo.com" <s.stojkova@yahoo.com>
Sent: Friday, 6 October 2023 at 13:44:36 CEST
Subject: FW: Претставка за нацрт Извештајот за СОВЖС

-----Original Message-----

From: Горѓи Танушев [mailto:gorgi.tanusev@strumica.gov.mk]
Sent: Friday, October 06, 2023 1:38 PM
To: ekologija@strumica.gov.mk
Cc: info@strumica.gov.mk
Subject: Претставка за нацрт Извештајот за СОВЖС

Почитувани,

Сакам да изразам незадоволство од нацрт Извештајот за стратегиска оценка за влијание врз животната средина (СОВЖС) изработена за потребите на носење на новиот Генерален урбанистички план за град Струмица.

Имено во документ како СОВЖС недозволиво е да се појавуваат само општи номотехнички податоци во поглед без конкретни и специфични влијанија врз рецепторите во поглед на утврдениот опсег на студијата. Ова практично се сведува на копи пасте од други документи и ако веќе тоа е начинот на работа далеку подобро ќе беше да копираат од новиот ЛЕАП за Струмица или од План за намалување на загадувањето и подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух 2019-2024. Сепак ако не е работата да биде копи пасте тогаш очекував да се адресираат конкретните проблеми во фаза на сегашна состојба и фаза на идна состојба согласно новиот нацрт ГУП. Поконкретно не може еден документ како СОВЖС да нема ниту специфична ружа на ветрови, коридори на струење на воздух, а особено што нема ниту еден квантифициран податок за проблемот со воздушното загадување (а добро знаеме дека Струмица е еден од најзагадените градови во Македонија согласно мерните податоци) и најмалку што очекував е барем да се проба да се моделират ако не и да се предвидат промените откако ќе бидат изградени содржините со катностите предвидени во нацрт ГУП. Но не е само воздухот во прашање туку и сите други медиуми за што вкупно се издвоени неколку страници општ текст. На крај во прашање се и мерките зошто без специфични податоци ќе се базираат на произволно и општо толкување и доволно е само да се постави прашање од каде заклучивте и одговорот ќе предизвика непотребни расправи и потенцијална штета.

Затоа предлагам да се направат радикални промени во СОВЖС пред да се донесе овој документ зошто истиот ќе биде користен во текот на повеќе од 10 години. Ако остане како што е ќе биде оспоруван за секоја измена на ГУП и ДУП, па ќе се бара спроведување на посебни елаборати и пак ќе се навраќаеме на овој документ.

Ова е конструктивна критика и Ве молам да разгледате и делувате додека

има време.

Со почит,

--

Ѓорѓи Танушев

Член на Советот на општина Струмица
Претседател на комисија за еднакви можности

телеф: +389 (0)78 395 297

емаил: gorgi.tanusev@strumica.gov.mk

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19, ТЦ Тафталице 1/спрат 3 лок.1 и 2, Скопје
тел/фак: 26138-360

До
Општина Струмица
Одделение за заштита на животна средина

Предмет: Одговор на Прејсикавка за нацрт Извештајот за СОВЖС

Со цел навремено да се согледаат можните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на ГУП за град Струмица, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 89/22 и 171/22), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина. Основа на овој документ се проценките и заклучоците за утврдување на преглед на очекуваните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложениот плански документ.

Оцената на влијанието на определени стратегии и планови, програми (плански документи) врз животната средина и здравјето на луѓето (СЕА) е постапка со која се проценуваат влијанијата врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведување на планската документација донесена по пат на јавна расправа со учество на засегнатата јавност. Целта е можните влијанија да бидат земени во предвид вклучувајќи ги и мерките за промена на истите, односно надминување на можните влијанија врз животната средина.

На ниво на План се знае само намената на просторот и се даваат само основни информации за планираните активности. Извештајот за Стратегиска оцена за животна средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект.

Значи, со Извештајот се прави само проценка на можните влијанија врз животната средина, како и дефинирање на мерки, додека во подоцнежните фази преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки за нивно елиминирање, ублажување или компензирање согласно Законите. Наводите во Извештајот се добра основа врз која ќе се темели понискиот ранг на урбанистичка документација или проектна документација за конкретните активности кои ќе се реализираат во рамките на планскиот опфат.

При подготовката на Стратегиската оценка на животна средина посебно внимание се посвети на утврдување на влијанијата, што реализацијата на планските содржини во дефинираниот плански опфат ќе ги иницира врз животната средина и состојбата на квалитетот на здравјето на луѓето и медиумите во животната средина.

Пристапувајќи со сета сериозност, а во рамките на утврдената пракса и постапка во ваквите случаи, стручниот тим на изготвување на Стратегискиот документ, концентрирајќи се на аспектите на животната средина, пред започнување на активностите на изработка на наведениот документ превзеде континуирана комуникација со проектанот-планерот и заедничкото анализирање на планските содржини и нивно вклопување во планскиот опфат како и неговата околина, нивната меѓусебна компатибилност и усогласеност со планските содржини, која треба да се реализира со овој план и беа цел на перманентно разгледување, да во целост се дефинираат и идентификуваат состојбите и квалитетот на животната средина.

На основа на направените анализи на планскиот опфат и реализирањето на планските содржини во Стратегиската оценка на животната средина се вградија согледувањата на постојната состојба и квалитет на животната средина, како и можните влијанија по животната средина и квалитетот на живеењето како и мерки за нивна заштита.

Претставката на Нацрт извештајот како што е напоменато е конструктивна критика каде морам да истакнам дека при анализа на дадените коментари во целост се концентрирав на конструктивен приод за одговор во сегментот кој е дел од Стратегиската оценка, односно животната средина, влијанијата врз животната средина и мерките за заштита на животната средина, согласно Законот. Одговорите на коментарите ќе бидат инкорпорирани во Финалната верзија на Извештајот на Стратегиска оценка на влијанието врз животната средина за ГУП за Град Струмица.

Со Почит,

Управител
Емил Стојановски

Користена литература

- Просторен план на РМ, 2004;
- Планска документација за ГУП за Град Струмица;
- ЛЕАП за периодот 2024-2029 на општина Струмица;
- План за намалување на загадувањето и подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух 2019-2024;
- План за управување со отпад на општина Струмица 2024-2029;
- Директива за стратедиска оцена на животна средина (2001/42/ЕС);
- Домашни и меѓународни документи, планови, програми и стратегии;
- Достапни искуства и практики.